

1771

1772

6 စွဲဝေဦး

8 နှလဝေဝေယျ

12 ဝါဒျုဒ္ဓါ

140 နှလဝေဦးဂုဏ်ဝေယျ

ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

དེབ་འདི་དབལ་ལྷན་དྲུས་གསུམ་མཁུན་བ་འཛིག་རྟེན་འདིར་སྐྱབ་ལྷམས་ནས་
ལོ་ཡི་འཁོར་ལོ་དགུ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་རྗེས་དྲན་དུ་བྱུང་།

所
也

The Karmapa

༡༣། །མཚན་པུའི་བྱང་པ་རྒྱལ་ཚབ་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་པ་རིང་བའི་སྤྱལ་བརྒྱད་འཛིན་པའི་ཁྱ་ཆེན་དང་། ཀམ་ཀེ་ཆང་གི་རྒྱལ་བ་ཡལ་སྤུན་གྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག་ཡིན། གོ་ཤྱི་རྒྱལ་ཚབ་པ་སྤྱན་རིམ་གྱིས་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ཕྱག་རྒྱུ་ཐམ་མ་ཆད་པ་བཞག་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་གཙང་དུ་སོག་དམག་གིས་འཛེ་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་སྤྱགས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀར་བསྟན་རྒྱུ་མ་ཆད་ཅམ་བྱང་པ་སོགས་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ།

དེང་སང་འཛོ་ཞིང་གཞེས་པའི་བྱང་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་སྤྲེགས་དུས་ཀྱི་ཁྱ་མའི་མིང་ཅན་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པར་སྤྱི་མཛད་སྤྱོད་ལ་ཐོལ་མི་མངའ་ཞིང་། དུས་པལ་ཆེར་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་ལ་གཟིགས་མོས་གཡེང་ཞིང་། མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་དང་། རོ་མཆར་བའི་གདམས་པ་དུ་མ་ཐོལ་བྱང་དུ་གསུངས་པ། བར་བཏུས་ན་ཅོལ་ཆུང་ཅམ་ལ་སྤྱགས་ཀྱི་གཉིང་སྤྱུས་ཀྱང་དཔོག་དཀའ་བ། ཉམ་ཆུང་བའི་སེམས་ཅན་དུད་འགོ་སོགས་ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བས་ནམ་གྲོལ་གྱི་ས་བོན་འཛོག་པ། ལྷག་པར་རྒྱུ་བའི་གདན་ས་རུམ་བུ་གཉིད་འདི་ཉིད་བར་སྐབས་ཤིག་ན་མགོ་མེད་ཀྱི་ལུས་ལྷ་བྱར་གྱུར་པས་བྱང་པ་འདི་པ་གདན་སའི་བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་མགོ་འདོན་དུ་བཞུགས་ནས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་པའི་མིང་དོན་མཚུངས་པར་མཛད། ཁོ་ལོ་ལའང་ཆོས་དང་འཛིན་ཉེན་གྱི་བཀའ་རྒྱུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་མཛད་ཀྱང་མར་སྐྱགས་མར་གྱིས་མི་སྤུལ་བའི་དཔེ་བཞེན་གྱུར་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལན་པ་ལགས།

ཐེངས་འདིར་བཀའ་བརྒྱུད་སྤོན་ལམ་ནས་སྤྱབས་རྒྱུ་ལ་འཛིན་པའི་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་འབུལ་བ་དང་སྤྱབས་བསྟན་ན་རིམ་གོང་འོག་གི་མཛད་ནམ་དང་སྤྱི་བར་སྤོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་དེབ་འདི་ཉིད་ཆེད་སྤྲིག་པར་སྤྱན་བྱས་པ་ལགས་ན། ལྷལ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་བོ་ནམས་ཀྱི་མིག་ཡིད་ན་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་པར་རྒྱ་མ་འདི་པའི་སྤྱི་མི་འགྱུར་བ་གཡུང་དུང་། མི་བྱབ་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ནས་བདག་སོགས་གདུལ་བྱ་ནམས་སྤྱགས་ཀྱི་བཅེ་བ་དང་གསུང་གི་བདུན་ཅིས་ནམ་ཡང་སྟོད་པ་མེད་པར་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུ་སྤྱི་འཛིན་པའི་གསོལ་འདེབས་བཅས།

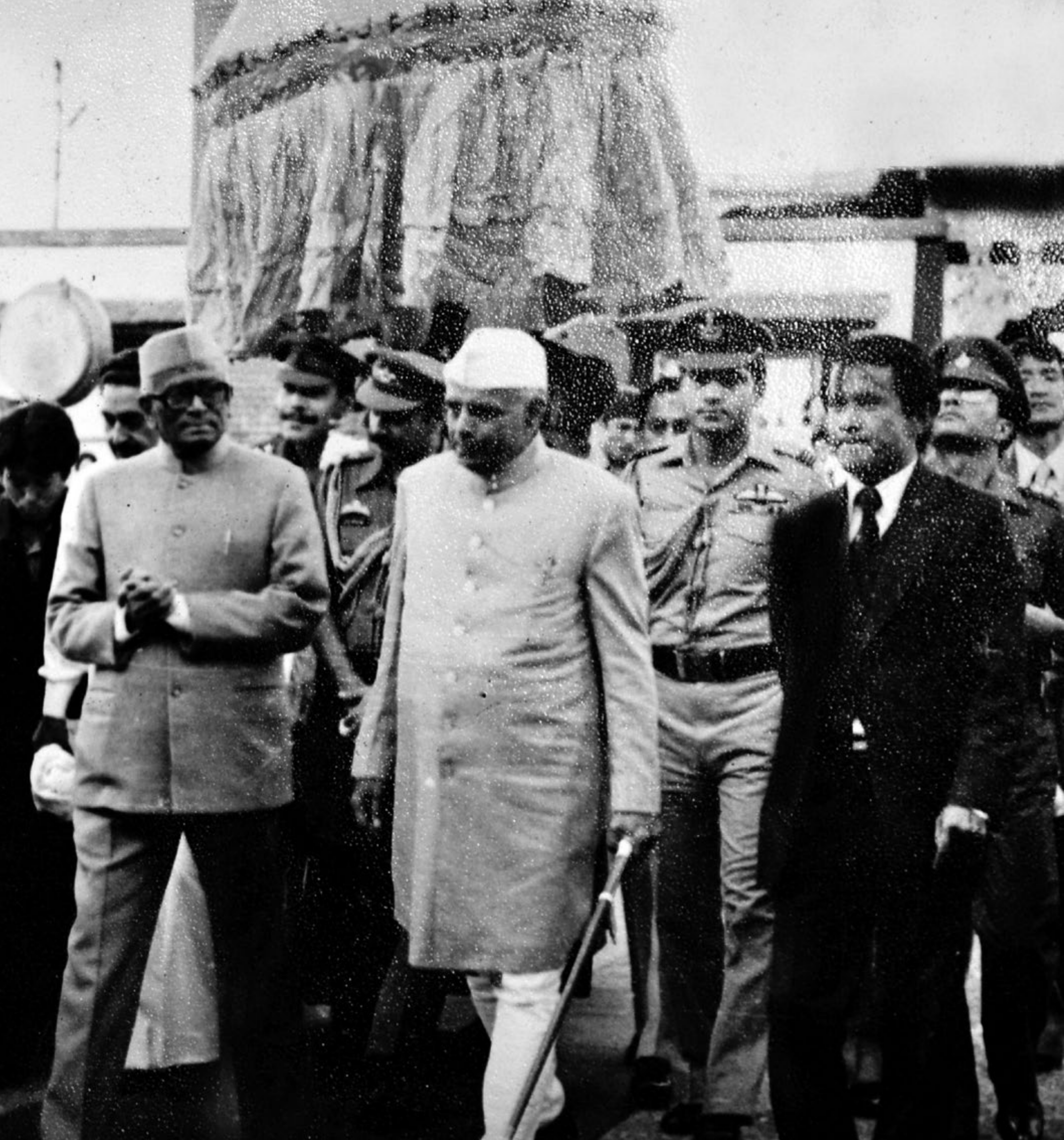
ཀམ་པ་ཨོ་རྒྱན་ཕྱིན་ལས་རྫོང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༢ ཆེས་ ༤ ལ།

ཀུན་ལོ་ཡོད།

▶ ཁྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐུན་མེད་ལ་ཐེགས་སྐྱབས།

▲ ཀ་ལི་ཀ་ཏར་མཆོལ་དབང་མཆོག་དང་ལྷན་བཞུགས།

༡༡། །རྒྱལ་ཚབ་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཞབས་བརྟན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཨོ་སྤྱི།

ནམ་དག་ཆོས་དབྱིངས་སྒྲོས་པ་བྲལ་བའི་དབྱིངས། །བསམ་ཡས་གཞན་མཚུངས་བྲལ་བའི་ངང་ཉིད་ལས། །
ལུང་རྟོགས་གསལ་བའི་རིགས་པ་ནམ་པར་བཟ། །མཚུངས་མེད་སྒྲ་མ་གང་དེའི་ཞབས་བརྟན་ཤོག །
ལུལ་བྱུང་མཁྱེན་བཅེའི་དབང་ལྷག་ཆུ་གཏེར་གྱིས། །དཔེན་གསུམ་སྐྱབ་བརྒྱད་གོང་མའི་ནམ་ཐར་སྐྱོང་། །
འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྐྱེས་རབས་མཚན་འཛིན་པ། །གང་དེའི་ཞབས་བརྟན་མངོན་པར་རབ་རྒྱས་ཤོག །
ལུང་རིག་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་སོན་ནས། །རྟག་ཆད་བཞི་བྲལ་བཀའ་བརྒྱད་ཞོར་བུའི་སྤང་། །
གོལ་འཆུག་བྲལ་བའི་ལམ་ཉིད་མཐར་སོན་ཅིང་། །མཚོག་སྤྱལ་ཉིན་བྱེད་གང་དེའི་ཞབས་བརྟན་ཤོག །
ཅ་གསུམ་སྒྲ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་བདེན་སྟོབས་དང་། །བདག་ཉིད་ནམ་པར་བཟ་བའི་སྟོན་ཆོགས་གིས། །
བསྐྱེལ་མེད་དཔའ་བ་བཟང་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། །གང་ན་དེ་ཡི་བདེན་ཆོགས་མངོན་འཁྱར་ཤོག །

ཅེས་པའང་རྒྱལ་ཚབ་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཞབས་བརྟན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཆོས་གོང་མངོན་པ་བསྟན་འཛིན་ཡོངས་
འདུ་ནས་རྟོན་བཅས་བསྐྱལ་ངོར་ཀུན་པའི་མཚན་འཛིན་བཅུ་དྲུག་པས་མེ་མོ་བྱ་ལོའི་ནག་པ་རྩ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེས་ལ་བྲིས་པ་དགེ་
ལེགས་འཕེལ། །

༡༡། ཀྲན་ཉིང་རྒྱ་ཡི་གོ་བྱི་མཚུར་ཕུ་བྱང་པ་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་
 ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བ་དགོས་འདོད་ཆར་བྱ་འཕེབས་པ་
 བཟང་པོའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། མི་བསྐྱོད་མཐོན་ཀའི་ཅོད་པན་འཆང་བ་ཆེ། མི་མཆོག་དཔལ་ལྷན་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ཞེས། །
 མི་ལོ་དགུ་བརྒྱའི་མཐར་ཡང་ཉིན་བྱེད་བཞིན། མི་ཡི་སེལ་རིམ་པར་བྱོན་དེ་རྒྱལ།
 རྒྱལ་ཀྲན་སྤྱི་གཟུགས་དཔལ་ལྷན་ཀམ་པ། རྒྱལ་བའི་ཡབ་བྱ་ཡུར་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་ཚུལ། །
 རྒྱལ་བ་ཀྲན་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིན་ལས་ཅན། རྒྱལ་མཆོག་ཨོ་རྒྱན་དབང་གི་དོ་རྩེར་འདུད། །
 ལོངས་སྤྱིའི་ཞིང་དུ་རྒྱལ་ཀྲན་གསང་བའི་བདག །འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་དག་བཅོམ་ཀྲན་དགའ་བོ། །
 གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀམ་པའི། རྒྱལ་ཚབ་རིམ་པར་བྱོན་དེར་གྲུས་པས་འདུད།
 དུར་སྤྱིག་རྒྱལ་མཚན་འདིན་པ་ཡོངས་ཀྱི་རྩེ། ས་བཅུའི་དབང་ལྷག་བྱེ་བའི་གཙུག་གི་རྒྱན། །
 རིགས་དཀྱིལ་རྒྱ་མཆོའི་བྱུང་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན། རྒྱལ་ཚབ་དོ་རྩེ་འཆང་དབང་སྤྱི་བོས་མཆོད། །
 བཀའ་བཞི་བརྒྱད་པའི་མངའ་བདག་ཀམ་པའི། བཀའ་ལྷང་སྤྱིང་གི་བདུད་ཅིར་རབ་ཅེན་ཏེ། །
 བཀའ་བྲིན་སུམ་ལྷན་དཔལ་ལྷན་སྤྲ་མ་ཡི། བཀའ་ཐང་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ཐང་མར་བཅུལ། །

ཞེས་ཆོག་གི་མེ་ཏོག་ཕྱུར་རི་ཀས་མངོན་པར་མཆོད་ཅིང་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་
 ལམ་ཡངས་པོར་བྱས་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། རྒྱ་མཆོའི་ཚུ་བོ་སྟོན་ནས་མང་བཅུས་མོད། །ད་དུང་སུ་ཡིས་བཅུས་ཀྱང་མི་ཟད་དེ། །
 འདི་ཚུལ་སྟོན་རབས་སྤྱི་བོས་མང་སྤྱར་མོད། །ད་དུང་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་སྤྱི་ནོར་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། སྟོན་མཆོག་
 དོན་ཀྲན་གྲུབ་པའི་དཔལ་གྱི་མགྲུལ་དང་ཨོ་རྒྱན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཟབ་གཏེར་དུ་མ་ནས་ཚོད་མེད་དུ་ལྷང་གིས་བེན་
 ཅིང་། ཕྱིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་དུག་པ་སེལ་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་བྱི་ནང་གསང་བའི་རྣམ་
 ཐར་དངོས་ནི། ས་བཅུའི་སྟོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཉག་གཅིག་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ཕྱན་
 མོང་བའི་སྤང་ངོར་གདམས་ངག་རྣམ་ཐར་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པའི་མཛད་ཕྱིན་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལས། ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤྱིང་པོ་
 བསྐྱས་ཏེ་ལོ་ཁམས་སོགས་གྱང་བསྐྱེགས་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་གོ་བདེའི་ལམ་ནས་སྤྱར་བ་ཙམ་ལས། རི་རྒྱུད་དུ། སྟོབ་མས་བཅུམས་
 པའི་རྣམ་ཐར་པལ་ཆེར་ནི། སྟོང་སྤྱི་ཆེ་བས་སྤྲ་མ་ཐོག་པོར་བཏང་། ཞེས་པའི་དཔེ་རྒྱུར་མ་སོང་བ་བྱས། འོན་ཀྱང་རྩ་བའི་

ལྷུ་ལ་གཞི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཀླན་ཏུ་བཟང་པོ།

གཡུ་ལྷུ་ལ་གཞི་བྱང་ལྷུ་ལ།

སྒྲ་མ་སྒྲུམ་ལྟན་དོ་རྩེ་འཛིན་དབང་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་རྩེས་སྒྲ་བྱ་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་སྒྲ་ལེས་པའི་མཛད་
 པ་ཐམས་ཅད་དོ་མཛར་དུ་འཛིན་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་ག་གེ་མོའི་སྒོ་དོར་འདུག་མིན་སྒྲུམ་པའི་བཟང་གས་དང་བོལ་བསྟོད།
 སྒྲུབ་དག་གི་ཁྱུང་བསྟོད་བཟྱི་བའི་ཁྱུང་དང་ལལ་བའང་རིང་དུ་དོར་ཏེ། རང་བཞིན་བཟོད་དེ་འབྲི་བ་ནི། ཆོགས་གསོག་
 གི་རྒྱུར་འགོ་བ་ལས་གཞན་དུ་མ་མཆིས་པས། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཡི་བསྒོ་བ་ནར་གཟོན་དུ་
 མ་སོང་བར་དང་བས་ཁྱུང་དུ་བཟོད་པར་བྱས་སོ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱིན་ལས་གཅིག་དུ་བསྒྲུས་པའི་
 རང་གཟུགས། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་ཕན་ནམ་རེལ་དང་། མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་དྲུག་པ་སེའུ། ད་ལྟའི་སངས་
 རྒྱས་མགོན་པོ་མི་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་འབྲུལ། འཛིན་ཏེན་དབང་ཕྱག་སྒྲུམ་ལྟན་དོ་རྩེ་འཛིན་དབང་དུར་སྤྲིག་
 གར་གྱི་ནམ་རེལ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དཔལ་ཀུམ་པ་ཞེས་མཛན་གྱི་གདུགས་དཀར་སྤྲིད་ཞིའི་སྒྲ་ན་གྲགས་པ་ནམ་པར་
 གསལ་བ་གང་དེའི་གསང་གསུམ་ཕྱིན་ལས་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཆེན་པོར། འཕགས་པ་ཀུན་དུ་བཟང་བོའམ་རྒྱལ་
 ཀུན་གསང་བའི་བདག་པོ་དཔལ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཉིད། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཀུམ་པ་ཆེན་པོ་གང་དུ་སྐྱེ་བཞུགས་
 པའི་ཡུལ་དེར་བསམ་བཞིན་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པར་མཛད་དེ། གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱིན་ལས་
 འདོད་དགུར་བསྐྱར་བའི་དབང་ཕྱག་དམ་པར། རྩོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པས་མངའ་དབང་
 བསྐྱར་བར་མཛད་པའི་ནམ་ཐར་དངོས་ནི། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ནམ་ཐར་ཉག་ཅིག་ལས་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་
 ཡི་རྒྱ་བ་ལས་ཡོངས་སྒྲ་འདས་མོད། འོན་ཀྱང་འཛིན་ཏེན་ན་ཡོངས་སྒྲ་གྲགས་པའི་ཀུན་ཏིང་ཏཱ་ཡི་གོ་བྱི་རྒྱལ་ཆ་བ་རིམ་
 པར་བྱོན་པ་ནམས་ནི། རྒྱལ་མཆོག་ཀུམ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྩེའི་ཞལ་སྤྲ་ནས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ་
 བོ་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས་མཛན་གསོལ་བ། ཏུ་དབེན་གོ་བྱི་གྱུང་གྱུང་པའམ་མཛན་གཞན་
 རྒྱུའི་དགེ་སྦྱོང་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཅེས། རས་རྒྱུང་དོ་རྩེ་གྲགས་པའམ། ཞི་བ་འོད་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ཆེན་པོ། ཞེས་
 བསྟོད་ཅིང་བསྐྱགས་པར་མཛད་པ་དང་། སྤྱལ་གཞི་རྒྱལ་མཆོག་ཀུམ་པ་བཅུ་གསུམ་པ་བདུད་འདུལ་དོ་རྩེའི་གསུང་གི་
 ཆང་ཡབ་སྤྲས་དྲུག་གི་གསོལ་འདེབས་ལས། ཀུན་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱལ་སྐྱར་གྱིས། རྩོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་
 དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེ་ཡི། རྒྱབས་མཁས་ཟབ་མོའི་ཆོས་གྱི་མངའ་བདག་མཆོག་ རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་དམ་པར་གསོལ་
 བ་འདེབས། ཞེས་པ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། གཞན་ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཀུན་
 དུ་བཟང་བོ་ཤིང་ཏཱ་ལ་བདུན་སྤྲིད་གྱི་སྟེང་གི་བར་སྤང་ལ་འདུག་ནས། ཆལ་དེ་དག་དུ་ལྟའི་མེ་ཏོག་དང་བདུག་སྒོས་ལ་
 སོགས་པའི་ཆར་པབ་ནས་སྟེང་གི་བར་སྤང་ལས་བབས་ཏེ། ཁང་པ་བརྟེན་པ་དེ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ཕུལ་ཞིང་མངོན་
 པར་བསྟོད་པར་བྱས་སོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གིས་ཆལ་དེར་དོ་རྩེའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་བྱམས་རྒྱན་དང་བཀོད་པ་གདན་དང་བཅས་པ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས། སྟེང་གི་གཙུག་ཏོར་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་

པ་མེད་པའི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་བྱང་སྟེ། འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ། དེ་དགའ་ཞིང་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ་སྟོགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་
བའི་སྟོང་པོ་སྤྲས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་གཟུངས་དང་སྟོབས་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་
ལག་དང་ལམ་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་
པོའི་མཐའ་ལས་བྱས་པ་སྦྱིན་པ་དང་དུལ་བ་དང་ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་དང་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དུག་
གིས་ནམ་པར་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལག་
ཏུ་བྱིན་ནོ། །དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་དང་འདིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་རང་དང་ལྷ་ཁྱ་གཞོད་སྦྱིན་མི་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
མགྲིན་གཅིག་ཏུ། གྱི་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ལག་ན་དོ་རྩེའོ། །ལག་ན་དོ་རྩེའོ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །དེ་ནས་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གིས་དམ་ཆོག་འདི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་གསང་བའི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྟོང་པོ་གསུངས་པས་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་གསང་བའི་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་འཛུལ་ཞིང་གྲགས་ནས། འདི་ལྟར་སྟོང་པོ་དེ་
ཡི་མཐུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལག་ན་དོ་རྩེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་དག་མངོན་ཐུམ་དུ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་གྱིས་
འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱལ་ཆབ་ན་རིམ་ནམས་ནི་དཔལ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེའི་ནམ་འཕྱུལ་དུ་ཡང་གྲགས་སོ། །རྒྱལ་བ་ཡབ་
སྲས་འདི་དག་གིས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་གནས་དང་དུས་སྟོན་ཆོགས་པར་གང་ལ་གང་འདུལ་དང་དེ་ལ་དེར་སྟོན་གྱི་སྟོ་
ནས། སྤྱི་ཡོ་སྤྱི་བ་འདྲ་མིན་བཞེས་པའི་རབས་ནི་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་སྲས་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིའི་
ཞལ་ནས། གདོད་མའི་མགོན་པོའི་རྒྱལ་སར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ནམ་སྤུལ་གཅིག་ལས་དུ་
མར་སྤུལ་པ་དང་། དུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་སོགས་སོ་སོ་སྤྱི་བའི་སྟོན་ཆད་དུ་བཟུང་མི་ལུས་པས་བེ་རོའི་ནམ་འཕྱུལ་ཡོངས་
སུ་གྲགས་པ་ནམས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ལ་མང་དུ་བྱོན་པ་དང་། མི་ཆེ་གཅིག་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བྱོན་པ་སོགས་
མང་བས་ཚུར་མཐོང་གི་སྟོན་དབྱེད་དཀའ་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱི་ནམ་ཐར་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པ་ནམས་ནི་དོ་མཚར་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་འདི་ནམས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་
ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། སྐབས་འདིར་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གཙོ་བོར་བཀོད་ན།

༡ འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ།

བསྐལ་བཟང་ནམ་འབྲུག་བཞི་པའི་ཁྱ་བོ་བདུད་ཅི་ཟས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁྱུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ནས་སྟོན་པ་སྐྱེ་མ་གཤེགས་པར་དུ་སྤྱི་བྱ་བསྐྱབས། སྟོན་པའི་འཁོར་མང་དུ་ཐོས་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་བསྐྱབས། སྟོན་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བྱི་ལོར། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཤིང་ཐུ་གོ་ཏའི་སྤྱག་པར། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་སྐྱིན་བདག་དང་བཀའ་བསྟུ་དང་པོའི་སྐབས། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའི་སྐམ་སྐྱར་བཏིང་བའི་གདན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་མདོ་སྤེའི་བཀའ་ཡི་བསྟུ་བ་མཛད་དེ། ལྷ་ནམས་ཀྱིས། ལྷ་ནམས་འཕེལ། ལྷ་མིན་ནམས་འགྲིབ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱས་སོ། ཞེས་འོག་མིན་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱབས། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་ཞི་བར་གཤེགས་ཁར་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོར་བསྟན་པ་གཏད་དེ་ལོ་བཞི་བཅུར་བསྟན་པ་བསྐྱུངས། བསྟན་པ་བསྐྱུངས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་དུས་སུ་བྱིམ་བདག་ཤུ་ནའི་གོས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། ཐུ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་བསྟན་པ་གཏད་དེ། ཕྱིས་སྟོས་ཆོང་སྐས་པའི་བྱ་རབ་དུ་བྱུང་ལ་བསྟན་པ་གཏད། ཅེས་ཀྱང་གདམས། སྐྱེ་ཆོར་ཆོས་དང་རྩ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་འདུལ་བའི་སྟོབ་མ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡང་ཆེག་ཁྱིམ་གྱི་ལྷག་པ་བྱུང་། རྒྱ་བོ་གཞུང་གི་མིང་ཕན་དུ་ཉི་མ་གུང་པ་སོགས་བྱང་སྟོང་ལྟ་བུ་བསྟན་པར་རྒྱུགས། ཉི་མ་གུང་པ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ་ཡུལ་དབུས་སུ་ལོ་བཅོ་ལྔ་དང་ཁ་ཆེར་ལོ་ཉི་ཤུ་བསྟན་པ་བསྐྱུངས། ཀུན་དགའ་བོ་དགུང་ལོ་བཅུད་ཅུ་ཙུམ་རྒྱ་བོ་གཞུང་གི་དབུས་སྤིང་ན་ཐུ་ངན་ལས་འདས། སྐྱེ་གདུང་ལས་རང་བྱུང་གི་མེས་ཞུགས་སུ་སྐྱུངས་ནས་སྐྱེ་གདུང་དུ་མ་བུ་གཉིས་སུ་སྐྱར་ཏེ། གཅིག་སྟོང་བྱེད་པས་དང་གཅིག་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་ཁྱིར་ཏེ། ཡུལ་སོ་སོའི་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་སྐྱར་ཏོ། །

༡ ཆོས་སློན་ཆེན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན།

བོད་རྒྱལ་སྐྱུ་མ་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་བཀའ་ཡི་སློན་ཆེན། མགར་སྟོང་བཅན་རིག་པ་ཅན་ནི་སྟོང་ལུང་རམ་པར་འཁྲུངས། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་གྱིས་འཛམ་གླིང་སུམ་གཉིས་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆའི་སྐས་མོ་རྒྱུ་སྟོན་སྟོན་དཀར་གྱི་སྤྱལ་པ། ལང་ཆོའི་ཟེལ་དངར་རྒྱས་ཤིང་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་མཁྱེན་པའི་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་དང་། སྟོན་པ་ཤུའི་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་བཅུད་ཀྱི་སྤྱུ་ཆད་ཅན་ལ་སོགས་པ། མར་ཅི་ནའི་གོང་མ་ཐའི་རྩང་གི་སྐས་མོ་རྒྱུ་སྟོན་སྟོན་ལྡང་གི་སྤྱལ་པ། མངོས་ཤིང་ལྷ་ན་སྤྱག་པ་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་བཟའ་ལུན་ཤིང་གོང་ཚོ་དང་། རྒྱལ་བ་ཉིད་གྱིས་རབ་གནས་མཛད་པའི་སྟོན་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཆད་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མཆོག་བཅས། མདོར་ན་རྒྱ་བལ་གྱི་དཔལ་ཡོན་ཐམས་ཅད་ཁབ་ལེན་གྱི་རྩོལ་རྟ། གསང་བའི་བདག་པོ་མགར་སྟོན་ཆེན་པོས་དཔའ་མཛདས་ཐབས་འབྲུལ་གྱི་སྟོ་ཅལ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཏུ་གདན་ཏུངས། ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཕན་ཐམས་ཅད་དབང་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བོད་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་ཆབ་སྲིད་གཅིག་བསྐྱར་ཏུ་མཛད་པ་དང་། ཁྱི་ཅེ་འབུམ་ཞེས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམས་སྟོན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཐམས་ཅད། རྒྱལ་ཞེན་དང་སྟོ་གྲོས་ཆེ་ཞིང་དཔའ་པོའི་དཔག་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བར། མཆོག་ཏུ་དཔའ་བའི་དབང་ལྷག་མགར་སྟོན་རིག་པ་ཅན་འདིའི་སྤྱི་ཁྱུར་བརྟེན་ནས་བྱུང་། སྐབས་དེར་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀར་སྟོན་ཆེན་མགར་ལ་མཆོན་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། གོང་མ་ཐའི་རྩང་གིས་མགར་སྟོན་འདིའི་རིག་ཅལ་ལ་སྟོན་ཏེ། བཅུད་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་རེ་ནས་གོང་ཚོ་མོ་ཞིག་བག་མར་བྱིན་ཡང་མ་སྤངས། གོང་མས་མགར་སྟོན་ལ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་ “གཡིའུ་གཡུ་ཐའི་ཅང་རུན་ཏེ་གཡས་རུའི་སྤྱུ་སྤྱང་དཔག་སྤྱི་ཆེན་མོ” ཞེས་པའི་གོ་གནས་བྱིན། བོད་རྒྱལ་སྐྱུ་མ་པ་མང་སྟོང་མང་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་འོ་བཙོ་ལཱའི་རིང་ལ་སྤྱི་འགན་མཉམ་རུབ་གྱིས། འ་ཞ་དང་བྱ་གུའི་ཡུལ་ཏུ་དཔག་ཏུངས་ཏེ་གཡུལ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ། སྤྱི་ལོ་ ༡༦༩༡ ལོར་གཤེགས། ལུ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཆན་པ་བཅན་སྟོན་པ་ཡི་ཆབ་ཏུ་སྟོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་དང་། གཞན་ཆོས་དཔག་དཔོན་བྱས་པ་སོགས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བཀའ་བྲིན་གཞལ་ལྷོ་བལ་བའོ།

༩ མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག

ཨོ་ཁྱེ་མཁར་གྱ་རུའི་སྤྱགས་སྤྲུལ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྗེ་ཡ་གྲུལ་མཁར་
 ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་ནི། སྤྱི་ལོའི་དྲུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ།
 མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་མིང་པོར་སྤྱགས་གྱི་གྲོང་མོ་ཆེ་རུ་ཡབ་ནམ་
 མཁའ་ཡེ་ཤེས་དང་ཡུམ་གཞུབས་མོ་དགེ་བ་འབྱམས་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འཁྲུངས། མཁར་
 གྱ་རུས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཉེ་སྤྱགས་སྤྲུལ་དམ་པར་གྱུར། ཕྱག་གིས་ཕྱར་པ་གདེངས་
 པ་ཙམ་གྱིས་གཟུངས་པ་པོ་རི་ཙམ་ཡང་བསྐྱལ་ནས་འགྲུམས་པར་བྱེད་ཅུས་ཏེ།
 རྒྱལ་པོ་ཤེལ་གིང་བསྐྱལ་ཚུལ་དང་། རོ་རྗེ་ཕྱར་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་བྱུང་བརྟེན།
 དེ་ཡང་ཨོ་ཁྱེ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལས་བརྒྱད་པའི་རོ་རྗེ་ཕྱར་པ། རོ་མོ་
 ལྷགས་སུ་གྲགས་པའི་སྟོང་ལས་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྲད་ལས་དམོད་པ་ལམ་
 ཁྱེར་བརྒྱད་དུ་བྲིལ་བ་དེ། ཐོག་མར་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་ལ་གནང་།
 དེས་རང་གི་མིང་པོ་མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་ལ་གནང་བས་དར་རྒྱས་
 སུ་མཛད། ཉེན་སྤྱགས་བན་རུ་བཞུགས་ཏེ་དག་པོ་མངོན་སྟོན་གྱི་ལས་ལ་མངའ་
 དབང་འཕྱོར་བའི་རིག་སྤྱགས་འཆང་བའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོར་བཞུགས་སོ། །

༥ རས་རྩུང་རྗེ་རྒྱུ་བྲགས་པ།

རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་ཆེན་གྱི་ཐུགས་སྤྲོས་ལྟ་བུ་བྱེད་རས་རྩུང་རྗེ་རྒྱུ་བྲགས་པ་ནི། ཟ࿳་ལོ་ ༡༠༥༥
ལོར་གྲུང་ཐང་དུ་འཁྲུངས། སྐུ་འབྲས་མཚར་བ་ལྟ་ཡི་བྱ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། རྩུང་དུས་ནས་སྦྱོར་སྒྲིག་ལ་
མཁས་པས་ཆོས་སྒྲིག་གི་འགྲོ་དོན་ཆེ། དགྲུང་ལོ་བཙུ་གཅིག་ཐོག་རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་མགྲུར་ཐོས་པ་ཙམ་
གྱིས་སྤང་བ་འགྱུར། ཞལ་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྲོ་མི་ཤེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོར་ཉེ་དར་ཅིག་གྲོང་ངར་
ལུས། ཆོས་སྒྲིགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཕུལ་ཉི། གདམས་ངག་གནང་བ་སྒྲོམ་པས་གཏུམ་མོའི་བྱོད་
ཏྲགས་ཐོན། རྗེ་མི་ལས་སྤར་བོད་དུ་མེད་པའི་ལུས་མེད་མཁའ་འགྲོའི་ཆོས་སྒྲོར་དགྲུ་ཡི་ལྷག་མ་བཞི་དེ་
ལེན་པར་རྒྱ་གར་དུ་བཏང། ཉི་ཕུ་པ་རི་མེད་བཤེས་གཉེན་ལས་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་དང་། མ་གཅིག་
གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ལས་ཆེ་དཔག་མེད་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཆོགས་ཀྱན་ཞུས། དེ་བཞིན་
བལ་པོ་ཡེ་རང་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་གདམས་ངག་མང་པོ་གསན་ཉེ་བོད་དུ་བྱོན། ལུས་མེད་མཁའ་འགྲོའི་
ཆོས་སྒྲོར་དགྲུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་ཆེན་ལ་ཆོས་སྦྱོར་མཇུག་དུ་ཕུལ། རྗེ་
བཙུན་གྱིས་ངམ་རྗེ་སྟོན་པར་གནང་ཉི་བརྒྱད་པར་བདེ་མཆོག་སྟན་བརྒྱད་དང་། རས་རྩུང་པ་ཉིད་གྱིས་
གཞན་ལ་གནང་བའི་བརྒྱད་པར་རས་རྩུང་སྟན་བརྒྱད་དུ་བྲགས་པ་བྱུང་། སྐུ་ཆེ་གང་པོར་གནས་ངེས་མེད་
དང་དབེན་རི་ཁོ་ནར་བཞུན་ཅིང་སྐྱབ་པས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད། ཟ࿳་
ལོ་ ༡༡༩༡ ལོར་གཉལ་ལོ་རོའི་ཆེ་གོང་ཕུག་དུ་སྐུ་ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྦྱོད་དུ་གཤེགས། སློབ་མ་ཡང་
ཐུགས་སྤྲོས་བཙུ་གསུམ་དང་དཔལ་ལྷན་ཀམ་པ་དང་པོ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །

༤ རས་པ་ཞི་བ་འོད།

ཇི་མི་ལ་རས་པ་འི་ཕྱགས་སྒྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རས་པ་ཞི་བ་འོད་ནི། ཇི་བཙུན་ལ་བྱད་མེད་སྟོ་
བསངས་མ་སྒྲིན་མ་དང་སྒྲ་ར་སེར་འབྲུག་གི་ར་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་བྱེད་ཆུང་གཞོན་ནུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལོན་
པ་ཞིག་ཁྲིད་ནས། མི་ལ་རས་པ་ཁྲོད་ལ་སྒྲིང་ཆལ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་འི་གཅིག་འདི་ལ་དབང་བས་བྱིན་ཅིག།
ཅེས་མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། རྒྱ་མིག་དབུལ་འབྱུང་དུ་ཇི་བཙུན་དང་མཇལ་ཞིང་རྩེ་འཕྲུལ་
གྱིས་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་འི་མཛད་པས་བྱབ་ཐོབ་དུ་ཤེས་ཏེ་རབ་དུ་དད། ལོ་གཞོན་ལ་བཞིན་བཟང་
བའི་ཕྱག་པོའི་གཅེས་ཕྱག་དེས། ཉ་དང་མལ་གོས་ཅེ་དམར། རྩེ་གཡུ་དུག་དཀར། ལུས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ།
དབེན་གནས་དགོན་པ་སོགས་སྤུལ་བས་མ་ཆད་སྤིང་མོ་ཇོ་མོར་སྤུལ་ཡང་མ་བཞེས་ཤིང་ཆོས་མ་གནང་
བར་ཕྱགས་སྒྲི་སྒྲེ། རྒྱ་མདུན་དེ་ག་རང་དུ་གྱི་ཆུང་སྤིང་གར་བཙུགས་ནས་རང་མེད་བྱེད་པར་ཚོམ་པ་ན་
ཇི་བཙུན་གྱིས་ཇེས་སུ་བཟུང་། ཆོས་མིང་ཞི་བ་འོད་དུ་གནང་། ལོ་ལྔ་ཡི་རིང་ལ་རྒྱ་རོའི་ཆོས་དུག་དང་མི་
འི་པའི་ཕྱག་ཆེན་སོགས་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་ཞུས། གོས་རས་རྒྱང་ལས་མི་གོན། ས་ལུལ་དུ་མི་འགོ། །
ཉིན་གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་ཁ་ཟས་མི་ཉར་བའི་དམ་བཅའ་སྤུལ་ཞིང་སྒྲོམ་པས་ཇི་བཙུན་ཡང་མཉེས། ཇི་
མི་ལའི་དུང་དུ་ཐ་སྟོན་སྤངས་ནས་ལྟོ་གོས་ལ་གྱོང་ཆེན་པོ་བསྐྱར་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ། ལྷར་
ཀྱི་བྲོགས་པོ་དེས་མཐོང་ནས་གོ་ལོག་གིས་སྤིང་ཇི་སྒྲིས་ཏེ། ལུ་ཡས་དར་མ་དབང་ཕྱག་ཁྲོད། ལྷར་ཕྱག་པོ་
ཆེན་པོའི་གཅེས་ཕྱག་དེ། ད་སྤང་ཆུང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཨང་། ཟེར་བའི་ལན་དུ། ས་སྤང་མ་ཇི་བཙུན་སངས་
རྒྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མགྱར་གསུངས་པས་ཁོ་ཡང་དད་ནས་གདམས་དག་ཞུས། ཇི་མི་ལ་ལྷ་དན་ལས་
འདས་ཇེས། ས་དུག་གི་གོ་ལུང་སྒྲན་ཆུའི་ཕྱག་པར་བསྒྲོམས་པའི་མཐར། ས་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
མཐར་ཕྱིན་ཏེ། རྒྱབ་ཕྱག་གི་བྲག་ཟང་ཐལ་དུ་ཕྱག་ནས་སྒྲ་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་མཁའ་སྟོད་དུ་བྱོན་ནོ། །

- 1 རྒྱལ་ཆ་པ་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། (ca. 1424-1486)
- 2 རྒྱལ་ཆ་པ་རྩ་ཅིས་རྒྱལ་ལ། (1487-1515)
- 3 རྒྱལ་ཆ་པ་འཇམ་མཁའ་པ་དཔལ་འབྱོར། (1516-1546)
- 4 རྒྱལ་ཆ་པ་འཇམ་མཁའ་པ་དོན་གྲུབ། (1547-1613)
- 5 རྒྱལ་ཆ་པ་འཇམ་མཁའ་པ་མཆོག་དབྱངས། (1616-1658)
- 6 རྒྱལ་ཆ་པ་ལོ་རྒྱུ་པ་བཟང་པོ། (1660-1698)
- 7 རྒྱལ་ཆ་པ་དཀོན་མཆོག་འོད་ཟེར། (1699-1766)
- 8 རྒྱལ་ཆ་པ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ། (1769-1822)
- 9 རྒྱལ་ཆ་པ་འཇམ་མཁའ་པ་ལེ་ཅིས། (ca. 1823-1862)
- 10 རྒྱལ་ཆ་པ་བརྟན་པའི་ཉི་མ། (ca. 1863-1894)
- 11 རྒྱལ་ཆ་པ་འཇམ་མཁའ་པ་རྒྱ་མཆོ། (1895-1952)
- 12 རྒྱལ་ཆ་པ་འཇམ་མཁའ་པ་མི་འབྱུང་གོ་ཆ། (1954 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས།)

7 རྒྱལ་ཆ་བཞོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ།

རྒྱལ་ཆ་བཞོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ནི། (ca. 1424-1486)

རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་འབྲུག་ལོ་ཡས་མས་སུ་བོད་ཡུལ་དབུས་སྡེ་བོ་ཡག་སྡེང་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་
ལྷ་ལ་བཞེས་དུས་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་དྲུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས། མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་དང་རས་པ་ཞི་
བའོད་གྱི་སྐུ་ལ་པར་ངོས་འདྲིན་དང་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བབྱུང། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞིར་ཐེབས་སྐབས་བྱིན་
རྒྱལ་གྱི་བཀའ་བབ་སྟེ། སྐར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གྱི་གྲུ་ཡི་གྲང་པར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ལུགས་གཉིས་གྱི་བསྟན་པའི་
བདག་པོར་བསྟོན། རྒྱལ་མཆོག་དྲུག་པའི་བྱང་ནས་བསྟན་པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་དང་། རྗེ་བན་སྐར་འཛམ་དཔལ་
བཟང་པོ་དང་ལྷན་དུ་ཆོས་དྲུག་ཁོ་ན་འང་ལོ་བཞིར་ཞུས། སྐུ་སྟེ་བ་བྱི་མའི་འདྲིན་པར་དགོངས་ནས། ལྷ་དམར་གསུམ་པ་
ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། དགེ་འདུན་སྐར་པའི་མཁན་ཆེན་གཉགས་སུ་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། རྗེ་བན་སྐར་བ་སོགས་གྱི་
མདུན་ནས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་འཕྱར་གཉིས་གྱི་ལུང་གིས་ཐོག་བྲངས། བོད་ལ་བཞུགས་པའི་གསར་རྟོག་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་ལུས་ཤིང་ལུས་པ་མེད་པ་ཞུ་བར་མངགས་པའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཆེན་པོ་དེར་དོན་གྱི་
ཆ་ནས་ཡོངས་རྟོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་གྱུར། སྤྱི་ལོ་ ༡༤༥༡ ལྷ་སྟེལ་ལོར་རྒྱལ་མཆོག་དྲུག་པ་ཞི་བར་
གཤེགས་ཁར་གོ་བྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་དཔེ་དང་ནང་རྟེན་དབུ་ལྡ། ཞལ་ཆེམས་བཀའ་རྒྱ་བཅུ་གསུམ་དང་བཅས་པ་སྟུལ།
རྒྱལ་ཆ་བཞོ་བྱི་བཞུགས་ནས་སྐར་གྱི་འདྲིན་སྟོང་གནང་ཞིང་། མཚུར་ཕུར་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་ཆ་བཞོ་བྱི་མ་སྐུ་
བཞེངས། ཐོ་བྲང་ཡང་ཅེར་བྱ་འདབ་གཉིས་སོགས་གསེར་ཐོག་གི་ཞིག་གསོ་མཛད། མཚུར་ཕུའི་མཛོད་ནག་ཆེན་མོ་ཡང་
དུས་ངན་བྱུང་ན་ཡུལ་ངན་སྦྱིད་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་ཀོང་པོ་ཅེ་ལྷ་སྐར་དུ་གདན་བྲངས། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བརྒྱན་པ་
མི་བསྟོད་དེ་རྗེའི་ཞལ་སྟེན་ནས། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་སྐུ་ཆེ་དེ་ལ་བསྟན་ཏོ་འཆལ་དེ་དག་གི་ཞིང་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱལ་
པོ་ཆེ་གྲུབ་ནས། སྐར་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པའི་མཛད་པས། དེ་སྐབས་གྱི་འགྲོ་བའི་དོན་གཞལ་དུ་མི་བཟོད་པ་
བསྟན་པ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་རྒྱལ་མཆོག་དེ་དག་གི་ཆོས་གྱི་ཁྱི་དང་གདུང་ཆེན་པོ་འདྲིན་པ་ལ་རྒྱལ་བ་མ་
པམ་པ་དང་། ཆོས་གྱི་གསང་མཛོད་འདྲིན་པ་ལ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། སྐུ་གདུང་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འཕྱར་
བའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་པོ་མ་གཏུགས་པར་ཕྱོགས་བཅུར་འགོངས་པར་མཛད་པ་ལ་གནས་བརྟན་འོད་སྤང་

དང་། སྤྱི་ལམ་གྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བཅུ་བ་ལ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་ལྟར་གྱུར་པས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་སྤྱི་ལམ་འཆལ་ཏོ་ཙྏ་དེ་ནི་འགྲོ་བའི་སྤྱན་ལོན་ཆེན་པོར། མཐར་ཅི་ཕྱིན་དུ་བསྐྱོང་བར་མཛད་པའི་ཐབས་ཆེན་པོ་
 ལ། གཞན་ངིང་མི་འཛོག་པའི་དཔའ་བོ་གཅིག་ཕུར་གྱུར་པ་ལྷ་གཉིས་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། སྤོན་རྒྱལ་མཆོག་
 དུག་པས་སྤྱལ་བའི་ཞལ་ཆེམས་སུ་བྱང་ཕྱོགས་སྤྱི་ལྟ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱལ་སྤྱི་འབྱོན་པའི་ཡབ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་ལྷང་བསྟན་
 པ་ལྟར། རྗེ་པོ་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བདུན་པ་ (1454-1506) ཤིང་བྱི་ལོར་སྤྱི་བལྟམས་ནས་རྒྱ་རོ་དགུ་ལ་
 བཞེས་སྐབས། སྤྱི་བོ་དགོན་གསར་དུ་ཐོག་མར་མངལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་གཟི་ཕྱིན་གྱི་དཔལ་འབར་བ་དེས་པོ་ཕྱི་
 ཆེན་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་མཛད་ཅིང་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་། ཕྱག་རྟེན་རྣམས་སྤུལ་བས་རིམ་བཞིན་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ། སྐར་
 དུང་དང་ཐུགས་དམ་མགོན་སྤྱི་རོས་འཛིན་གནང་། དུང་གོང་མའི་དབུ་ཞུ་སྤུལ་བ་བཞེས་ཤིང་རྩོམ་རིལ་ཕྱག་གིས་
 བསྐྱམས་ནས་པད་ཀོར་དང་རིལ་སྤྱབས་སོགས་མཛད་པས། རྗེ་པོ་ཕྱི་ཆེན་པོས་རོ་མཆར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་དགོངས་
 བས་སྐར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གྱི་སེལྤེད་ཁྲི་ཆེན་པོར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། རང་བྱུང་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོར་མཆོན་
 གསོལ། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ས་སྟག་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཡར་ཆོས་རྒྱལ་ཕུར་གྱི་འབྲུབ་སྦྱོར་ཉིན། སྤོན་རྒྱལ་
 མཆོག་གོང་མས་པོ་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཆོས་ལུང་སྤུལ་ཞིག་གསུངས་པས། ཐོག་མར་
 ཆོ་དཔག་མེད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་དབང་དང་གཏོར་མའི་ཕྱིན་རྒྱབས། ཡིག་དྲུག། ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་འཕགས་བོད་གྱི་
 དབྱངས་གསལ་རྣམས་སྤུལ་བས། རྩོམ་རིལ་དང་བུམ་པ་འཛིན་ལུགས་སོགས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་དཔག་དཀའ་བ་མང་
 པོ་གསུངས། ཡོས་ལོ་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཙོ་ལྡེད་ཉིན་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སོགས་སྤུལ་སྐབས།
 མདའ་འཕེན་སྤངས་མཛད་ནས་ཐབས་ཤེས་གྱི་མདའ་གཞུ་སྟེ། ས་ར་ཏ་དང་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་འདི་དང་འདི་ཡི་
 བཞུགས་སྤངས་འདི་འདྲ་ཡིན། ཁོ་བོ་དེ་རྣམས་ཡིན་གསུངས། རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བདེ་མཆོག་བཙུ་གསུམ་
 མའི་དབང་སྤུལ་ཆོ། རྗེ་པོ་ཕྱི་ཆེན་པོས་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཤིང་བ་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་སྤུལ་
 ཡོད་པ་དེ་ཕྱག་གིས་དོར་བར་མཛད་པས། དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་བཞུགས་སའི་བར་ཐག་རིང་
 ཡང་། གཙོ་བོའི་ཆོམ་བུའི་སྟེང་དུ་དལ་བུས་བཞག་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ལས། ཆོམ་བུ་ལ་རུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཞོད་པའི་རོ་
 མཆར་ཆེ་བ་བྱུང་། ལྷ་རྒྱ་མ་ཡུའི་དབང་སྤུལ་ཆོ་དེ་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། དེའི་བཞུགས་སྤངས་མཛད་ནས་བྱིད་ཆོ་ལ་འདི་མི་
 སྤོན་གསུངས། ཡང་རྗེས་གནང་ཞིག་གི་ཆོ་གར་ཞིག་མཛད་དགོས་ཞུས་པས། སྤར་ངས་ཁང་དམར། ཟུར་མང་། ཀམ་འི་
 དགོན་རྣམས་སུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན། དེ་དུས་ང་ཆེན་པོ་ཡིན། ད་ང་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད་ཟིན་པས་མི་ཤེས་གདའོ་གསུངས། རྩོད་
 བརྒྱད་གཞོངས་འཁོར་ཆེན་དུ་པོ་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཟིགས་ནས། སྤྱག་བསྤུལ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་དག རྟོར་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 དབྱེར་མེད་ལ། ཁམ་འགག་སྤྱོད་ཆོགས་རོལ་པའི་རྩལ། རང་བྱུང་ང་ཡི་རྣམ་ཐར་ཡིན། ཞེས་དོན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུངས། རྒྱལ་

མཚོག་བདུན་པའི་བཀའ་ལྟར། ཞུ་དམར་མཚོག་སྤུལ་བཞི་པ་སྟུན་སྡོམ་གྱི་གྲགས་པ་གདན་འདྲེན་མཛད་དེ། ཕན་ཚུན་མཉེས་ཤིང་གསུང་ཆོས་ཀྱང་དུ་མ་གནང་
 ། གྱེ་ཁང་དམར་དུ་རྩེ་ཞུ་དམར་བཞི་པར་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་སྤུལ། སྐར་ལུག་ལོ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ནང་དུ་ཞུ་དམར་བཞི་པར། ཕག་མོ་ལྟ་ལྟ། ཉ་མགིན་
 དཔའ་བོ་ལྟ་བཞི། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་དག། ཉ་མགིན་ཁམས་གསུམ་ཡོངས་སྟོལ། རྩོག་ལུགས་དགེས་རྩོར་ལྟ་དག། བདག་མེད་མ་ལྟ་བཙེ་ལ། བདེ་མཚོག་སྟུན་བརྟུང་
 སྟོར། བེར་གྱི་གཏོར་དབང་། ལྟ་མོ་ཞིང་སྟོང་། སེམས་ཁིད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། ཕྱག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གསལ་བྱེད། ལྟན་ཅིག་སྟེས་སྟོར། མི་ལའི་ནམ་མགུར། རྩེ་དོན་ལྟན་
 ཞབས་དང་ཞུ་དམར་མཁའ་སྟོད་པའི་བཀའ་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ལུང་ནམས་མཛད། མི་རིང་བར་བྱར་མང་དུ་ཞུ་དམར་བཞི་པར་དགྲང་ལོ་བརྩམ་ཡི་ཐོག་རྩེ་གོ་
 གྱི་ཆེན་པོས་མཁན་པོ་དང་རྩེ་བན་སྐར་བས་ལས་སྟོབ་མཛད་དེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྐྱབས། རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པ་དགྲང་ལོ་བརྩམ་གཅིག། །
 ཤིང་སྟེལ་རྒྱ་བ་དགྲ་པའི་ཡར་ཆོས་བརྩམ་བཞིའི་ཉིན། བྱང་ཚུབ་འབྲུབ་སྐར་དུ་གྲགས་པ། པ་སངས་ནམ་གྱའི་འབྲུབ་སྟོར་ཉིན། གདན་ས་ཀམ་འི་དགོན་དང་ཉེན་གཞོ་
 ལའི་དུང་དུ། ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་དང་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱབ་སྟོན་ལུལ་བའི་ཆེ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས། ཕྱགས་ཐམས་ཅད་འཇའ་འོད་
 གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་། ཤིང་བྱ་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཡར་ཆོས་བཙེ་ལ། སྟེན་པའི་དུས་ཆེན་སུམ་འཛོམས་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ནམ་ལང་མ་ཐག་ཏུ། ཉེན་གཞོ་ལ་དང་སིང་ལའི་སྤིང་
 བདུལ་བའི་ཐུབ་པ་རྒྱ་ལོན་མ་སོགས་གྱི་ཉེན་མཚོག་དུང་དུ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དཔོག་པར་དཀའ་
 ཞིང་། རྒྱ་བོད་གྱི་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙུག་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོར་བཀྲམ་བ། རྒྱལ་སྐས་གོ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱིས་ལས་གྱི་སྟོབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་
 བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལུལ་ཏེ། མཚན་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་གསོལ་བ་ནས་རིམ་བཞིན་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྩེ་སངས་
 རྒྱས་མཉན་པ་སྟེ་ཐིང་དང་པོ་གྲུབ་ཆེན་བཟླ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་ཡང་རྩེ་བན་སྐར་བ་དང་གོ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དགེ་ཚུལ་སྟུབ་ཅིང་། གོ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལས། མཁའ་
 འགོ་རྒྱ་མཚོ། བདེ་མཚོག་ལུ་ནག་དེལ་གསུམ། དགེས་རྩོར་བཀའ་བབ་གསུམ། ཉ་མགིན་ཐུགས་དེལ། བྱ་རུ་ཞི་དག། ཁག་རྒྱལ་ཕག་གསུམ། རྩེ་དོན་ལྟན་ཞབས་གྱི་
 ཆེ་དཔག་མེད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། ལྟ་རྟེན་མ་ལྟ། རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་། ཀུན་རིག། མི་འཕྲགས་པ་སོགས་གྱི་དབང་ལུང་། ཉ་ནག། ཁོ་བརྩ། མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོ། ལྟ་
 མོ། འཁོར་ལྟ་སོགས་གྱི་བཀའ་གཏད། དུང་གོ་གྱི་པ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་དུག། རྩེ་རང་བྱུང་བ་དང་། རྩེ་རོལ་པའི་རྩོ་རྩེ། རྩེ་དོན་ལྟན་ཞབས་ནམས་གྱི་སྟེས་སྟོར།
 ཕྱག་ཆེན་སྟེ་བདུན། རྩོ་རྩེའི་ཆོག་རྒྱུང་སོགས་ཆོས་དུག་གི་གཞུང་མ་ལུས་པ། དུགས་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཀམ་པ་ན་རིམ་དུག་གི་བཀའ་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས། ཞུ་དམར་
 མཁའ་སྟོད་པ་དང་། མཚུར་སུ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོ་གཉིས་གྱི་བཀའ་འབུམ། དེར་ཡོད་གྱི་ཁྲིད་མ་ལུས་པ། ཆོས་སྟོང་གི་སྟོར་མ་ལུས་པ་ནམས་སྤུལ་བས་མཉན་པ་
 གྲུབ་ཆེན་གྱིས་གོ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་སྐྱ་མར་འཛིན་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་མགོན་སྟུན་རས་གཟིགས། བཀའ་བརྟུད་གྱི་ཕྱིན་ལས་སྟོང་བ་པོ། བྱང་
 སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་མཚན། རྩེ་གྲུ་ཡི་གྲང་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། ཅིས་ཀྱང་བསྟོད་པར་མཛད། རྩེ་བརྩན་བཟླ་ཤིས་འོད་ཟེར་ཞེས་རྒྱལ་དབང་མི་བསྟོད་

རྟོ་རྒྱུ་མཆོག་གི་སྒྲ་མར་བཀྱར་བ་དེ་ཡང་གོ་ཤི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་བཀའ་ལྟར། རྟོ་གོ་
 ཤི་ཆེན་པོས་རྒྱ་ཡི་སི་ཏུ་སྒྲ་ཐེང་གསུམ་པ་བཀྱ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་ལྷན་དུ་གདན་ས་ཀླུ་འཛིན་གོན་དུ། ལྷོན་པ་ལོངས་
 སྒྱུད་རྫོགས་སྒྲིའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་ཆེན་བཞེངས་པར་མཛད། ༡༤༡༥ མེ་སྒྲིལ་ལོར་སྐར་ཆེན་ནས་ལྷ་སར་ཐེབས་དུས་རྒྱ་
 བག་རྒྱལ་པོ་ཏེ་མིང་ཅིང་ཐུང་ (ཁྱེང་ཐུང་) གིས། གྲུ་ཡི་གུང་པ་བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་ཀྱན་ཏིང་རྒྱ་ཡི་གོ་
 ཤིའི་ལས་ཀ་འཇའ་ས་གསེར་གྱི་ཐམ་ཁ་ལྷ་ཉག་དུག་ཡོད་པ་གཅིག་དང་། ལས་ལྷ་མཐོན་མཐིང་ནམས་ཐུལ་ཡང་། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་ཆེ་འདོད་དང་གྲགས་འདོད། ང་རྒྱལ། ཁེངས་སེམས། ཆགས་སྤང་། འགྲན་སེམས་ནམས་ཡེ་ནས་མེད་
 པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཤིས་དང་། ལས་ལྷ་དེ་གསོལ་ན་རྟོ་གཟུ་པ་དང་འབྲ་བས། རྣམ་འགྱུར་དང་འགལ་བར་གཟིགས་ནས་
 ལས་ལྷ་མཐོན་མཐིང་རྟོ་རྟོ་འཆང་གི་ནང་ཉེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་སྒྲིལ་པ་སྐྱེ་ན་པ་སྐྱབས་སྒྲ་མ་རྣམ་
 གཉིས་ཀྱིས་གསུང་ཆོས་འབྲུལ་དུས། གཟིམ་སྒྲིལ་རྒྱུང་དུ་རེར་བཞུགས་ནས་གསན་བསམ་དང་སྒྲིམ་ཆོས་ཁོ་ནར་
 བཞུགས། མི་ཆེན་གྱི་ཞལ་རོ་ཐུག་ཕྱིར་འབྲངས་པ་རྣམས་ལ་གོ་ཤི་རིན་པོ་ཆེས་དབང་དང་རྒྱུད་བཤད་ལག་ལེན་རྣམས་
 གནང་། བན་སྐར་བས་གཙོད་དང་ཐུག་ཆེན་ཆོས་དུག་སྟགས་མཛད། སྒྲིའི་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་གར་བཞུགས་སར་
 འཇའ་དང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས། གར་ཐེབས་སར་ནད་ཡམས་ཆད་ཅིང་སྒྲིའི་རྒྱལ། ལྷང་སྟོང་རྣམས་སུ་ཡང་ཁོ་མ་ཁི་ཐུག་
 མང་པོ་འདུ། ཉིན་མོ་མིས་སྐོར་བ་བསྐོར་བ་ལས་མཆན་མོ་ལྷ་འབྲེས་སྐོར་བས་ལམ་བྱང་བ་བྱུང་། སྐར་དུ་ཤ་ཆང་མི་
 འགྲིམས་པ་སྟགས་སྐར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གྱི་མཆན་དོན་མཚུངས་ཤིང་། ལུགས་གཉིས་ཀ་ནས་ཕྱི་རྒྱུ་ནང་རྒྱུ་ཅིག་
 ཡོད་པར་གྲགས། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་ཐུགས་སྙམ་དང་རྒྱལ་དབང་མི་བསྒྱུད་རྟོ་རྟོ་འཛམ་པ་ཐེབས་པ་རྟོ་གཟུ་པ་ལྷོན་
 ལས་པ་ཆེན་པོའི་དྲིས་ལན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་དོན་བསྐྱེད་ལས། གྲུ་ཡི་གུང་པ་ལ། ལྷོན་རྟོ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་པས་སྒྲིའི་ཕྱི་
 མའི་དབང་དང་ལྷང་རྣམས་གསན་པར་བཞེད་ནས། བོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཡོད་དོ་ཅོག་གསན་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་
 དྲིན་གྱིས། བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དང་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོག་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་ལྷང་གིས་ཐོག་དངས། ཆོས་མ་
 གསན་བྱ་བ་མེད་པ་ལྷ་བྱའི་སྒྲིགས་བམ་གཅིག་ཕུ་བར་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་དགྲུང་ལོ་སྐྱམ་ཅུ་སྟོ་གཅིག་
 མ་བཞེས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲིལ་དང་གིབ་མ་བཞེན་འགྲོགས་ནས། དུས་ཀྱི་འཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་གསུང་ཆོས་འབྲུལ་བར་མཛད་

པས། དཔོན་སློབ་ལལ་ནམ་པ་གཉིས་པོ་འདི་བས་གསན་ཆུ་ཆེ་བ་ནི། དེའི་དུས་སུ་བོད་ན་ལྷ་ཅི་ཞིག །
 འཛམ་བུའི་གླིང་ན་འང་དཀོན་ནམ་བསམ་མོ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་སླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་བརྒྱ་པ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་
 རྒྱལ་མཛད། དབང་དང་ཁྲིད་མན་ངག་སོགས་ནི་མང་པོ་གསན་མོད་ཀྱང་གསན་ཆུ་མཛད་ས་དངོས་གཞི་ནི་གྲུའི་གྲང་པ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས། ༡༤༡༥ ཤིང་སྤུལ་ལོར། གོ་ཤི་རིན་པོ་ཆེས་ལུང་ལག་རྟགས་ཐམས་ཅད་སྤུལ་པའི་སྤྱུ་ཞུ་དམར་བཞི་པ་
 སྤྱན་ལྡེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་གནང་སྟེ། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོར་གོ་ཤི་རིན་པོ་ཆེས་ལལ་ཆེམས་སུ། སྤུལ་སྤྱུ་ཞུ་
 དམར་པ་འདི་ལ་བདག་གི་ཤུལ་འདི་དང་། རྒྱ་པར་གོང་པོའི་གཞི་བ་འདི་ཁོང་རང་གི་སྤྱུ་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་
 པའི་འཕྲོ་ཡིན་པས་གནང་བར་བྱ། གོང་དུ་དཔོན་སློབ་གཉིས་ལ་མ་བུལ་བ་ཞིག་ཡོང་བར་གསོལ་དེ། དགྲང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་
 གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆུ་ཆེན་པོ་བསྐྱོར་དེ། རྗེ་བདུན་པས་དགྲང་ལོ་སོ་གསུམ་བཞེས་པ་
 ༡༤༡༦ ཟེ་རྟ་ལོར་མཚུར་ཐུར་ཞི་བར་གཤེགས། རྗེ་འདིའི་ནམ་ཐར་སྟིང་བསྐྱས་སུ་རྒྱལ་དབང་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས། འབྲི་གྲང་
 དགོངས་གཅིག་གི་ཆོམས་དང་པོའི་གཞན་འབྲེལ་དུ། རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཀྱི་སློབ་མ་གོ་ཤི་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་དོན་
 ཐུབ་ནི། དེས་དོན་དུ་རྗེ་བཙུན་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་ནམ་པར་འཕུལ་པར་ཡང་གྲགས། གང་ཟག་རང་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 དགྲང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཞིག་ནས་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཀྱི་བྱུང་དུ་ཉིད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་གྱོད་དང་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས།
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞེན་རྒྱལ་ནི་བསྐྱེད་པ་མཆོག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྟག་དུ་བྱའི་ནམ་
 ཐར་ལྟར་བཞེན་ནས། གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་དེ། ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་མིག་འཕུལ་ལྟར་ཆོ་གཅིག་ལུས་
 གཅིག་ལ་བྱུང་འདུག་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་དུ་གྱུར། རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ལ་རྗེ་ཆོས་གྲགས་ཆུ་མཆོས་གཏུགས།
 ཞེས་གསུངས། སྤྱུ་གདུང་ཞུགས་སུ་སྤུལ་ཆེ་འཇའ་འོད་དང་མེ་ཏོག་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་ཆར་བབས་པའི་ནང་ནས། མེ་ཏོག་
 དཀར་སྟོ་ལུ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་མཆན་ཅན་ཞིག་དུས་ཕྱིས་ཀྱང་སྐར་ཀྱི་ཉིན་སྟོན་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཐུགས་རང་བྱོན་ནི་
 སྐར་ཀྱི་ཉིན་ཁྲོད་དང་། དབུ་ཐོད་ཡོད་པའི་མཆོད་ཉིན་ནི་གཞུང་ལུགས་སྤིང་དུ་གདན་དངས། རྗེ་ཀམ་ཕིན་ལས་པ་ཆེན་
 པོ་ཆོས་འཁོར་ལྷན་པོ་ཅེའི་མཁན་པོར་བཞུགས་དུས་གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་ཐུབ་ཀྱི་གདུང་རིང་བསེལ་བཞུགས་པའི་
 མཆོད་ཉིན་ཐོག་ཆད་མ་གཅིག་ཀྱང་བཞེངས་པར་མཛད་དོ། ། བཀའ་འབུམ་པོད་བཅོ་བརྒྱད་ཅན་ཞིག། རྗེ་དཔལ་པོའི་
 གདན་ས་གནས་ནང་སྤང་བྱུང་བཞུགས་པ་གནས་ནང་མགོན་གཉེར་ཀམ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་དངོས་སུ་ཐོས་ཤིང་།
 མཚུར་སྤྲོ་སྐར་གོང་རང་ལའང་གོ་ཤིའི་བཀའ་འབུམ་བཀའ་རྒྱ་ཅན་བཞུགས་པ་ཡོངས་གྲགས་སོ། །

༡ རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ།

རྒྱལ་ཚབ་སྤྱི་མཉམ་གཉིས་པ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ནི། (1487-1515)

བོད་ཡུལ་དབུས་ཕྱོགས་སྟེ་བོར། རབ་བྱང་བརྒྱུད་པའི་མེ་ལྷག་ལོར་སྤྱི་འབྲུངས། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་
རྒྱལ་མཆོས་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་དཔེ་པོ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ལ་ངོས་འདྲིན་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་བཅས་
ལྷན་བཞེས་ཏེ་མཆོན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་གསོལ། ལྷགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་གདམས་
ངག་མ་ལུས་ཤིང་ལུས་པ་མེད་པ་མམ་པ་བརྟ་སྤྱུལ་ཅིང་། ལྷགས་འགྲུས་ཆེན་པོས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་འཕོ་མེད་ཆོས་
སྤྱི་རྒྱལ་ས་མཛོན་དུ་གྱུར་ཏེ། ལྷགས་ཀྱི་སྲས་མཆོག་དམ་པར་གྱུར། ཅེ་ལྷ་སྤྱི་ལོ་ལོ་གསར་དང་སྒོན་ལམ་མཛད་
པའི་སྤྱི་ལོ་དག་ལ། རྒྱལ་ཚབ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཕེབས་པར་དགོངས་ཀྱང་། ཐོག་མར་བཀས་མ་གནང་། ཕྱིས་
སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠༩ ལྷ་ཡག་ལོར། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཚོས་གྲགས་རྒྱལ་མཆོར་ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་མ་རྟ་གྱ་
རུས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། སྤྱི་ལོ་དགོངས་འདུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུང་དོན་ལྟར་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤྱི་ལོ་བཅས་ཅིང་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པར་མཛད་པའི་ཞུ་དམར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་གནང་སྟེ། སྟོན་འཁོར་ཐ་མི་དད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་རྗེ་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པས། གདན་ས་ཁག་ལྔ་སོགས་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེད་
དང་ཁྱད་མེད་པར་བསྐྱར། གསུངས་པའི་བཀའ་བཀོད་ཀྱང་གནང་། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དབུ་
ཞུ་མཐོང་གོལ་རིན་པོ་ཆའི་སྒོར་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཀྱན་མཁུན་རྣམ་ཀ་རའི་གསུངས་ལས། དེ་ཡང་
ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་ཉིད་སྟོན་རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྱང་སྤོང་དཀོན་པ་སྤྱི་ལོ་བཅས་བྱ་བར་གྱུར་ཆོ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
མཁའ་འགོ་མ་བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་སྤྱི་ལོ་ལས་གྱུབ་པའི་ཅོད་པན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་
སྤྱི་ལོ་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་སྤྱི་ལོ་བཅས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུར་འབྲལ་མེད་དུ་ཡོད་
ཀྱང་རང་རེ་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱས་མི་མཐོང་། དེ་ལ་པན་གདགས་ཕྱིར་ངོ་བོ་དེ་མཆོན་བྱེད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ལོ་བཅས་ལས་
གྱུབ་པའི་ཞུ་ནག་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་བཞེས་པ་ཡིན་ཅིང་། མི་དང་ཞུ་གཉིས་བྱང་འདུག་ཏུ། སྲས་མཐོང་ཅམ་ལ་ངན་
སོང་མེད། ཁྱེད་ལོངས་སུ་གྲགས་པར་མ་ཟད། ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། རྗེ་ཞུ་
དམར། རྗེ་རྒྱལ་ཚབ། རྗེ་སི་ཏུ། རྗེ་དཔའ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལའང་དབྱིབས་དེ་དང་འབྲུ་བའི་ཅོད་པན་དབང་གི་མདོག་
ཅན་འཆིང་བར་མཛད་པའང་དགོངས་པ་བཟང་ཐབས་ལ་སོགས་ཀྱིས་འགོ་བ་འདུལ་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་

གཤམ་ལུ་གཤམ་གྱི་རྩེ་གཤམ་།

བསྐྱབས་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྔོན་རྒྱ་བོད་གང་དུ་ཡང་མ་བྱོན་པའི་རྟེན་མཆོག་ཏུ་སྤང་ཞིང་། ད་དུང་དེ་
 ལས་ངོ་མཚར་དུ་མ་འབྱུང་རྒྱར་སྤང་བས་བྱི་རོལ་དུ་ཞལ་བཞུར་ཡོད་ན་འགྲོ་དོན་ཆེ་བར་སྤང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 སྔོན་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས། སྐྱ་སྐྱེ་བ་བྱི་མའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡབ་ཡུམ་སོགས་གསལ་བའི་ཤོག་རིལ་དུ་
 མ་རྒྱལ་ཆབ་སྤྱལ་སྐྱེ་ལ་གཏོད་གསུངས་པ་དང་། སི་ཏུ་པ་ལ་གཏོད་གསུངས་པའི་ཞལ་ཡིག་ཅན་སོ་སོར་ཡོད་པ་མཛད་
 བས་གསོལ་ཅོག་གི་སྤྱིང་དུ་བཞག་ཡོད་པ་དེ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། སྐབས་དེར་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པའི་ཡང་སྤྱིད་ངོ་འབྲེ་
 གཉིས་བྱུང་ནས་སྐར་པ་མི་མང་ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་བཟླ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་ལ་མཛད་དཀའ་
 ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་སྟེ། རྒྱལ་དབང་བརྒྱད་པའི་ཞལ་ནས། རྒྱལ་ཆབ་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་ཁྲོམ་སྤྱལ་ལྗེའི་སྤྱིང་ན་བཞུགས།
 ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྤྱོད་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་ལ། སྐར་པའི་སྤྱོད་མ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཟེར་
 བ་དེ་བཅར་ནས། ངས་ཁ་སྐད་སྟན་པོ་ཞིག་གོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངོ་མས་ལ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ནས་ཡོད་ཟེར་བས་བདེན་པར་
 འདུག །ཞུས་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་ང་དང་པོ་ཞལ་དཀར་ནང་དུ་གཏམས་པ། གཟིམ་གྱུར་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་གསུམ་པོ་དུས་
 མཉམ་བྱུང་བས། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་བཟང་། ཁོ་པོ་ཡང་ལུས་སེམས་བདེ། གསུངས། སྐབས་དེར་སྤྱོད་
 མ་ཨ་མ་འདོད་པ་ཆོད་རྒྱབས་ཅན་ཞིག་གིས། ཁོང་རང་ཆང་ལ་བྱ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་པ་མ་ལའང་ཕྱི་ལྟས་བཟང་ཅན་བྱུང་བར་
 བརྟེན། བྱ་ལ་བསྐྱབ་སྐྱུང་མང་པོ་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀམ་པའི་སྤྱལ་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱགས་ཏེ་གོང་པོ་བྲག་
 གསུམ་ལ་བཞུགས། སྐར་པ་དེར་འདུས་པ་སལ་ཆེར་ལོངས་སྤྱོད་གིས་མགྱ་བར་བྱས། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་སྔོན་གྱི་ལུང་
 བསྟན་སོགས་གིས་སྤྱལ་སྐྱེ་ངོ་མ་ཉིད་ལ་འཆུགས་མེད་གྱི་ཐུགས་ངེས་ཤེས་ཡོད་ཅུང་། དེ་ཞིག་སྐར་པ་མི་མང་གི་ཁ་ལ་
 ཅུང་ཟད་ཅིག་གཟིགས་དགོས་བྱུང་ནས་ཨ་མ་འདོད་པའི་བྱ་དང་མཇལ་ཤད་གྱི་ཟོལ་ཅན་ཞིག་མཛད་པས། མཇལ་དར་སྤྱོད་
 གསུམ་པར་བཏང་བ་དེ་ཡང་ཚུར་བསྐྱོག་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལའང་མ་མཉེས་ནས། སྤར་གཟིམ་ལམ་དུ་འབྱུག་སྐད་གྲགས་
 འཕྲོལ་ཆད་པའང་སྤྱལ་སྐྱེ་འདི་ལ་ལྟ་བུ་འདྲ་གསུངས། འོན་ཀྱང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པས་དུང་བཟླ་ཤིས་དོན་གྱུབ་པ་
 དང་བཀའ་བཀྲོས་ནས་ཨ་མ་འདོད་པའི་བྱ་དེ་དེ་ཞིག་ཅེ་ལྟ་སྤང་དུ་མཆོམས་ལ་བཞག་གོ། །ཐམས་ཕྱོགས་སུ་ཀམ་པའི་སྤྱལ་སྐྱེ་
 འཁྲུངས་པའི་སྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་ཁྱབ། སྤེལ་ལོ་རྒྱ་བ་བཅུ་པར་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས། སྤྱོད་མ་ཡང་རི་བ་དང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དཔོན་པོ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་གདན་འབྲེན་པར་བཏང་། དེ་དག་གི་ལག་པར་རྒྱལ་
 ཆབ་རིན་པོ་ཆེས། དུས་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་གིས་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་མི་འཁྲུལ་བར་སྟོན་པའི་བདེན་སྟོབས། སྤྱལ་སྐྱེ་
 རྩོད་མེད་ཡིན་ན་འདི་ལོངས། ཞེས་པའི་ཤོག་ཐུམ་གྱི་དར་སྐྱད་ལ་ཐེལ་གིས་སྐྱོར་བ་ངོ་འབྲེ་གཉིས་ཀ་ཐུལ་མ་ཐག་ཏུ།

མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ངོ་མ་དེ་བཞེས། བོ་ཉ་བ་གཉིས་པོ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དད་པ་
 སྐྱེས། སྐར་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་ཚོས་སྐྱུལ་སྐྱུ་གཉིས་པོ་བདེན་པ་སྐྱ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མ་འདྲོངས་བར་དུ་སྐྱུ་ལའང་ཕྱག་མི་
 འབུལ། མངལ་དར་མི་གཏོང་བེར་བའི་ཁྱིམས་བྱས་ཀྱང་། ཕྱིས་སྤྱི་མདའ་ན་མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུའི་གསེར་ཞལ་མངལ་
 མ་ཐག། ཐམས་ཅད་སྣང་བ་འགྱུར་ནས་རང་དབང་མེད་པར་ང་འདྲེན་དང་ཕྱག་སྐྱུལ་བྱིན་རྒྱབས་ཞུས། མིག་ནས་མཆི་མ་
 དང་སྐྱབས་སྐྱུ་མཆི་ཐུགས་རྗེས་རྒྱངས་བེར་བ་ལྟར་དེར་བྱས་པ་བྱུང་། རྒྱ་བྱ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན། རྒྱལ་ཆབ་
 རིན་པོ་ཆེས་ཉིན་འབྲེལ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དུ་མ་བསྐྱེགས་ནས་མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་སྐར་གྱི་གཟིམ་གྱུར་དུ་སྐྱུན་
 དངས། ཡབ་སྲས་མངལ་འཕྲད་མངལ་དེ་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས། བྱིད་ཀྱིས་ང་ངོ་མེ་ཤེས། ང་སྐྱུ་རེད། གྱུར་དང་ཁྱི་དང་
 ཉིན་གསུམ་འདི་ནམས་གྱི་བདག་པོ་སྐྱུ་རེད། གསུངས་པས། སྐྱུལ་པའི་སྐྱུས་བྱིད་ངས་ངོ་ཤེས། སྤྱི་བོ་གོ་བྱི་སྐྱུལ་སྐྱུ་རེད།
 ཉིན་གསུམ་དང་སྐར་ཆས་འདི་ནམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་གནང་བའི་ཁར། བྱིད་རང་ལ་རྒྱ་
 འངང་ཁམས་གསུམ་གྱིས་སྐྱུལ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཡ་མཚན་ཅན་མང་པོ་འདུག་གསུངས། ཆོས་གསུམ་ཉིན་དུང་གོང་མའི་
 སྐྱུ་ཕྱམ་གསེར་མ། སྐྱུ་འདྲ་ཐང་སྐྱུ། གསེར་སྐྱུ། དབུ་ལྷ་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་རྣམས་ངོས་འདྲིན་གནང་ཞིང་། ལ་བཟའ་གསེར་
 མ་མན་བས་ཤིང་འཁྲབ་པར་མངལ། ཆོས་ལྷ་ཡི་ཉིན་མོར་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དུང་གོང་མ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་
 གནང་བའི་གསེར་གྱི་དབུ་ལྷ་མེད་དམར་པོས་གཡོགས་པ་དེའི་སྐམ་དང་། ལས་ལྷ་གཞན་ཞིག་གི་སྐམ་བཅས་སྐྱུ་དུང་དུ་
 བསྐྱེགས་པར། མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུས་དུང་གོང་མས་གནང་བའི་སྐམ་དེ་ཕྱག་དུ་བཞེས་ནས། འདི་ངས་ཁྱོད་ལ་བྱིན་པ་
 དེ་ཡིན་ཡང་ཡང་གསུངས། ཡང་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས་མནལ་ལམ་བཏགས་པ་ཞིག་མངལ་པས། ལུབ་ངོས་ཀྱི་ས་ཐམས་
 ཅད་ནག་ཅིང་མི་སྐྱུག་པ་དང་། ཤར་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དཀར་ཞིང་ཉམས་དགའ་བར་གཟིགས། སྤོན་སྤྱི་བོས་ཐུག་
 ལ་བཞུགས་དུས་ཀྱི་མནལ་ལྷས་སུའང། སེལ་ང་རོ་འབྱེན་མི་ལུས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ། ཤར་ནས་འབུག་ཆེན་པོ་གཅིག་
 གྲགས་པའི་མོད་ལ་དེ་བྱིར་གྱུར་པ་གཟིགས་པས། ཤར་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཁོ་ན་འཁྲལ་མེད་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་རོང་པོ་སྐྱུ་མ་གཙོད་
 པ་ལ་སྤྱི་མོ་ནས་གསུངས་པ་སོགས། ཤར་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱུ་འཁྲལ་མེད་དུ་གཟིགས་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ལུབ་ཀྱི་བྲག་གསུམ་སྐྱུལ་
 སྐྱུའི་ཕྱོགས་གཏོགས་བྱེད་མཁན་མང་བས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ངོ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་ཅིང་། སྐར་པའི་སྤྱི་དཔོན་ཐམས་ཅད་
 སྐྱུལ་སྐྱུ་ངོ་འདྲ་སོ་སོའི་ཕྱོགས་འདྲིན་གྱིས། ལྷང་མ་མཐུན་ནས་འཁྲལ་ལོང་ཆེན་པོ་བྱུང་། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེར་དུས་
 གསུམ་སྤྱི་བོ་ཐོགས་བྲལ་བའི་མཁྱེན་པ་ལྷན་ན་ཡང་། ཐུགས་ཟབ་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་བས་སྐར་གྱི་སྤྱི་དཔོན་རྣམས་ལ།
 བྱིད་ཅག་སོ་སོ་ནས་རང་འདོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་འདྲིན་མ་བྱེད་པར། ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་གཞུ་བོར་གནས་པ་རྣམས་ལ་

དཔྱད་དུ་བརྟུག་ཀྱི་གསུངས་པས། སྤྱི་ལོ་དཔྱད་པའི་སྒོ་གྲོས་དང་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་མས་ཡུན་རིང་དུ་བརྟུགས་པ་ན། རྩལ་གྱི་བྲག་གསུམ་སྤྱུ་ལོ་བདུན་ཟེན་གྱི་ཡབ་ཡུམ་དང་བཟའ་བུ་དང་གི་མིང་ཅམ་ལས་མི་ཤེས། མཆོག་གི་སྤྱུ་སྤྱུ་འདིས་ནི་གཙུག་ལག་དུ་མའི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་པ་ལ་བསྐྱེདས་པ་དང་བྲལ་བས་སྤྱུ་སྤྱུ་ངོ་མ་ལ་རེ་བའི་འདུན་པ་ཆེ་གཅིག་དུ་བྱུང་ཡང་། ད་དུང་སྐར་པ་ནམས་ཨ་མདོ་བས་ཟང་ཟིང་གིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཟེན་པས་མཛད་དཀའ་ལྷན་ནས་མཐར་ཐུག་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས། སྤྱི་ལོ་ཐོ་ཆེ་པ་དང་། ལྷོ་རོང་རྫོང་གསར་པ། རྒྱ་སྟོན་པ་ནམས་ལ་བཀའ་གནང་དོན། ཤར་གྱི་སྤྱུ་སྤྱུ་འདི་ཚོད་མེད་དུ་འདུག་ན་ཡང་ད་རེས་ང་ལ་དབང་མ་བྱུང་བས། བྱེད་རང་ཆོའི་སྤྱུ་སྤྱུ་ཕྱིར་གདན་དོངས་གསུངས་པ་ན། ལུང་པ་དེ་ནམས་ལྷོ་རོང་པ་དང་རྒྱ་སྟོན་པའི་མངའ་ཞབས་ཡིན་པས། སྤྱུ་སྤྱུ་ཡིན་ངེས་པ་ཅན་ངོ་མ་དེ་ཁྱི་ཐོག་དུ་མི་འདོན་ན། རྩལ་ཕྱོགས་པ་འཁོར་བཅས་མེད་པར་བྱེད་ཟེར་ནས་དམག་གསོག་པ་ལ་ཞུགས། དེ་ནས་སྐར་པ་ནམས་སྐྱག་ནས་གོ་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་གང་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ཀ་རང་ལ་མཐུན་གྱུ་བྱ་བྱ་ཡིན་ཞུས། འོ་ན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱུ་འདི་ཉིད་ཚོད་པ་དང་བྲལ་བས་ཁྱི་ཐོག་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་གསུངས་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༡༧༡༩ རྒྱ་བྱ་ཤོར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྟུ་གཅིག་རྒྱལ་དང་ཕུར་བུ་འཛོམས་པའི་འབྲུབ་སྦྱར་ཉིན་གྱི་སྤྱོད་ཆར། ཤར་གྱི་མཆོག་སྤྱུ་དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་ཐོག་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་སེལྤེའི་ཁྱི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་དཔལ་ཀམ་པ་ཆེན་པོའི་མཆོན་དང་མཐོན་མཐིང་གི་ཚོད་པན་དབྱར་གསོལ་བའི་མོད་ལ། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་གཟིགས་གསུངས་ནས་སྤྱུ་ཕྱག་མང་པོ་མཛད་ཅིང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཕྱག་འཛོལ་གསུངས། དེའི་ཆེ་ས་བདག་མི་དབང་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནག་ཏུ་མིང་གོང་མ་གྱིང་རྩེའི་ནས། མཆོག་གི་སྤྱུ་སྤྱུ་པའི་སྤྱུ་ཁྱི་ཐེབས་ཀྱི་ཉིན་འབུལ་མི་སྤྱུ་གོ་ཕྱི་ཆེན་པོ་གོ་ཡིས་སོགས་ཀྱི་མདུན་ལ་གོང་མའི་འཇའ་ས་དང་གསེར་དབུལ་གོས་དར། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཆོགས་ལས་གྱུ་བའི་མཆོད་ཆ་དང་གསོལ་སྤྱད་ན་བཟའ་སོགས། བཀྲ་ཤིས་པའི་རྩལ་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པའི་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱུ་པའི་དུས་སུ། བམ་མཁར་འཇའ་འོད་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆར་དང་འབྲུག་གི་སྤྱུ་གྲགས། སྤར་ཡུལ་དེར་མེད་པའི་བྱ་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་གྱང་ཡུན་རིང་བསྐྱད་པ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་དཔག་དུ་མེད་པ་བྱུང་། སྐབས་དེར་སྐར་པ་ཐམས་ཅད་གྱང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དད་པ་སྤྱེས་ཏེ། སྤར་ང་རང་ཆོར་དེ་འདྲའི་འབུལ་པ་ཞིག་ཅི་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་ངམ། ཞེས་གྱང་སྤང་བར་ཕྱོགས། དེ་ནས་གདན་ས་གོང་འོག་ཀྱན་ལ་གཏམ་སྤྱན་གྱི་གསེར་ཡིག་ཆེན་མོ་ཡང་བཀམ་པར་མཛད་དོ། །འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་དབང་མི་བསྐྱོད་དོན་རྗེའི་ཞལ་སྤྱུ་ནས། བདག་ནི་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་ཉི་བ་ན། ཀྱངས་ཅན་སྤྱན་པས་བྱུ་བའི་དུས་འདིར་སྤྱེས། དེ་ལྷ་ན་ཡང་ལྷ་བྲལ་སྤྱུ་པའི་སྤྱུ། ཀམ་པ་ཡི་རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོ་དེས། དྱིས་པ་བདག་གི་ཚུལ་ལ་མ་དགོངས་པར། རྩི་བཙུན་ཀམ་པ་ཡི་མིང་དབང་བསྐྱར། ། ཞེས་གསུངས། གྱུ་བ་དབང་གནས་མདོ་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཡང་གསང་གི་ནམ་ཐར་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐོར་ལས། སྤྱི་ལོ་ཐོ་ཆེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱུ་སྤྱུ་གཉིས། ། གཅིག་ནི་གོང་པོ་གཅིག་ནི་ཁམས་སུ་འཁྱུངས། སྐར་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་གོང་པོའི་དེ་དག་བདག་དེ་ཆོ་རྒྱལ་ཆབ་པ་ཡི་ཆེ་ལམ་ལ། རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སེང་གེ་གཅིག་འདུག་པ། ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་འབྲུག་གཅིག་གྲགས་པ་ཡིས། རྩལ་གྱི་སེང་གེ་བྱི་རུ་ལྷར་པ་ཆེས། དེ་ནས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱུ་གདན་དངས་ནས། ཁྱི་ལ་འཁོད་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྗེ་ཡིན། ཞེས་གྱང་གསལ་ལོ། ཁ་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བརྟུ་གཅིག་ཉིན་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་མཆོག་གི་སྤྱུ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྐྱེན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གསོ་སྦྱོང་དང་བཅས་པ་འབུལ་བར་མཛད་ཅིང་། བར་མ་དགེ་བའི་ངོ་བོར་ཉིན་གཉིས་ལའི་བྱང་དུ་དབྱ་སྤྱུ་

གཙུག་ཕུང་ཕུལ་ཞིང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་བཞེས་པ་དང་། མཚན་ཚིག་སྐབས་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་གསོལ། ཉ་ནག་
 ལྷགས་རལ་གྱི་དབང་དང་སྐབ་སྐོར་ནམས་ཕུལ། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་མགྲལ་སྤང་གཏུ་ནང་ལ་ཀམ་
 པ་ན་རིམ་གྱི་གདུང་རིང་བསྐལ་མང་པོ་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་གནང་། ཡང་སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་ཚབ་
 རིན་པོ་ཆེས་གཙོད་གྱི་ཁྲིད་ཀ་འབུལ་བའི་ཆེད་ཏུ་བྱག་དཔེ་བཅལ་སར། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་པོ་ཏི་ཞིག་བྱག་གིས་
 བཟུང་ནས་མཚོག་གི་སྐུལ་པའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདི་ངོ་ཨེ་ཤེས་ཞུས་པས། འདི་ཐམས་ཅད་མཆིན་པའི་བྱག་དཔེ་ཀ་ཕྱང་
 མ་ཡིན། སྐྱེགས་ཤིང་ལ་ཀམ་པ་ལྟེ་ལྟེ་འདི་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་བྱག་བྲིས་ཡིན་སོགས་གསུངས། བཀའ་ཚོས་ཕུལ་བའི་
 སྐབས་ནམས་སུ་དག་པའི་གཟིགས་སྤང་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་མཚོག་གི་སྐུལ་པའི་སྐུའི་
 དབུ་ལོ་བསིལ་བ་ཚུན་མཛད་དེ་ཡབ་སྲས་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས། བྱིས་རྒྱལ་དབང་མི་བསྟོད་དོན་ཆེའི་ཞལ་ནས། རྗེ་
 ཆེན་པོ་མི་ལའི་ཞལ་སྟོབ་རྗེ་ཞི་བ་འོད་གྱི་རྣམ་འབྱུལ་རྒྱལ་སྲས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་གྱི་རྣམ་འབྱུལ། བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོ་སྟེ་བོ་གོ་ཤི་སྐུལ་སྐུ་བཟླ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་མཛལ་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟོན་གནས་དང་། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་རྒྱལ་མོ། ཚོས་སྟོང་ལེར་ནག་ཅན་སོགས་དབང་བྱིན་ལྷབས་ཁྲིད་ལུང་ཅི་རིགས་པར་ནོད་དེ།
 མཚོག་ཏུ་མི་བྱེད་པའི་བཀྲར་སྟེ་ཕྱི་དུང་གྱི་རབ་ཏུ་བྱས་ནས། བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་སྤིག་པ་བཤགས་པའི་ཡུལ་
 ཏུ་བགྱིས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སྤྱི་ལོ་ ༡༥༡༥ ཤིང་ཕག་ལོར་དབྱང་གྲངས་ཉི་ཤུ་ཅུ་དབྱའི་ཐོག ཁོ་མཚར་བའི་ལྷས་ཏུ་
 མ་དང་བཅས་མུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བཞུན། རྒྱལ་དབང་མི་བསྟོད་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་པའི་
 དགོངས་རྒྱུ་དགེ་འདུན་རེར་གསེར་ཞོ་རེ་འབྱེད། གདུང་ཉེན་གསར་བཞེངས་ཆེད་ཏུ་གསེར་ཞོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཇ་
 རོས་ལྔ་བརྒྱ། ཟངས་རོས་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར་ཞིང་། དབུ་ཐོད་བཞུགས་སའི་དབུལ་གདུང་མདའ་ཚད་མ་ཞིག་ཀྱང་
 བཞེངས་པར་མཛད། དེའི་དུས་སུ་སྐུ་ཆེན་པོའི་སྤྱ་མར་འོས་པ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་སྟོངས་འདིར་ཞུ་དམར་བཞི་པ་
 ཡིན་པ་རྩོད་པ་མེད་ཀྱང་། མདོ་ཁམས་དང་དབུས་གཙང་གི་ས་ཡུལ་ཐག་རིང་བས་ན། རྗེ་ཞུ་དམར་བཞི་པའི་ཞལ་ནས།
 སྐར་པའི་མདོ་དབུས་ཀྱི་སྤྱ་དཔོན་རྣམས་ལ། ད་སྐུལ་སྐུའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་འོས་ལ་རྒྱལ་ཚབ་སྐུལ་སྐུ་ཡང་ཞི་བར་
 གཤེགས། གཞན་ཡང་རྗེ་ཀམ་པ་བདུན་པའི་ཞལ་སྟོབ་རྗེ་བཙུན་སལ་ཆེར་གཤེགས་པའི་སྐབས་འདིར། འདན་མ་གྲུབ་
 ཐོབ་པ་འོས་ཞེས་ཀྱང་ཐེབས་པ་གསལ་ལོ། །

༩ རྒྱལ་ཆབ་གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར།

རྒྱལ་ཆབ་སྤྱི་ཤིང་གསུམ་པ་གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར་ནི། (1516-1546)

ལྷོ་རྒྱུད་སེའི་སྤང་ངམ་སེའི་རྩོད་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆར་ཡབ་སྲགས་འཆང་བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་དགོན་མཆོག་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི་ལོར་སྤྱི་ལྷུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་དུས། ལྷ་པོ་པའི་དབང་ལྷག་གི་དཀར་བ་མཛེས་ནས་ཆོ་དབང་ཞུས། སྤོ་འབོར་སྤང་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་གཡུ་སྒོན་མ་མཆོད་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས་པས། རང་རྟགས་སྟོག་སྤྱིང་དང་དམ་བཅདེ་སྤྱི་ལྷུངས། ཤར་ཕྱོགས་སྤྱངས་རིར་ཆོས་སྦྱོང་གི་སྤྱི་རང་བྱོན་གསར་དུ་སྒོན་པར་མཛད་ཅིང་། ལྷག་སོར་ཀྱི་རྩེས་ཤིག་ཀྱང་གསལ་བར་བྱོན། རྩེ་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོ་ལ་དོ་རྩེའི་ཕྱང་བ་དང་། སྦྱོང་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས། ལྷག་ཆེན། ཆོས་དྲུག་སྟོགས་གསལ། གཏོར་བཅོས་གསུང་སྐབས་ཞིང་སྦྱོང་གཙོ་འཁོར་བཞི་པོ་དངོས་སུ་ཞུ་ཞུ་བཞིགས། བསྐྱུན་པའི་ཆོ་དམ་ཅན་དོ་རྩེ་ལེགས་པས་བསྐྱུན་གཡོག་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་ནས་ཐོས་ཀྱི་རི་བོ་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པའི་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་བཞི་ཡི་ཡ་གྲུལ་ཀོང་པོ་བྱ་ཆུ་ན། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དཔལ་ཀམ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་པ་མི་བསྦྱོད་དོ་རྩེའི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐོག་མར་མཛེས་ཞིང་གཙུག་ལྷན་སྤྱུལ། དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྤྱུལ་ཏེ། གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུས་པའི་སྤྱིང་པོ་སྤྱི་ཕེད་མཛོན་པར་མཐོ་བ། ཞེས་པའི་མཆོན་དང་ཞུ་དམར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་གསལ། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་དང་དོ་རྩེ་བེར་ཆེན་ལ་སྟོགས་པའི་དབང་དང་། སྤྱི་གསུམ་དོ་སྦྱོད་ཀྱི་ཁྲིད་གནང་། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བརྒྱུད་པ་མི་བསྦྱོད་དགའ་བའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་སྤྱི་ནས་མཁན་པོ་དང་། རྩེ་དཔལ་པོ་སྤྱི་ཕེད་གཉིས་པ་དཔལ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བས་ལས་སྒོ་བ་མཛད་དེ་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དུ་སྤྱི་བ་པར་མཛད། རྩེ་དཔལ་པོའི་དྲུང་ནས་སྤྱི་ཕེད་འདུལ་བ། སར་ཕྱིན། ཆོད་མ་ནམས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་མ་ཞང་ཆལ་པའི་བཀའ་འདུམ། སྤྱི་སྲབས་བརྒྱ་ཙུ། བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྱིང་ནམས་ཀྱི་ལུང་དང་། སྤྱི་གས་སྤྱི་ཕེད་སྦྱོར་གྱི་དབང་རབ་དུ་མང་པོ་ཞུས། རྩེ་སྤྱི་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་དང་རྩེ་བརྒྱུད་པའི་རིགས་བདག་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་ལས་སྤྱི་གས་གསར་རྩིང་གི་དབང་ལུང་མང་པོ་གསལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་དུས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་དྲུང་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཀྱན་ཞུས། འོད་ཕྱང་དམར་པོའི་དབྱས་སུ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མི་བསྦྱོད་དོ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྱི་པའི་སྤྱི་བཞེངས་ཏེ་དབང་བསྐྱུར། མགོན་པོ་བེར་ཅན་མེ་དཔུང་གི་སྤྱོད་དུ་ཞུས་གཞིགས། དམ་ཅན་དོ་རྩེ་ལེགས་པ་འཁོར་ར་མགོ་ཅན་དམ་སྤྱིང་ཟ་བ་མང་པོས་བསྦྱོར་བ་ཞུས་གཞིགས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མས་སྤྱི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱི་ལས། བདེ་ཆེན་རོལ་པ། ཞེས་མཆོན་གསལ་ཞིང་སྤྱི་བཅུན་གྱི་འཁོར་གྱིས་སྤྱི་ལས་སྤྱི་བ་པར་དམ་བཅས། རྒྱལ་དབང་མི་བསྦྱོད་དོ་རྩེའི་ཞལས་གྲལ་མཛད་ནས་དབྱས་སུ་ཕེབས། ཞུ་དམར་ལྷ་པ་དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་དང་ལྷན་ཅིག་དབང་ལུང་མང་དུ་ཞུས། བྱ་ལོའི་ཐོ་རིངས་ཁར། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱི་མདོག་སྤྱི་སྤྱི་མེ་རི་འབར་བ་ཞུས་གཞིགས། ཁྲ་བ་ཁར་རྒྱལ་

དབང་མི་བསྐྱོད་དོན་དེ་དུང་ནས་རྒྱུ་དུལ་བདུན་དང་བདེ་མཆོག་ལུ་ནག །ཞང་གི་བཀའ་བྱ་སོགས་ཟབ་ཁྲིད་མང་པོ་ཞུས། དུག་ཆུ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་
 གུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ཐོག་རྒྱལ་དབང་མི་བསྐྱོད་དོན་དེ་དུང་ནས་བསྐྱེན་པར་རྒྱུགས། ཐོ་རངས་ཤིག་ཏུ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། རོལ་པའི་དོན་རང་
 བྱུང་དོན་རྩེ་ནམས་ཞལ་གཟིགས། སྤྱི་ལོ་ ༡༥༩༥ ལོར་སྐར་ཆེན་གྱི་གུའི་གུང་པར་མངའ་གསོལ། ཟབ་ཕུ་ལུང་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་དེ་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་
 སུ་གཟིགས། ཆང་རོས་སུ་དབེན་པར་བཞུགས་ཆེ་དམ་ཅན་གྱིས་ཕྱིན་ལས་སྐྱབ་པར་གཟིགས། ཞབས་རྩེས་དང་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཐང་ཕྱག་བྲིས་མ་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་
 འདྲིལ་གནང་མཛད་དེ། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་སྐུ་ལ་འཕྱོད་པའི་གནས་སུ་དགོངས། ཕྱིས་རྒྱལ་ཆབ་སྐྱོང་བྱ་བའི་རྟེན་དེ་བདུང་། རྩེ་འདིའི་ཐུན་མེན་བཀའ་སྐྱོང་
 སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དོན་རྩེ་དང་བཅན་གཙོ་འཁོར་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་རྒྱལ་ཆབ་གྲགས་པ་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་ཕྱག་བྲིས་མར་གྲགས་པ་གསལ་ལ། རོ་མཆར་ཅན་
 ཞིག་ཡོད་སྐོར་སྤྱོད་བར་གཞིགས་ན་རི་མོའི་སྐུ་རྩལ་ལའང་མཁས་པར་གོར་མ་ཆག། རྩེ་འདི་སྐར་ཆེན་གྱི་གུ་ཡི་གུང་པའི་ལས་ཀ་ཡིན་བཞིན་པ་ཉིད་ལས་ཕྱག་
 མཛད་ཀྱི་ཆེས་བཞེས་ཀྱང་འཁྲུལ་ཞིག་ཆེན་པོར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པས་ཚུར་མཐོང་གི་བྲིས་པ་ནམས་ཀྱི་སྐོར་མ་འདུག་པས་སྐར་ཆེས་ཕུལ། འོག་མིན་མཚུར་གྱི་
 གདན་སར་དུལ་སྐུ་བར་སྐྱང་མ། ཞེས་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་ནད་པའི་སྤྱེས་མགོ་དང་། རྩེ་དག་གལ་འགངས་ཆེ་རིགས་ཐམས་ཅད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུ་རྩེ་སངས་
 རྒྱས་མཉན་པ་གྲུབ་ཆེན་གྱི་སྐུ་འདྲ་ཙེ་ཆེན་དེ་ཡང་། རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་སྐུ་མ་སྐྱབ་པའི་སློན་ནས་རབ་གནས་མཛད་པའི་སྐོར་ཆོས་འབྱུང་མཁས་
 པའི་དགའ་སྟོན་ལས། རྩེ་མཉན་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་འདྲ་དུལ་སྐྱེགས་པ་ལས་ཁྱེད་ཅམ་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་བྲད་བདར་བྱས་ཟིན་ལྟར་ཁྱོད་ཞིང་ཁྱི་རྒྱུ་རིན་པོ་
 ཆའི་ཁྱེད་མས་སྐྱས་པ་མཛད་དེ། སྐུ་མ་སྐྱབ་པའི་སློན་ནས་རབ་གནས་གསོལ་འདེབས་ཀྱིས་ཤིག་པར་གནང་བ་སྟོལ་བ་གཟིགས་ནས་སྐྱང་གོད་བྱ་ཤིས་ཐང་དུ་
 རྒྱལ་ཆབ་སྐྱུ་པའི་སྐུ། དགེ་སྲོང་ཀུན་བཟང་བ། དུང་པ་གཡུང་། འཇམ་བུ་དགེ་སྲོང་སོགས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ངེས་བསམ་པ་བཙུ་ཕྱག་
 ཅམ་གྱིས་སྐུ་མ་སྐྱབ་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྒྱན་མཛད། རྩེ་ཉིད་(རྒྱལ་དབང་མི་བསྐྱོད་དོན་རྩེ་)ཀྱང་སྲོད་ཐུན་ལ་ཕེབས་པའི་སྐྱབ་པ་ཞག་བདུན་ཅམ་མཛད་པ་ན། རྩེ་
 ཉིད་ཀྱི་ལྟ་སྟོགས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱིང་པོ་དག་པར་རྩེ་སྐུ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆངས་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐུའི་བཀོད་པ་ཞིང་གི་རུལ་སྟེད་ཀྱིས་མཆོད་པ་
 ཐ་དད་པ་མཛད་པ་དང་། སྐུ་མ་ཉེ་རུ་ཀར་བཞེངས་པས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་བ་སོགས་རོ་མཆར་མཐའ་ཡས་པ་བརྟེས་པར་སྐྱང་ལ། སྐྱབ་པ་པོ་སོ་
 སོའི་ཉམས་སྐྱང་མངོན་སུམ་གྱི་དག་པའི་མཐོང་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་གཞལ་དུ་མེད་དེ་བདག་གིས་ཉིན་རེ་བཞིན་སོ་སོའི་གསུང་བཞིན་བྲིས་ཏེ་ཕུལ། ཞེས་གསལ་ལོ། །
 ལྟོ་གྲོ་པོ་ལུང་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་ནམས་ཞལ་གཟིགས། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་སྟེང་དུ་ཞིང་སྲོང་གིས་ཕྱིན་ལས་སྐྱབ་པར་གཟིགས། རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱུད་པ་མི་བསྐྱོད་
 དོན་རྩེ་དབེན་པ་ཁོ་ནར་ཐུགས་དཀྱེས་པས་སྐར་སྐར་ཆེན་གྱི་བསྐྱེགས་བཀོད་པལ་ཆེར་བསྐྱས་ཟིན་ན་ཡང་། ཕྱིས་སྟོང་པོ་གུ་ཁར་སྐར་གལ་གནང་བ་ན། རྒྱལ་ཆབ་
 གོ་བྲི་དཔོན་སློབ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་དང་མཉན་པ་སྐུ་ལ་སྐུ་དཔོན་སློབ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་པར་ཡོངས་ཤིང་གུར་ཕན་མཐའ་ཡས་པ་སོགས་སྐབས་དེར་སྐར་པ་ཉིས་སྟོང་དུ་
 ཉེ་བ་ཅམ་རིམ་པས་གོང་པོ་བུ་རྒྱ་དང་བྲག་ཕྱི་ནམས་སུ་ཕེབས། དེར་མེ་སྤེལ་ལོ་གསར་ནས་སྐར་འདེགས་པ་དང་། སློན་ལམ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཛད། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་
 གནས་ཀྱི་གངས་འདབས་བསམ་སྐྱབ་བདེ་ཆེན་དུ། ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས། དེར་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་ནམས་དང་ཡི་དམ་ཆོས་སྟོང་མང་
 པོ་ཞལ་གཟིགས། སྐུ་བ་ཕྱི་མར་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་གདུལ་བྱ་ནམས་པར་འོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་དཀྱེས་པའི་གད་མོ་སྟོག་གོ་ཞེས་གསུངས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་
 ༡༥༩༦ མེ་པོ་རྟ་ལོར་རོ་མཆར་བའི་ལྷས་བཅས་ཞི་བར་གཤེགས། རྒྱལ་དབང་བརྒྱུད་པ་མི་བསྐྱོད་ཞབས་ཀྱིས་དགོངས་རྒྱུགས་སོགས་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །

༤ རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ།

རྒྱལ་ཚབ་སྤྱི་ཕྱིར་བཞི་པ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་ནི། (1547-1613)

རུ་འཆོས་སྟེ་མོ་སྟོང་བ་སྟོར་དུ། ཡབ་གོ་འཛོ་ཁྱི་དཔོན་གྱི་གདུང་རིགས་ཆོ་དབང་ནོར་བུ་དང་། ཡུམ་ལེགས་མངོས་སྟོན་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ལྷག་ལ་འབྱུངས། གནས་བརྟན་རིན་རྒྱལ་བས་མཆན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྟོང་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་ཞིང་། ཆོ་དབང་དང་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་མཛད། རྒྱལ་དབང་མི་བསྟོད་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་དྲུང་པའི་མཆོག་སྤུལ་དུ་ངོས་འཛིན་གྱི་བཀའ་ཤོག་དང་། ཕྱག་མདུད་དམ་ཚུས་ཞབས་བརྟན་སྟོན་ལམ་སོགས་སྤུལ་ཅིང་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་དེ། རྒྱལ་ཚབ་སྤུལ་པའི་སྤྱི་གོང་མ་དེ། སྐར་པས་སྟོད་སྤང་གང་སར་གདན་འདྲེན་བྱ་ཆེ་བས་སྤྱི་ཆོ་མ་བྱུང་། ད་རེས་ཁྱོད་རང་ཆོས་བདག་པོ་ཡག་པོ་དགོས་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་སྤུལ། རྒྱ་མ་པ་ཀུན་དགའ་ལེགས་ལྷན་ལས་རྗེགས་ཆེན་ཆོ་སྤྱབ་སོགས་ཀྱི་དབང་དང་། ཆར་ཆེན་ལས་ཆོ་རྟ་དང་གུར་གྱི་རྗེས་གནང་གསན། ཞུ་དམར་ལུ་པ་དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་སྟེ་མོ་བོར་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པས་མཇུག་བཅས་དང་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་པ་ཕེབས་པ་ལྷགས་སྤུལ་སྤྱི་ཆོ་དང་པོའི་ནང་ཡངས་ཅན་དགོན་པར་ཉེན་གསོ་ལའི་དྲུང་དུ། རྗེ་ཞུ་དམར་ལུ་པས་ཡོངས་རྗེགས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་གནང་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་བྱུང་བདག་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཞེས་པའི་མཆན་དང་། སྟོན་འདུག་བྱང་སེམས། ཕག་མོ་དང་མ་མགོན་འཁོར་ལའི་རྗེས་གནང་། ཕྱག་བཞི་པའི་དབང་བཞི་སོགས་སྤུལ། མཚུར་ཕུར་ཕེབས། རྒྱལ་ཚབ་གོ་ཤི་ཆེན་པོ་ན་རིམ་གྱི་སངས་ཁྲི་མང་འགས་ལ། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པས་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་པ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་གནང་བའི་ཞུ་དམར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་གྱི་ཅོད་པན་གསོལ། རྒྱལ་མཆོག་དགུ་པ་དབང་ཕྱག་རྗེ་རྟུགས་ཕྱོགས་སུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་སྤང་དུ་ཞུ་དམར་ལུ་པ་ལྷན་དུ་ཁམས་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཙུང་ལའི་ཐོག་གི་ཤོད་ལྷན་པོ་ཅེར་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་དགུ་པ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅན་གྱི་གསེར་ཞལ་ཐོག་མར་མཇུག། རྒྱ་ཡི་སི་དུ་སྤྱི་ཕྱིར་བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆའི་མདུན་ནས་གྲུབ་བརྒྱའི་བྱིན་རྒྱལ་དང་ཀམ་སྟན་བརྒྱུད་ལྷས། རྗེ་ཞུ་དམར་མདུན་ནས་རྒྱལ་ཚབ་སྤྱི་ཕྱིར་དང་པོ་བྱང་སེམས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་དྲུག། མདོ་སྤྱགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཡི་རྩ་བ། མ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ། བསྐྱེད་རིམ་ལྷན་ཅིག་སྤྱིས་མ། རྗེགས་རིམ་རྒྱང་སེམས་གཉིས་མེད་གསལ་བར་སྟོན་པ། དཔལ་རྒྱ་རོ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དྲུག་ཉམས་ལེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གོ་ཤིའི་ཆོས་དྲུག་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ལུང་དང་། རྗེ་དུས་མཁུན་གྱི་བཀའ་འབུམ་སོགས་ལྷས། ཞུ་དམར་བཞི་པའི་འབྱུངས་ས་རྣམས་མཇུག་ཞིང་། དེར་རྗེ་ལ་ཞབས་རྗེས་ཤིག་ཀྱང་བྱོན། དེ་ནས་འཛི་ཀར་ལྷ་མོ་དར་ཐང་དང་། འཛམ་ཐང་དུ་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་སྤྱི་ཕྱིར་གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་སེམས་དང་མཇུག་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཡང་ཟབ། དར་ཅེ་མདོ་དང་རབ་སྐང་། རྗེ་སྟན་སྟེ་ལའི་

གཤམ་ལུ་གཤམ་གྱི་རྩེ་གཤམ་།

ཐེབས་ནས་དུས་ཟླ་འདི་ལོ་ལ་མཛད་། ལྷན་པོ་སྐད་དུ་ས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ཀྱི་ཆེས་སྤྱོད་ལ་ཐེབས། རྣམ་ཀྱལ་སྐད་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་། བླ་སྐོར་དུ་ཐེབས་ནས་ཡབ་ཡུམ་མཛད། མཚུར་སྤུའི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་རབ་གནས་དང་། དབུ་ཆེའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་རབ་གནས་མདོ་ལུགས་མཛད་པའི་གུལ་དུ་ཐེབས། མཚོད་གོང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་མོའི་སྤྱོད་དང་བྱམས་ཁང་ལོགས་གཤིས་རབ་གནས་མཛད་པའི་གུལ་དུ་ཡང་ཐེབས། དག་ནག་གི་སྤྱོད་ཐབས་མཛད་། རྡོ་པོའི་ལམ་སྤོན་གྱི་ཁྲིད་ལྟས། རིགས་གྱི་བདག་པོ་ལྷ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་ཁྱི་བར་གཤེགས་པར་གདུང་མཚོད་འབྲལ་བ་དང་དབྱལ་གདུང་ཡང་བཞེངས་པར་མཛད་། ལྷོ་གདོང་ཆེར་ཐུགས་རྗེ་སྤྱིང་པའི་ཆེས་སྤྱོད་ལ་ཐེབས། མ་ཡུམ་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་བཏབ། འོན་ཀྱང་བཟང་དུ་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྟོགས་དང་ལམ་རིམ་ཁྲིད་སོགས་གནང་། ཡར་ཀྱབ་དཔོན་ཆེན་གྱི་ཆེས་སྤྱོད་ལ་ཐེབས། རི་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་ལྟས་པ་རྣམ་ཀྱལ་ལ་སྤྱོད་ཐབས་སྤྱོད་མཚོའི་ཆེས་གནང་སོགས་སྟུལ། རྗེ་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་ཡངས་ཅན་ཁྲིར་ཐེབས་པ་མཛད། ལྷགས་གྲུ་བར་བརྟག་གཉིས་བཤད་པ་མཛད་། ལྷགས་ཆ་གྱི་གྲུར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་བྱེ་རུའི་གཤེད་དམར་སྤྱོད་ལ་བ་བཞེས། ཀྱལ་མཆོག་དགྲུ་པས་དཔལ་པོ་གསུམ་པ་གཙུག་ལག་སྤྱོད་མཚོ་བསྟེན་རྟོགས་གནང་བའི་ལས་སྤོབ་དང་། སྤྱི་ཕྱིར་རྗེ་དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤྱོད་མཚོར་རྟོག་དཀྱིལ་བདུན་དང་རྗེ་དུས་མཁུན་གྱི་ཐུགས་དམ་ལྷ་ཆུམ་རྗེ་རང་བྱུང་བའི་དུས་འཁོར། འཛིགས་བྱེད། རྟོར་དབྱིངས། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག། རྟ་མགྱིན། ཤངས་ལུགས་རྟ་མགྱིན། བདེ་མཆོག་ནག་པོའི་དབང་བཞི་སོགས་དང་། བེར་ཅན་དང་ལྷ་མོ་འཁོར་ལྷ་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་གི་རིགས་ཐབས་ཅད་སྟུལ། ཀྱལ་མཆོག་གཟུ་པ་དགྲུ་པས་ལྷ་དམར་དུག་པ་གར་དབང་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་ཅན་བསྟེན་རྟོགས་སྟུལ་བའི་ལས་སྤོབ་དང་། སྤྱི་ཕྱིར་ལྷ་དམར་དུག་པར། འདུལ་བའི་ལག་ལེན་སྤྱོད་ལྷ་ཁྲིབ་རྣམས་དང་། ཀྱལ་བའི་བཀའ་འཇུག། སྤྱི་མ་ཁང་གི་བཀའ་འཇུག། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་གྱི་ལུང་དང་། ལྷན་བརྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཟུང་པའི་སྐོར། མི་ཏུ་བརྒྱ་ཆ་དང་ཁྲིད་དུག་རྡོ་རྗེའི་ཕྱིང་བའི་དབང་རྣམས་དང་། འཛིགས་བྱེད་ལྷ་དགྲུ་གཤེད་དམར་ལྷ་ལྷ། བདེ་མཆོག་དཀར་པོ། བདེ་མཆོག་མི་ཏུ་བཅུ་གསུམ། གདུགས་དཀར་ཁྱི་གཉིས་མ། དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད། རྣམ་སྤྱང་མདོན་བྱང་། འཇམ་དབྱངས་དམར་པོ། བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ། རྟ་ནག། རྟ་དམར། བདེར་འདུས། འཁོར་ལྷ། ཆོ་རིང་མའི་དབང་སོགས་སྟུལ། ལྷགས་ཆ་གྱི་གྲུར་ཐེབས། ཟུར་མང་ཆོས་རྗེ་དང་ལྷོ་རྡོ་གོ་ཕྱིར་སྤོབ་གི་ཁྲིད་མཛད། ཡངས་ཅན་དུ་ཐེབས། ཕྱག་ཆེན་སྤྱོད་དཔེ་བུམ་གཉིས་གྱི་ལུང་སྟུལ། ལྷག་པོའི་སྤོན་ལམ་སོགས་མཛད། བག་མོ་གྲུ་པའི་གདུང་བརྒྱུད་སྤྱི་གསུམ་ལ། སྤྱོད་ཐབས་སྤྱོད་མཚོའི་ཆེས་གནང་སྟུལ། བ་ལེ་སངས་རྒྱས་དབང་བཟང་སོགས་ལ་རྟོར་ཕྱིང་ཆག་ལུགས་གྱི་དབང་བསྐྱར། ལྷོ་པ་གསང་བདག་གི་ཡར་འདྲེན་ལ་ཐེབས། ཐེལ་གྲུ། སྤོམ་གྲུ། གནས་ནང་རྣམས་སྤྱོད་དབང་ཆོས་མང་དུ་གནང་། མ་ཡུམ་འདས་པར་འཕོ་འདེབས་སོགས་མཛད། འཕྱོངས་རྒྱས་སྤྱོད་མི་དབང་འདས་པའི་ཆེས་སྤྱོད་ལ་ཐེབས། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་དུ་བཞེས་སྤྱིངས་གསུངས། ལྷོ་ཐང་འོར་དུ་ཐེབས། རྟེན་རྣམས་མཛད། མའི་དབང་པོར་ཆོ་དབང་བརྒྱ་ཆ་སོགས་བསྐྱར། ཏུ་ཡི་མི་ཏུ་ན་རིམ་ལྷ་པ་ཆོས་གྱི་ཀྱལ་མཆོན་ལ་ལམ་སྤོན་བཤད་པ་དང་། རྟོག་དཀྱིལ་གྱི་

དབང་། སྐྱོན་དག་གཞུང་བཤད་སོགས་སྡུལ། སྡེ་པ་རིན་སྲུངས་པའི་རྗེས་སྐྱབ་ལ་ཐེབས་ཏེ། རིགས་སྐུ་མོར་བྱ་བཟང་པོ་ཡུམ་སྐུ་གི་དགོངས་པ་བསྐྱངས། ལྷ་སར་
 རོ་ཤུག་རང་བྱོན་ལྷ་ལྷན་སོགས་མངལ། དྲུགས་པོར་ཐེབས། རྒྱལ་མཆོག་དགྲུ་པ་མངལ། བཤད་སྐྱབ་སྤྱིང་དུ་ལམ་སློན་གི་ཁྲིད་མཛད། བསྐབ་གཞི་གསལ་བྱེད་དང་།
 བཤེས་སྤྱིངས་སོགས་གི་བཤད་པ་གནང་། གཙང་དུ་ཐེབས། རྗེ་ཉེ་ཏོ་སྐྱེ་ཐེང་གཉིས་པ་དཔག་བསམ་དབང་པོས་ཤང་ལེན་མཛད། ཤངས་ནམ་སྤྱིང་དུ་ཡོས་ལོའི་སློན་
 ལམ་གྲོལ་མཆོམས། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་དགྲུ་པ་དབང་ཕྱག་རྗེ་རྗེ་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་སྐྱེ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མཚུར་ཕུར་སྐྱོན་བྱངས་ཏེ་གདུང་མཆོད་
 ཕུལ་བ་སོགས་ལ་བཙོན་པར་མཛད། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པའི་ཡང་སྤྱིད་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བརྩ་པ་ཁམས་ནས་དབུས་སུ་སྐྱོན་འབྲེན་པའི་སྤྱད་དུ། རྗེ་ཞུ་དམར་དུག་པ་
 ཐེབས་སྐབས་རྗེ་རྒྱལ་ཆབ་བཞི་པ་འདིས་གཞིས་བཞུགས་མཛད། ལྷགས་པག་ལོར་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པའི་མཆོག་སྐུལ་བརྩ་པ་དགྲུང་ལོ་བརྩ་གཅིག་ཅན་དབུས་སུ་
 ཐེབས་པའི་སློ་དོད་དེ། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་ཁྱེའུ་དཀར་པོ་བུར་ཕུད་ལྷ་ལྷན་ལག་ན་ཤེལ་དཀར་གི་སྤོས་པོར་ཐོགས་པ་ཞིག་བྱང་བ་པལ་ཆེར་གྱིས་མཐོང་། གཟིམ་
 གྱར་འཇའ་འོད་གྱིས་གང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས། བསུ་བའི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་བཅས་ཡངས་ཅན་ལ་ཐེབས། དེ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བརྩ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྗེ་རྗེ་
 འོག་མིན་མཚུར་གི་གདན་སའི་མི་འཇིགས་གསེར་གི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ། སྐབས་དེར་མཚུར་ནང་གི་ལུང་པ་ཐམས་ཅད་འཇའ་འོད་གྱིས་ཁེངས་པ་
 སོགས། སློན་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱ་ནག་པོ་བྱང་དུ་ཐེབས་སྐབས་གི་ངོ་མཆར་དང་མཚུངས་པ་བྱང་། བོད་ཡུལ་འདིར་ཀམ་པའི་སྐར་བྲིས། ཞེས་ལྷ་
 བྲིས་དང་ཡིག་གཟུགས་གཉིས་ཀར་འབྲི་སྒོལ་བྱང་པར་བ་རེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྐར་ལུགས་ལྷ་བྲིས་གི་ཤིང་ཉའི་སྒོལ་གཏོད་ཀྱང་རྗེ་འདི་པའི་ཕྱག་རྗེས་
 ལ་བཏེན་ནས་བྱང་བ་སྟེ། འཇམ་མགོན་གསུང་ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱབ་མཛོད་ལས། ཡར་སྟོད་དུ་སྐུལ་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་བཟླ་ཤིས་ཞེས་གྲགས་པ་བྱང་། རྗེ་མི་བསྟོད་ཞབས་
 གིས་ཉིད་གི་སྐུལ་པ་སྐྱེ་གཟུགས་གི་ཐིན་ལས་སྟེལ་བ་པོར་ལུང་བསྟན། ཞུ་དམར་དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་དང་རྒྱལ་ཆབ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་གིས་ཞལ་བཀོད་མཛད་
 དེ། ཞེ་ནས་སྐལ་ལྷན་ཤར་བྱོགས་པ་དགོན་མཆོག་པན་བདེ་བྱ་བ་རྒྱ་མོ་བཟང་ཀོང་རྫོང་སྐུལ་པར་གྲགས་པ་དེ་ལས་སྐུ་རིས་གི་རྒྱན་བསྐབས། རུས་ཚུགས་རྒྱ་གར་
 ལི་མ་དང་། སྐུ་ཐང་ལུགས་གཞིར་བཞག་པ་ལ་རྒྱ་མིང་དུས་གི་སི་ཐང་བཞིན། ཡུལ་སྤྱོདས་བཀོད་པ་སོགས་དང་ཆོན་མདངས་མཛད་པ་ལ་སྐར་བྲིས་སུ་གྲགས་པའི་
 བྲི་རྒྱན་འདི་བྱང་། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །མཐར་དགྲུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༦༡༩ ཟླ་གྲང་ལོའི་ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་བཙུ་ལྷར། མཛོད་པ་ཀམ་དོན་དམ་ལ་དེ་རིང་
 དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཤོམས། ཁོ་བོ་ཆོས་བཟླས་སོགས་བར་སྤྱིད་གི་སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་འགོ་དགོས། སྐྱེ་ཆོས་དང་སྐམ་སྐུར་ཉེ་
 སྐྱར་འདིར་ཞོག་གསུངས། མཛོད་པས་དེ་ལྷ་ན་སྐུལ་སྐྱེ་འབྱོན་མིན་དང་། འབྱོན་ན་ས་ཡུལ་གང་དུ་འབྱོན་མིན་སོགས་ཞུས་པས། ད་རུང་ཞིང་འདིར་བསྟན་འགྲོའི་
 དོན་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་དགོས་ཡོད་པས་སྐྱེ་ས་ཁྱེད་རང་ཆོས་ཆོལ་དང་བདེ་བ་རང་འོང་གསུངས་ནས་ལོངས་སྐུར་བཞེངས་སོ། །སྐྱེ་གདུང་མཚུར་ཕུར་འོད་བཞུ་ཕུལ་ནས།
 རིང་བསེལ་ནམས་དདུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་རབ་རྒྱ་གནས་པ་དང་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོས་ཡོངས་སུ་མཆོད་དོ། །མདོར་ན་ཀི་པོ་
 གནས་ནང་གི་རྗེ་གནས་སློ་བ་ཆེན་པོས། བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་ལས། གཞན་ཡང་གྲགས་པའི་མཆོན་རབས་ཅན། །མང་པོས་འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་བསྐྱེད། ཞེས་
 ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་རྗེ་འདིས་ལམ་སློན་འགྲེལ་པ་སོགས་སྡུལ་ཅིང་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་གི་སློ་ནམས་ལྷག་པར་འདྲིན་པས་གྲགས་པའི་མཆོན་ཅན་ནི་ན་རིམ་
 འདི་གསུམ་ཡིན་པར་འདུག་ཅེས་སྐྱེས་ཆེན་འགའི་གསུང་ལས་ཐོས་སོ། ཞེས་དང་། སྐྱག་ལུང་ཡར་ཐང་གི་ཁྲི་འཇིན་བརྩ་བདུན་པ་ཞབས་བྱང་དག་དབང་ནམ་རྒྱལ་
 ཞབས་གིས། ད་ལྟ་བཀའ་ཕྱག་གཉིས་ཀའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐུལ་པའི་སྐྱེ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ། ཅེས་ཀྱང་བསྟོད་པར་མཛད་ཅིང་། སྐུལ་
 པའི་གཉེར་ཆེན་རིག་འདྲིན་འཇའ་ཆོན་སྟོང་པོས་ལུང་བེན་ཆོས་གི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ་སོགས་སྐབས་དེར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁས་པ་ཀུན་གི་ཡང་ཆེར་
 གྲགས་པའང་དོན་དུ་གནས་སོ། །

4 རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས།

རྒྱལ་ཚབ་སྤྱི་མཉམ་པ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་ནི། (1616-1658)

གཙང་གི་གཏིང་སྤྱི་མཉམ་པ་ཆེན་དུ། ཡབ་མི་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོག་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་
རྒྱལ་བ་དང་། ཡུམ་རིགས་ལྷན་དབང་མའི་སྲས་སུ་སྔ་བྱང་བསམ་གྲུབ་ཅེས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་འབྲུག་ལྷ་བ་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཡར་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་སྤྱོད་བཞུགས། མཆོག་འཇམ་དཔལ་འདིག་ཏེན་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གསོལ། རྩོམ་ཆེ་བཅུན་ཏུ་
ར་རྒྱ་ཐམས་ཆོས་བྱས་ན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཞིག་འོང་བར་ལུང་བསྟན། རྩོམ་ཆེ་མའི་སྲས་འདིན་པ་ཀམ་ཡང་དག་
སྤེབས་པ་ན་རོ་མཁུན་ཏེ་ཁང་སྤོང་ནས་ཀམ་ཡང་དག་དབང་ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པས། ཐེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོད། རྩོམ་
རྒྱ་ཐམས་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་དབང་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩམས་སྤྱོད་ཐམས་
རིན་འབྱུང་གི་དབང་བསྐྱར་ཀྱན་ལེགས་པར་ཁྱེད། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་གི་སྤྱལ་
པའི་སྤྱོད་རོས་འདིན་གནང་ཞིང་། རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་པ་ཀམ་དོན་དམ་དང་བྱུང་རི་སྤྱོད་པ་དེ་མཆོག་གཙང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་
གསེར་ཡིག་པ་སོགས་འབྱོར། དེ་ནམས་ཀྱིས་ད་བར་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་ཐེ་ཐམས་པ་ཅི་ཡིན་ཁྱེད་པས། ཆོས་བཀྲས་སོགས་བར་
སྤྱོད་ཀྱི་འགོ་དོན་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་པས་འགོར་གསུངས། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱར་ཐེ་ཐམས་ནས་སྤྱོད་
ནམ་དུ་ཞུ་དམར་པའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་བྱངས་ཏེ་ཁལ་འདྲེམས་གནང་། ཞུ་དམར་སྤྱོད་ཐམས་ནས། ཀྱན་བྱུང་མཁའ་ལ་རྒྱ་ཆད་
ཕྱོགས་ལྷུང་བྲལ། སོགས་ཀྱིས་བརྟན་བཞུགས་དང་ཆ་གསུམ་རིལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོ་དབང་མཛད། དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་ལ་མེས་
སྤྱོད་ཆོན་པའི་གདུང་རིགས་སྤྱོད་ཐོབ་རྒྱལ་བས་སྤྱོད་བྱངས་བསྐྱོན་བཀྱར་མཛད། མཆོར་ཕུར་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་
བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་ཡོངས་རྒྱུགས་དགེ་བསྐྱོན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གནང་ཞིང་གཙུག་ཕུད་བཞེས། ཞུ་དམར་གསེར་ཀྱི་
མདོངས་ཅན་དབྱར་བཅིངས་ཏེ། གོ་ཤིའི་ཁྱེད་མངའ་གསོལ། ཐུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་དང་། རྩོམ་ཆེ་མའི་མཆོག་
ཐུགས་རྩེའི་གཟི་བྱན་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྱོང་དང་མདོ་སྤྱོད་པ་དང་ཀུན་གྱི་ལུང་
སྤྱོད། སྤྱོད་ཀྱི་གཙང་པ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་བྱངས་ནས་དགའ་བ་གདོང་དུ་ཐེབས། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་དང་ཞུ་དམར་རྒྱལ་
ཚབ་བཅས་ཡབ་སྲས་གསུམ་པོས་རང་རྟགས་ཀྱི་ཅོད་པན་གསོལ་ཞིང་མཆོད་པའི་སྤྱོད་རྒྱ་མཆོས་མདུན་བསྟར། ཡབ་
སྲས་གསུམ་པོ་རྩོམ་གངས་སུ་ཐེབས། བྱང་གནམ་རུ་བ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་འབུལ་ཆེན་བསྟར། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་ཡི་ཐོག་རྩོམ་ཞུ་
དམར་དུག་པའི་བྱང་ནས་དགེ་ལྡན་བསྐྱབས། དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་འགོ་བའི་ལྷ་མཆོག་ཀྱན་ཏུ་བཟང་
པོའི་ནམ་པར་རོལ་པའི་དཔལ་ཞེས་པའི་མཆོན་གསོལ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ཐེ་ཐོག་གི་སྤྱོད་དཔོན་དུ་བསྐྱོན་ཏེ་བསྐྱུས་སྤྱོད་
ནས་བརྩམས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོར་གསན་བསམ་མཛད། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་ལྷན་དུ་རྩོམ་ཀྱན་གྲགས་མའི་
གནས་སུ་ཐེབས། ཨོ་རྒྱན་སྤྱོད་ཕུག་ཏུ་རྩོགས་ཆེན་ཉམས་བཞེས་མཛད། གཙང་གི་སྤྱོད་ཐོབ་རྒྱལ་བས་སྤྱོད་བྱངས་

གཡའུ་གཤེད་པེ་ལྟོ་གཤམ།

པར། རྩེ་སྤྱི་གཙང་པས་ཁྱེས་རྩེ་དམག་དབུང་དེ་ནམས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་མཛད། སྤྱི་སྤྱི་པ་མང་ར་ནས་སྤྱི་སྤྱི་གི་
 བམ་པོ་སྤྱི་བས་སྤྱི་གིས་པ་མཛོང་ནས། ཁོ་པས་འདི་འདྲ་ཀམ་པར་སྤྱི་ནང་ཅི་མ་རྩུང་བསམ་པ་མཁྱེན་ནས།
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་བྱས་ནས་བདག་གིས་འབྲུལ་ཆོག་གསུངས་པས་ཁོང་རང་ཉ་ལས་པར་གྱུར། མཛོད་པ་འདས་པའི་སྤྱི་བ་གར་
 འོང་ཁྱེས་པས། རང་དབང་འདྲུ་བ་ཞིག་ཡོང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཛོད་གཞིས་བཟྱ་ཤིས་གཤོངས་ཞེས་པར་བྱུང་བ་དོས་
 འདྲིན་མཛད་ནས་འོད་ཟེར་སྤྱི་དུ་སྤྱི་བ་གཉེར་ལ་སྤྱིར། རྩེ་པ་པོ་བྱང་པ་ཀམ་འདྲིགས་མེད་ཕྱག་མཛོད་དུ་བསྐྱོས། དཔལ་
 ཆེན་ཆུ་པོ་རིར་ཐེབས། སྤྱི་མ་རྩོགས་ཆེན་པས་རང་གི་དགོན་གནས་སོགས་སྤྱི། རི་པོ་ཆེའི་ཆོས་རྩེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
 ལ་སྤྱི་དཀར་རྩེས་གནང་སོགས་སྤྱི་ཞིང་། ཚུར་ཡང་ཕྱག་བཞི་པའི་བྱམ་དབང་བཅུ་བཞི་གསན། གཙང་སྤྱི་དེ་པ་
 གཞུང་དང་དཔོན་ས་ནས་འབྲུལ་ཆེན་བསྐྱབས། གདན་ས་ཐེལ་དང་། ཟངས་རི་མཁར་དམར། བསམ་ཡས་ནམས་སྤྱི་ཐེབས།
 རས་ཆུང་སྤྱི་ནས་རྒྱལ་བ་ཆོད་ཆང་པའི་སྤྱི་སྤྱི་དང་། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་མེ་སོགས་ཐེབས་པར་མཛལ་འཕྲད་
 མཛད། གཞུང་སྤྱི་ཞིང་དུ་རྩེ་མར་པ་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་གདུང་འབུམ་དང་གྲུབ་ཆེན་མི་ལའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་མཛལ། དེར་ཞབས་
 འདྲེད་ལྟར་མཛད་ནས་དོ་བར་ཞབས་བྱུང་གི་རྩེས་བྱོན། དེ་ཆོ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་ཨོ་རོད་བསྐྱན་འདྲིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དབུང་
 ཆེན་བསམ་འབྲུབ་ཅེར་ཐེག། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བཅུ་པ་དང་རྩེ་འདི་བཀའ་བཀོས་ཏེ་ཀོང་དམག་ནམས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་
 མཛད། རྩེ་ཉིད་གངས་དཀར་དོ་རྩེ་གདན་དུ་ཐེབས། དེར་གནས་ཀྱི་སྤྱི་འགོ་ནམས་གཡུལ་རོར་འཆི་བའི་དུཾ་ཁ་ལས་
 བསྐྱབས། དེ་ནས་གཞིས་ཀ་ཅེར་ཐེབས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོད་ཡོན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྩེ་འདི་ཡི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བཏུད།
 ཀམ་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཐེབས་ཏེ་དུས་ཀྱི་འཁྲུགས་པ་ཞི་བའི་བཀའ་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལས་ལ་བྱ་ཐབས་བྲལ། ཡབ་སྤྱི་སྤྱི་
 ཅིག་དགའ་བ་གདོང་ནས་རོང་ཆེན་བརྒྱུད་ལེགས་བཤད་སྤྱི་དུ་ཐེབས། རིམ་པར་སྤྱི་བྱུང་ཏུ་ཐེབས། རྩེ་འདིས་དཔའ་པོ་
 སྤྱི་སྤྱི་དབང་ལུང་སོགས་སྤྱི། འདུས་སྤྱི་ཕྱག་ཆེན་དང་ཆོས་དུག་གི་ཁྱིད་སྤྱི་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཉེན་ནམས་
 མཛལ། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་པའི་ནམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་ལས། རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་ཞབས། དཔའ་
 པོ་སྤྱི་སྤྱི་གུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། ལྷན་ཅིག་རབ་བྱུང་བསྐྱན་པར་རྩོགས་ནས་ཀྱང་། ཁྱིན་ལས་བྱེད་པོར་མངའ་གསོལ་དེ་
 ལ་འདུད། ཅིས་པ་ལྟར་རྒྱལ་མཆོག་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེའི་ཞལ་སྤྱི་ནས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་བསྐྱན་པར་རྩོགས་ཤིང་། རྒྱལ་
 མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་སྤྱི་དུལ་སྤྱི་ཉིས་བརྒྱལས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་ཞིག་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་ཀར་དགའི་ནང་
 སྤྱི་གྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་གཙང་ཕྱོགས་སྤྱི་ཆེབས་བསྐྱོད་དེ། སྤྱི་ལག་ཅིས་པར་ཐེབས་པ་ན་རྩེ་དག་དབང་བཟྱ་
 ཤིས་དཔལ་གྲུབ་ཀྱང་དེར་ཐེབས། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་ཐོར་བཞེས་པས་ཀམ་པ་ནས་ཕྱག་དོར་གྱི་སྤྱི་བྱུང་པར་ཅན་

ཕྱག་སྐྱེགས་ཤིག་སྟེ། རྟེན་ལུང་བྲག་ཤིས་དཔལ་གྱི་ནུབ་ནས་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱགས་བཞེད་ལྟར་ནམ་འཛོམས་བྱབས་ཁྲིམས། ཆོ་
 དཔག་དཀར་པོ་ཡང་གསང་ལྟན་སྟེན་དང་། ཆོ་དཔག་མེད་སྟེན་སྟེན་དང་། སྟེན་རྒྱལ་མ་ཡོངས་གྲགས་བཅས་ཀྱི་དབང་བཟུ།
 རྩེ་ཕྱི་ལུང་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྟན་བསྟོན་དང་སྟེན་བའི་ཞབས་བཟོན་སྟེ། ཕྱག་བཞི་པ་དང་ལེགས་ལྟན་ཀྱི་གཏོར་སྟོན་
 བཅས། སྟེན་སྟེན་བསྟོན་གཡོག་ཐམས་ཅད་ཞབས་བྱང་རང་ནས་ཁྲིམས། དེ་ནས་གཞིས་ཀ་ཅེར་ཐེབས་ཏེ། ས་ཡི་ཆངས་པར་
 བྱང་པོའི་ཁྱ་གསོལ་སྟེ། བྲག་ཤིས་ལྟན་པོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མངལ་ཞིང་ལེགས་ཆོགས་སྟེ། འདིའི་སྟོར་པཎ་
 ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཞི་པ་སྟོབ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ཀྱི་རང་ནམ་དུ། དེ་ནས་ལྷགས་སྟེ། ༡༧༩ ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་
 ནང་དུ་གཙང་ས་དང་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་གྱིས་མི་སྟོང་ལྷ་ཡི་གེ་སོ་སོ་དང་བཅས། ཁོ་བོ་དང་བྱང་པ་རྒྱལ་ཆབ་གཉིས་འཕམ་དུ་
 ཆིངས་ལ་ཡོང་དགོས་ལྷགས་བྱང་པ་ལྟར་འཕམ་དུ་ཆས། མི་སྟོང་ནམས་བྱང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེན་ཞབས་སྟེན་རྩེད་བར་བྱས།
 ཞེས་དང་། གཙང་ས་བབས་རྩེས་སྟེན་ཆེན་ཡབ་སྐུ་ཐེབས་བྱང་ཡང་ཐལ་ཆར་སོང་། སྟེན་གྱིས་སོ་སོར་ང་ཁྲིམས་འབུལ་བ་
 ཅི་བྲག་དང་། རྒྱལ་ཆབ་བྱང་པས་ངེ་བ་མཛད་བྱང་བར་བསམ་པ་དག་པས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་པར་སྟེ། ཞེས་
 བྱང་གསལ་ལོ། རྟེན་ལུང་ཞབས་བྱང་ལ་སྟེང་རྩེ་པད་དཀར་དང་བསྟེན་བཟང་། དུས་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ། མི་བསྟོན་རྩེ་
 རྩེའི་ཁྲིད་བྱང་བྱས། སྟེན་གསུམ་རྩེ་སྟོན། རྩེ་ཐེམས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བཤད་ཆེན། རྩེ་པོ་གསང་དོན་སོགས་ཀྱི་ལུང་སྟེ།
 རྩེ་ཡང་ཆོས་དབང་སྟེ་མ་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་ཆེན་སོགས་དབང་ལྡན་བཅུ་སྟོར་གསན། སོག་པོ་གྱི་བསྟན་འཛིན་
 ཆོས་རྒྱལ་ཀྱི་དཔག་གིས་ཀླུ་མེད་སྟེན་ཆེན་གཏོར། ཀར་དགོན་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཅུ་གསེར་འཕྲུ་སྟོང་དང་རྩེ་གཉིས་ཟེར་
 བའི་གཡེར་པོ་ཆེའང་པལ་ཆེར་མཆོན་ཀྱི་ལྷག་མར་བྱས། རྒྱལ་མཆོག་ཀླུ་པ་བཅུ་པ་ཡང་དབུས་ཕྱོགས་ནས་འཇང་རྒྱལ་
 པོ་ཀླུ་འཆི་མེད་རབ་བཟོན་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྟེར་བའི་སྐབས་ཤར། བོང་ས་རྒྱལ་དབང་
 ལྡན་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གངས་རྩེ་ཆོས་སྟེན་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་དངོས་སྟེ་ཐེབས་པ་ནས་བཟུང་། མཚུར་སྟེ་
 སོགས་ཀྱི་ཆང་གི་ཆོས་སྟེ་ཉེར་གཅིག་ཅུ་ཞེས་མཚུར་སྟེ་བྱང་པ་རྒྱལ་ཆབ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་ལ་གནང་ཞིང་།
 བོད་ལུལ་ཀྱི་ཀར་སྟེ་ཀུན་ཀྱི་འདྲིན་པར་མངའ་གསོལ་ཏེ། རྩེ་འདིས་མཚུར་སྟེ་སོགས་ཅིས་བཞེས་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་ཟབ་
 མོས་འཛིན་སྟོང་སྟེ་ལྷགས་གནང་བའི་བཀའ་ངེན་གྱིས་ཀར་བསྟན་མ་སྟོང་ཅུ་བྱང་བར་གྲགས། སྐབས་འགར་སྟེ་མ་
 མཁན་གྱིས་དབྱེར་ཁྲིམས་ལ་བཞེན་ནས་བོང་ས་ལྡན་པ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཆབ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་ལ་གཟིགས་པ་འཛོལ་
 ཞིང་། བཀའ་བཞུན་ཐེབས་པའི་དག་ཐེར་དུ་རྩེ་འདི་པོ་ཏ་ལར་བཅར་དགོས་བྱང་མང་ཅུ་བྱང་མོད། གཞི་རྩེ་སྟེ་ལམ་
 བཞིན་སྟེ་ཆེན་དུ་བཀའ་བའི་བཅོས་སྟོན་བདག་རྒྱེན་བཟང་པོ་རྒྱན་འཇགས་སྟེ་གནང་སྟོར་རྒྱལ་དབང་ལྡན་པའི་གསུང་
 འབུམ་དུ་གསལ་ལ། གདན་ཐོབ་བྱང་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། འདི་གའི་ཁྲི་ལ་ཆ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆ་བཞིའི་ཅིས་གདན་
 ས་བོང་འོག་གཉིས། དེའང་རྩེ་གདོང་གི་ཞལ་རྩེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པའི་བཞུགས་ཁྲི་པ་སྟོན་ཅན་དུ་ཁྲི་གདོན་མ་
 མཛད་པའི་རིགས་ལ་གདན་ས་བོང་ལས་ཅུང་དཔའ་བ། ཆ་བྱེད་བཞི་པ་སྟེ་སྟོང་ཅེ། རྟེན་ལུང་ལྟ་སྟེ། ལྷ་དཔར་ནག་ཁྲི་
 གསུམ་པ་དགའ་ལྟན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། བྲག་ཤིས་ལྟན་པོ། འབྲུག་པ། སྐམ་པོ། མཚུར་སྟེ་བྱང་པ། (རྒྱལ་ཆབ་སྟེན་སྟེ) འཕགས་
 པ་ལྟ་ནམས་ཀྱི་སྟེན་སྟེ། སྐམ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་སྟེ་སྟེ་བཟོན་པ། ལམས་རི་པོ་ཆེའི་ཆོས་རྩེ། འདི་གུང་གི་གདུང་རྒྱུད་

གཤམ་ཤམ་གཤམ་ཤམ་གཤམ་

ཆོགས་ཆེ། ཟུར་རིར་མདོ་མཁར་སྐྱ་སྐྱེ་དང་། མཚུར་སྤྱ་ཡུ་ཚང་གི་སྒྲ་མར་ལྟ་སྐྱ་སྐྱེ་བསྐོས། རྗེ་ཉེ་ཏོ་སྐྱ་ཕྱེང་གཉིས་པ་
 དཔག་བསམ་དབང་པོ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་བཅུ་དེ་དགོན་དུ་སྐྱོན་བྱངས་ཤིང་གཏུང་མཆོད་དང་
 འབུལ་ཞབས་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ། རྒྱ་འབྲུག་ལོར་མཚུར་སྤྱ་པ་ཕེབས། རྒྱ་དབར་སྐྱ་བ་སྤེའི་མཆོད་གཞིས་སྐོར་མཆོད་ཡོན་བྱང་ལ་
 ལྷ་སྐྱར་མཛད། རྒྱ་སྤུལ་ལོར་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནག་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་ཞལ་མཛལ་དུ་ཕེབས་པར་ཆེ་ཤོད་
 ལས་སྐྱ་ཐབ་ཀྱི་བསུ་མ་བཅས་གནང་ཞིང་། གོང་ས་ཆེན་པོར་རྟ་ཉི་ཤུ་སྐོར་སོགས་སྤུལ་ཞིང་ཐུགས་ཕེབས་པའི་གསུང་
 བྲིང་མང་དུ་མཛད། ཤིང་རྟའི་ལོ་གསར་མཚུར་སྤྱར་གནང་། གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་སྐྱ་སྐྱེས་དར་གོས་གསེར་
 དུལ་ལ་སོགས་པ་སྤུལ་བ་འབྱོར། འབྲི་གྲུང་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གཤེགས་པར་མཆོད་འབུལ་གྱི་བང་མི་བཟང་ས།
 མཆོད་འབུལ་རྟེན་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་བའང་འབྱོར། ཨོ་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་མཁན་པོ་དུ་སོག་ཐུས་མཛལ་ཞིང་། ཕྱག་རྟོར་གྱི་རྗེས་
 གནང་ཞུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ། བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་འདས་པའི་བསྟོན་ཏེན་འབྱོར།
 མཚུར་སྤྱ་ཡུ་ཚང་གི་སྟོན་དཔོན་དུ་སྤེལ་ཐེར་རྫོང་བའི་ལྷ་བཙུན་ཐུབ་བསྟན་རབ་འཕེལ་དང་། ཐུགས་སྟོགས་སུ་ཀམ་
 སྐབ་བརྒྱད། གོང་འཕང་དུ་ཀམ་ཡེ་ཤེས། མཆོད་ཀར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོང་པོ་ནམས་བསྐོས། ལོ་རྒྱ་བ་སྤེལ་སྒྲ་མར་སྐྱ་སྐོར་
 གྱི་དྲི་མོལ་མཛད། ཡུམ་གྱི་ཆེབ་བར་ནས་འཁྲུངས་པའི་རྗེ་ཉེ་ཏོ་སྐྱ་ཕྱེང་གསུམ་པ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་ངོས་འཛིན་དང་
 མཆོན་གསོལ་སོགས་གནང་ཞིང་རྗེས་སུ་བབྱང། མེ་སྤེལ་ལོར་སྐྱ་བ་པ་མང་པོས་རྟོགས་འབུལ་སྤུལ་བར་གདམས་ངག་
 སོགས་གནང་། འདི་དག་གི་སྐོར་སྐྱོན་སྟོང་མཆོམས་པ་མ་ཁི་བ་ཀམ་ངས་དོན་བསྟན་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཀར་བས་ནམ་
 ཐར་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་དུ། དེའང་དེ་སྟོན་སོག་དམག་གིས་སྐར་ཆེན་བཅོམ། ཀར་དགོན་ཐམས་ཅད་བྲངས་སྐབས།
 རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་ཐུགས་པ་མཆོག་དབྱངས་དང་རྗེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱུབ་གཉིས་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ལྷ་
 དོན་སྐྱར་བས། མཚུར་སྤུས་གཙོ་བྱས། ཡངས་ཅན། ཉིན་བྱེད་གྲིང་། ལེགས་བཤད་གྲིང་། འོད་ཟེར་གྲིང་སོགས་ཆོས་སྤེ་
 ཉེར་གཅིག་ཅུ་གནང་ཞིང་ཀར་སྤེ་གུན་གྱི་འདྲེན་པར་མངའ་གསོལ། མཚུར་སྤུ་ཆེས་བཞེས་དང་། ཆོས་སྤེ་སོ་སོར་འགོ་
 འཛིན་བསྐོ་བཞག་སྤུལ། བསྟན་པའི་མེ་རོ་གསོས། གཞུང་ས་ནས་ཐབ་བསུ་བཅས་ལྷ་སར་ཕེབས། གཞུང་མཆོད་ཡོན་ནས་
 བསྟོན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཞེས་དང་། དེ་རྗེས་གཞུང་མཆོད་ཡོན་དུ་དབྱེན་ཞུས་འགའ་རེ་སོང་བའི་དག་ཐེར་དུ་ལྷ་
 སར་བྱོན། གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཆོད་ཡོན་མཛལ་བས་ཐུགས་དག་པར་མ་ཟད་གནང་ཆ་མང་པོ་སྤུལ།
 གཙང་པ་སྤེ་སྤིད་དང་ཨོ་རྟེན་རྒྱལ་མོའི་བསྟོན་ཏེན་འབྱོར། གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནག་ནས་ཕེབས་སྐབས་ལྷ་
 སར་བྱོན་པས་ཆེ་ཤོད་ནས་སྐྱ་ཐབ་ཀྱི་བསུ་མ་བཅས་གོང་ས་མཛལ། ཐུགས་ཕེབས་པའི་གསུང་བྲིང་མང་དུ་གནང་། ཨོ་

རོད་ཀྱི་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་ཐོག་ཕྱི་མཆོད་དཔང་ཞུས། ཕྱི་མ་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་ལམ་བྱས། རྗེ་འདི་ཀར་བསྟན་ལ་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་སྟག་ལུང་
ཞབས་དྲུང་ཁྱེད་དེ་དང་ཕྱོགས་མཆོངས་པའོ། ཞེས་གསལ། རྗེ་འདིར་མཛོད་མཆོད་དང་ཐུབ་ཉགས། ལྷག་པའི་ལྷ་དང་མཆོད་འགྲོ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་གཟིགས་སྤང་
དུས་ཀྱན་དུ་འབྱམས་སྐྱེས་ལ། སྒོན་སྒྲེ་སྤིང་ཀམ་བསྟན་སྒྲོང་དབང་པོས་ཕོ་བྲང་བསམ་འབྱུང་ཅེར་ཀམ་པ་ཡབ་སྐུ་ལ་འབུལ་ཆེན་མཛད་སྐབས། རྗེ་འདིས་བཀྲ་
ཤིས་པའི་དར་སྐུ་འབྲེལ་ནམ་མཁའ་བསྐྱོད་དེ་མདུད་པ་གསུམ་དང་བཅས་པོ་བྲང་གི་སྤྱིང་དུ་བབས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། རྒྱལ་ཚབ་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་དང་སྐུ་
ཡུལ་འབྲས་མོ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟན་འགྲོའི་དབར་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་དཔེ་བའི་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་ཐོག་མའང་རྒྱལ་ཚབ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཡི་སྐུ་བསྐྱེད་ནས་འགྲིག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
སྐུ་ཡུལ་ཀྱན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་མཐེལ་དུ་སྐྱུ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཆོད་བཞི་ལྷན་ཅིག་དུ་འཛོམས་ནས། བསྟན་འགྲོའི་རྒྱུགས་ལྷན་ཀྱི་དགའ་སྟོན་
རྣམ་པར་རྒྱས་པའི་སྤྱད་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ལྷ་པ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་ཞབས་ཀྱིས། ཐོག་མར་ལྷ་བཙུན་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་འཇིགས་མེད་ལ་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་
དཔག་དུ་མེད་པ་གནང་ཞིང་། བར་དུ་སྐུ་ཡུལ་འབྲས་མོ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཅི་བདེར་བཀོད་པའི་ལུང་བསྟན་དང་བཀའ་ཐམ་ལམ་ཡིག་སྐྱེས་དང་བཅས་པ་
སྐྱུ་ལ། མཐར་སྐུ་ཡུལ་འབྲས་མོ་སྤྱོད་སྐྱེ་བའི་ལམ་བར་དུ། རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོའི་ཡབ་གཞིས་གཙང་གཏིང་སྐྱེས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུས་
གནས་བབས་ཀྱི་མི་ཁྱེད་དུ་སྐྱུ་པའི་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ། རྒྱལ་བ་ལྷ་བཙུན་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་ལས། དེ་ནས་ཕོ་བྲང་གོང་རི་དཀར་པོའི་སྐྱོད་མོས་ཆལ་དུ།
ལྷ་དབང་ལྷ་དང་མི་ཡི་དབང་པོས་ཕྱག་བྱས་ཤིང་མཆོད་ལྷེད་ལྷ་མེན་དེ་བའི་དབང་པོས་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོད་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་དབང་མཆོག་གི་སྐྱུ་པའི་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱགས་པ་
མཆོག་དབྱངས་དང་མཛུལ། རིམ་པར་དཔལ་ཆུ་བོ་རིའི་ཆོ་ཆུ་སྐྱབ་སྤེར་སྤྲེལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོ་སྒྲོང་གི་དོན་ཁྲིད་སོགས་བཀའ་འབྲེལ་མང་དུ་ཞུས། ཐུགས་མཉེན་
གཤིན་པ་གཅིག་པོས་བསྐྱེད་ཉེ་བཀའ་ཐམ་ལམ་ཡིག་སྐྱོང་གོལ་རིལ་བྱ་ནག་པོའི་སྐྱེས་དང་བཅས་པ་སྐྱུ་ལ། ཞེས་དང་། སྐར་ཡང་དཔལ་ཆེན་ཆུ་བོ་རིར་རྒྱལ་ཚབ་
དམ་པ་སྐྱུ་པའི་སྐྱེས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡང་ཟབ་སྤྲེལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་གནང་། ལམ་ཡིག་
དཔལ་འབྲས་མོ་གཤོངས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཅི་བདེར་བཀོད་པའི་ལུང་བསྟན་རྣམས་གནང་། ཞེས་དང་། འབྲི་མཚམས་ཚུ་མཆོ་རྣམས་བཀོད་དེ་གཏིང་སྐྱེས་རྒྱལ་
པོའི་ཕོ་བྲང་གཏིང་སྐྱེས་མཆོད་དུ་འབྱོར། ཆོས་དབྱིངས་མི་ཟད་སྐྱེ་མའི་རོལ་ཅེད་ཀྱི་ངང་ནས། མི་ཡི་དབང་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་གང་ཉིད་དང་མཛུལ་ཞིང་བཅགས་མལ་དུ་གནས་པ་ལས། འདོད་དགའི་ལོངས་སྤྱོད་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་རི་
ལྷར་གནང་བ་ལ་དེ་དང་དེ་ཡི་ལན་དབྱིས་བྱིན་པར་སྐྱུ་ལ། སྐར་ཡང་ལམ་ཀྱི་འཆོ་ཆས་ཟང་ཟང་གི་གནང་ཆ་ཀྱོམ་པར་སྐྱུ་ལ། ཞེས་དང་། ལྷ་བཙུན་ཆེན་པོའི་
གསན་ཡིག་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཀར་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཆོས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ལུང་། བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་པ་ཆོས་བྱ་ཆོས། པོ་རྟོ་བའི་
དཔེ་ཆོས་རིན་སྐྱེད་ཀྱི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་སྒྲོན་འབྲེལ་བཤད། སྒོ་སྒྲོང་དོན་བདུན་ལ། སྒོ་སྒྲོང་དམིགས་སྒྲོར་བཅོ་ལྷ་པ། མར་པའི་རྣམ་ཐར། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་
སོགས་ཆོས་ཆེན་འགའ་ཞིག་གི་ལུང་གི་བརྒྱུད་པ་ནི་རྒྱལ་དབང་དབང་ཕྱག་རྒྱ་རྗེ་རྒྱུ་ལྷ་ལ། དག་སྒོང་ཀམ་བཀྲ་ཤིས། གཏོར་སྟོན་འཇའ་ཆོན་སྤྱིང་པོ། དེས་བདག་ལྷ་
བཙུན་པ་ལའོ། ཞེས་སོ། ། ༡༧༥༥ དགུང་གྲངས་ཞེ་གསུམ་པ་ས་བྱི་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཡར་ཆོས་གསུམ་ཉིན། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་ཡབ་སྐུ་ཐམས་ཅད་འཇའ་ཕྱོགས་

སུ་བཞུགས་པས། ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེར་གཏད་པར་མཛད་དེ།
 འོག་མིན་མཚུར་སུའི་ཞལ་རས་ལྟ་ཁང་དུ་ཞི་བ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
 གཤེགས། སྐྱ་གདུང་ཞུགས་སུ་བཞུགས་པས་དབུ་ཐོད་བུམ་རིལ་དུ་བྱོན་
 པར་དོ་རྗེ་ནལ་འབྱོར་མ་དང་། ཡི་གེ་ལྷུ་མོགས་ཀྱི་རང་བྱོན་གསལ་
 བར་བྱོན་པའི་གཙོ་བོར་ཀྱུར་པའི་རིང་བསྐལ་ནམ་བཞི་བཟོད་ཀྱིས་མི་
 ལང་བ་བཞུགས་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་ལས་སྤྱབ་པའི་ལྷ་བབས་ཀྱི་
 མཚོད་རྟེན་འོག་མིན་མཚུར་སུའི་དབུལ་གདུང་ལྟ་ཁང་དུ་བཞུགས། རྗེ་
 འདི་ཞི་བར་གཤེགས་རྗེས་སུ་ཡང་། གཞུང་དགའ་ལྷན་ལོ་བྱང་པ་དང་
 འབྲེལ་བ་བཟང་ཞིང་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་གཟིགས་
 པ་དགེ་བའི་སྐོར་དུ་ཀྱུ་ལའི་གོས་བཟང་དུ། མཚུར་སུ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་
 ཕྱག་མཛོད་མདོ་མཁར་བ་འདས་པའི་ཚབ་བསྐོས་བསྐུལ་ཡོང་བ་ཞུས་
 པར། ཕྱག་མཛོད་ལས་སྐྱ་མ་གལ་ཆེ་བས་དུང་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་སྟོད་སྟང་
 གང་དུ་འདུག་ཀྱང་ཅད་བཅད་པ་འགའ། ལམ་ཡིག་སོགས་མཐུན་རྒྱུ་
 དགོས་ན་ཡོད་བྱས་ཀྱང་། རྩ་ཐོས་དང་ཁྲུངས་ཚོད་ཡེ་མ་བྱུང་ཞེས་རྩོལ་
 བ་མི་བྱེད་པ་སྤང་། དད་མོས་མེད་པ་ནི་ཨིན་མི་ཤེས། ཞེས་དང་།
 གང་ལྟར་འདོད་སྒྱུར་བཞིན་ལོ་བྱང་དགོན་སྟོད་པ་ཅན་གཉིས་ལས་སྒྲེར་བསྐོས། ཞེས་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༤༤༤ མེ་རྟ་ལོར་རྒྱལ་
 དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཅེ་པོ་ཏ་ལར་སློག་ནང་མཛད་སྐབས་སུ། མཚུར་སུ་ཕྱག་མཛོད་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་
 པའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་བྱུ་རུའི་གཤེད་དམར་རྒྱ་བཟོ་བྱུང་མཚར་འཕྱོངས་རྒྱས་ནས་དུང་པ་རྒྱལ་ཚབ་པར་སྤུལ་བ་དེ་བྱིན་པ་
 གནས་ཁང་གི་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་པ་བྱུང་། ཞེས་ཀྱང་གསལ་ལོ། །

༤ རྒྱལ་ཚབ་ནོར་བུ་བཟང་པོ།

ཁྱལ་ཆབ་སྐྱེས་ཕྱིང་དྲུག་པ་ལོར་བྱ་བཟང་པོ་ནི། (1660-1698)

[illegible]

སྒོ་བཟང་མཆོག་དབྱངས་སྟན་གྲགས་ཀྱི་ཡོངས་འདུའི་སྒྲེར་གསལ། ཆོས་རྗེ་སྐར་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཆེ་བའི་གནང་ཆ་སྟམས་སྟོང་། སྒྲ་ཆེན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱག་སྐར་དམ་པོའི་ཆོགས་དང་མི་འདྲ་བ་མཛད་ཅིང་དེ་ལན་གྱི་འབྲུལ་བ་གཞིས་ལེན་གཟབ། སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ཐུགས་སྐམ་ཞིང་གསུང་སྒྲོགས་ཀྱིས་མཆོན་པ་ལ་ཡང་སྒོ་ཏུ་ཅང་མི་དོག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡངས་པ་ཞིག་འདྲ། ཞེས་གསལ་ལོ། དེ་ནས་ལོ་དེ་གའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་བརྒྱའི་ཉིན་འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སར་རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་སེང་ཁྱིའི་མངའ་གསོལ་མཛད་སྟོན་སྐབས་སུ། གཞུང་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་པ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་ཆ་བཅི་མི་སྟ་ཆེད་གཏོང་མཛད་པའི་སྒོར། དུ་གྲུ་ལའི་གོས་བཟང་དུ། རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་སྐྱེ་གོང་མའི་གདན་སར་ཁྱིའི་འདོན་མངའ་གསོལ་ལ་སྟེ་པ་འདར་ལོ་དང་བྲག་ཤིས་ཅེ་ནས་གཞོན་པ་མངགས་པའི་གོས་ཕྱི་ནང་དབྱལ་སྤྲད་ཇ་རས་སོགས་ཀྱི་ལེགས་སྒྱེས་སྟམས་མཐོ་བ་བསྟར། ཞེས་གསལ། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་པའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་ལས། འོར་བུ་བཟང་པོ་ཡུམ་སྲས་བཅས་པ་ལ། བཀའ་ཡི་གདམས་པ་ཉེན་སྐལ་སྟལ་ནས་ཀྱང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཕྱིན་ལས་ཕྱི་མཐའི་བར། སྟེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་མཛད་ལ་འདུད། ཅེས་པ་ལྟར། སྐར་རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་ན་རིམ་གོང་མ་ཆོའི་སྐབས་སུ། སྟོབས་འབྱོར་དང་མངའ་ཐང་ཆེ་ཆད་ཅན་གྱི་སྒྲ་བྲང་ངམ་སྐར་ཞིག་ཡོད་པ་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ལ། ཕྱིས་རྒྱལ་དབང་མི་བསྟོད་རྗེ་རྟོ་འཕེན་པ་ཁོ་ནར་དཀྱིལ་པས། སྐར་སྐར་ཆེན་གྱི་བསྐྱེགས་བཞོད་པ་ལ་ཆེར་བསྟེན་ཟེན་ན་ཡང་ཕྱིས་སྟོང་པོ་གྲུ་ཁར་སྐར་གྲལ་གནང་བ་ན། རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་པའི་དཔོན་སྟོབ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་སོགས་སྐར་པ་ཉིས་སྟོང་སྟོར་ཡོད་གནས་གསལ་བ་ལྟར་ལས་གདན་ས་བྱུར་དུ་མ་མཛད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཀྱི་པ་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་མཆོག་གི་རྗེ་རྟོ་འཕེན། འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སའི་དཔལ་ཀྱི་པ་ཆེན་པོའི་སེའུ་ཁྱིའི་ཁྱི་ཆེན་པོ་སྤྲད་དགོས་པ་གང་ཞིག་ལ། ཀར་བསྟན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལའང་གཅིག་དུ་དགོངས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་མཐུ་དཔལ་ལ་བརྟེན་ནས། འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སའི་སྤྱིང་ཆེན་ལྷགས་རི་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པ། རྒྱལ་མཆོག་ཀྱི་པ་དང་པོས་ཕྱག་བཏབ་པར་མཛད་པའི་མཚུར་སྤྱི་མཆོད་ཁང་གོང་ཉེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་དེ། རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་པ་འོར་བུ་བཟང་པོ་ལ་ཉེན་སྐལ་དུ་སྟལ་བ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་ཨ་མར་གྱུར། དེ་ནས་རིམ་བཞིན། མཚུར་སྤྱི་སྐར་གོང་ལ་ཆོས་གཞིས་མི་སེར་ལ་སོགས་པའི་མངའ་ཐང་རྗེ་རྒྱས་སྟོང་སྟེ། བོད་ཁམས་ཅམ་དུ་མ་ཆད་རྒྱ་འཇང་སོག་ཡུལ་ཚུན་ལའང་བྱ་དགོན་མ་ལག་དང་བཅས་པ་དར་རྒྱས་བྱུང་ངོ་། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་པ་ཕྱི་དན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་ངོ་བོ་སྒྲ་མ་མཆོག་ ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཟབ་རྒྱས་སྟེ་སྤྱལ་བས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་ཕྱག་རྗེར་གྱི་སྐྱེ་ཐང་ཕྱག་བྱིས་མ་ཞིག་ཀྱང་སྟལ། ལྷག་ལོར་ཆོགས་གསུམ་རིམ་འོད་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྗེས་ལངས་ཅན་མཁན་རབས་བཅུ་དགྲུ་པ་རྗེ་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་པ་ལས་དབང་ཆོས་དུ་མ་གསན་ཞིང་། ཅུང་མི་ཁྱར་རབ་བྱུང་དང་ཆོ་དབང་སོགས་སྟལ། གོ་ཕྱི་ཀྱི་དོན་ཡོད་སྟོང་པོ་སོགས་སྒྱེས་ཆེན་མང་པོའི་མཆོག་གི་སྒྲ་མར་གྱུར། འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སའི་མགོན་སྐབ་དགྲུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་འཆམས་དབྱངས་དང་། སོ་བྲང་ཆེན་པོ་སྟེ་འགྲོ་དོང་ཅེའི་ཕྱག་བཞེས་ཆོས་བརྒྱའི་གར་འཆམ་སོགས་ཀྱང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དོན་ལྡན་དུ་མཛད། རྗེ་འདི་དང་ཞུ་དམར་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ཀྱི་པ་བཅུ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྟོ་འཕེན་འདི་ན་དང་དབྱུས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུན་བྲངས། བདེ་ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་དང་། གཟའ་སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སར་མི་འདིགས་གསེར་གྱི་ཁྱིའི་མངའ་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་ཏེ། དབང་ལུང་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྤྱལ། གསུང་རྩོམ་འགའ་ཞིག་བཞུགས་པར་གཞུལ་ཆོ། སྟན་ངག་ལ་མཆོག་དུ་མཁས་པར་གྲགས་པའང་དོན་དུ་གནས་ཞེས་མཁས་རྣམས་སྤྱིང་། ཀྱི་སོ་གནས་ནང་གི་ཁྱིའི་འདི་ན་གནས་སྒོ་བ་ཀྱི་གཞན་པ་རྒྱ་མཆོས། རྗེ་ཆོས་དབྱིངས་རྗེ་རྟོ་འཕེན་རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་དུ་མངའ་གསོལ། མཁྱེན་བཅེ་རྣམས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་མངའ། ཞེས་དང་། རྗེ་འདི་ལ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱེ་བསྟོད་ངོ་མཚར་ཅན་དུ་མ་ཡོད། ཅེས་སོགས་གསལ་ལོ། རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབ་གྲལ་དུ་བཞུགས་པ་ཀྱི་ཆང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཡ་གྲལ་མཁས་སྐབ་ཆེན་པོ་རྗེ་ཏེ་རྟོ་གསུམ་པ་བསྟན་འདི་ན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཤུག་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་སོགས་སྤྱལ་ཏེ། ༡༥༩༩ དགྲུང་གངས་སོ་དགྲུ་པ་ས་སྟག་རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཡར་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན། རྗེ་རྟོ་འཕེན་ཅམ་ལ་མཚུར་སྐར་ཞི་བ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྐྱེ་གདུང་འོད་ལྷ་དང་དབྱལ་གདུང་རབ་གནས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྗེ་ཏེ་རྟོ་མཆོག་ནས་མཛད་པའོ། །

༧ རྒྱལ་ཚབ་དཀོན་མཆོག་འོད་ཟེར།

རྒྱལ་ཚབ་སྤྱི་མཐུན་པ་དཀོན་མཆོག་འོད་ཟེར་ནི། (1699-1766)

སྤྱི་མོ་ངར་སྒོ་ནས་ཀྱི་ཞལ་ངོ་ཐོན་མི་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱང་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཡོས་ལོར་ངོ་མཚར་བའི་ལྷ་ས་བཅས་སྤྱི་འབྲུངས། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་རྒྱུ་དང་ཞུ་དམར་བརྒྱུད་པ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དབྱང་ལོ་བཙོ་ལྷའི་ཐོག་འོག་མིན་མཚུར་ཀྱི་གདན་སར་དབྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕུན་བཞེས་ཤིང་། ཞུ་དམར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་དབྱར་གསོལ་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སེང་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། རྒྱུ་དམར་བརྒྱུད་པ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་མདུན་ནས། བྱང་བཟླ་རྒྱུད་གསུམ་དང་འབྲེད་ནམ་གཉིས། རྒྱལ་མཆོག་ཆོས་དབྱིངས་དོན་རྒྱུ་དང་ཕྱགས་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཁྲིད། གཙོད་ཁྲིད། ཕྱག་ཆེན་སྤྱི་པོ་དོན་གསལ། ཕྱག་ཆེན་ཆུ་ཆོག་གི་ལུང་དང་ངེས་དོན་སྤྱི་པོའི་ཁྲིད། ཕྱག་ཆེན་མ་རིག་ཐུན་སེལ། ཆོས་དབྱུག་བདུད་ཅིའི་སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པ་ཞུས། ལྷགས་སྤང་ལོར་མཚུར་ཕུའི་དབྱ་གཏོར་ཆེན་མོའི་ཆོགས་མགོན་དུ་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གཉིས་པ་མཆོག་དང་ཞུ་དམར་རྒྱལ་ཚབ་སྤྱི་མཐུན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཆོགས་ཐེབས་གནང་། ཉེར་དབྱའི་གར་འཆམ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་དཀོན་མཆོག་འོད་ཟེར་དང་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ནམ་གཉིས་སྤྱི་འཆམ་ལ་ཐེབས། འདི་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་ཐུན་མིན་བཀའ་སྤྱང་སྤྱོད་ཕྱི་ཆེན་པོ་དོན་རྒྱུ་ལ་ཐེབས་ནས་མགོན་ཁང་དུ་གྱི་མདུད་པ་སོགས་ཡང་ཡང་བྱུང་། ༡༧༡༡ ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལྷུ་པའི་ནང་ཡབ་སྤྱོད་བཞི་ཀ་གནས་ཆོའི་མཆོའི་སྤྱོད་སོགས་སུ་ཐེབས་ནས། སྤྱི་ཁོང་གི་མཆོད་གཞིས་སྤྱི་མོ་བྱ་གོར་དུ་ཡབ་སྤྱོད་ནམས་གདན་བྱངས། ཞུ་དམར་མདུན་ནས་དཔལ་མགོན་བེར་ཅན་སོགས་ཀྱི་དབང་གསན། མཚུར་ཕུའི་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་དུ་མ་མགོན་ཞལ་སྤྱོད་ཀྱི་གཏོར་ནག་པར་བྱ། ཨ་རྒྱ་གཞི་ལྷགས་བཞིན་བཅུ་གས་པའི་གལ་དབྱར་ཡབ་སྤྱོད་བཞི་ཀ་ཐེབས། དེ་ནས་ཡབ་སྤྱོད་གསུམ་པོ་བལ་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར། རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་ནང་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་དང་པོ་ཐེབས་མཁན་རྒྱུ་འདི་པ་མདོན། ཅི་བ་རི་རྒྱུ་ཆང་ཕྱག་ཏུ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱང་ཐེབས་འབྱོར་གྱིས་ཡབ་སྤྱོད་བཞི་ཀ་ལྷན་རྒྱས་སུ་ཐེབས། རྒྱུ་མི་ལ་དང་། རས་རྒྱུང་། རས་པ་ཞི་བ་འོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཕྱག། སྤྱོད་བདེ་བཀྱ་ཤིས་སྤང་ལ་སོགས་པར་གནས་གཞིགས་གནང་།

ཡམ་བུ་རྒྱལ་པོས་སྤྱན་དྲངས་ནས་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་སོགས་མངལ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་སྤང་པོ་ཆེར་ཡབ་སྲས་བཞི་ཀས་ཆིབས་ནས་ཡེ་རང་དུ་ཕེབས། རྗེ་མི་ལའི་
སྤྱབ་གནས་སྟེ་ཤང་ཀིར་ཉི་མུག་མངལ། ཤིང་འབྲུག་ལོ་གསར་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་དང་རྗེ་ཞུ་དམར་ནས་སྤང་པོ་ཆེ་རེ་དང་། སི་ཏུ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་ཏུ་རྒྱུ་ཀི་རེ་ཆིབས་ནས་ཡམས་ནད་ཞི་བྱིར་ཁྲོམ་ཆང་མར་ཁྲུས་གནང་། སྟོ་རྒྱལ་པོ་བཟླ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མངལ་ཞིང་སྦྱིད་གྲོང་དང་གྲུང་ཐང་ལ་
ཕེབས། གོང་ལོའི་ཁྱེ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་ལུ་ཉིན་སི་ཏུ་དང་རྒྱལ་ཚབ་དབུས་སུ་ཕེབས་པའི་སྐར་ལོན་མང་དེ། ཆོས་དགུའི་ཉིན་སྟོད་ས་གནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་
ཕེབས་ནས་མཚུར་སྐར་གོང་གིས་རྗེ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེར་དགྱེས་སྟོན་ལུ། མེ་སྟག་ལོའི་དགུང་གསར་ཞུ་དམར་ནག་ལྟན་རྒྱས་མཚུར་སྤར་གནང་། ༡༢༡༡ ས་སྟེལ་
ཁྱེ་བ་བརྩ་པའི་ཆོས་བརྩ་གསུམ་ཉིན་རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་དང་ཞུ་དམར་རྒྱལ་ཚབ་བཅས་ཡབ་སྲས་གསུམ་པོ་སྟོ་བཟླ་སྲས་མཁར་བརྒྱད་དེ། ཁྱེ་བ་བརྩ་གཉིས་པའི་
ཆོས་ཉེར་ལུར་སྤྲོན་ལྟོངས་འབྲུག་ཏུ་ཞབས་པད་བཀོད། རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་ནང་ནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་དང་པོ་ཕེབས་མཁན་རྗེ་འདི་པ་མངོན། རྗེ་འདིས་འབྲུག་
ཡུལ་དུ་ཁྱེ་བ་དབུག་ལྟག་ཅམ་གྱི་རིང་ལ། སྤྱ་གྲོ་སྟག་ཆང་དང་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པར་གནས་
གཟིགས་དང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་མང་དེ། ས་བྱ་ཁྱེ་བ་བཞི་པའི་ཡར་ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མཚུར་གདན་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར། རྒྱལ་མཆོག་བརྩ་
གཉིས་པས་རྗེ་འདི་དང་དཔའ་པོ་བདུན་པ་གཙུག་ལག་དགའ་བ་བྱང་ལ་ཙ་གསུམ་དེལ་སྤྱབ་གྱི་དབང་སོགས་སྤུལ། ༡༢༡༢ རྒྱ་བྱིར་རྒྱལ་མཆོག་བརྩ་གཉིས་པ་དང་
རྗེ་ཞུ་དམར་བརྒྱད་པ་རྣམ་གཉིས་སྟོན་རྗེས་སུ་ཞི་བར་གཤེགས་པས། མཚུར་སྤར་དབུལ་གདུང་རབ་གནས་མང་དེ་པའི་དབུ་བཞུགས་རྗེ་འདིས་གནང་། ཏུ་ཡི་སི་
ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྗེ་འདི་དང་སྐར་གོང་ལོ་གཟུག་ལ་ཏུ་གསེར་དབུལ་ང་སོགས་གཏོས་ཆེར་སྤུལ། མེ་འབྲུག་ཁྱེ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བདུན་ནས་རྗེ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་
མདུན་ནས་སྤྱབ་ཐབས་བརྒྱ་ཆའི་རྗེས་གནང་གསན་ཞིང་རྗེ་དཔའ་པོ་བརྒྱད་པ་ལྟན་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྗེ་ཉེ་ཏོ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཀྱང་
བཀའ་ཆོས་གསན་ཏེ། ལྷ་རི་མཆོ་དཀར་དུ་ལོ་གསུམ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་ ༡༢༡༢ མེ་སྤུལ་ལོར་རྗེ་འདིས་ཞུ་དམར་བརྒྱད་པ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་
ཡང་སྤྱིད་རྣམ་སྤྱིང་ཞུ་དམར་གར་དབང་རྒྱ་མཆོ་ངོས་འཛིན་གནང་། དེའི་སྐོར་ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་དང་ཅེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྲབ། རྫོགས་སྤུལ་
བཞི་པ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་སྟོན་གྱ་རུ་བཟླ་ཤིས་ཞབས་ཀྱིས་མང་དེ་པའི་གྲ་བཟའི་ཆོས་འབྲུང་ལས། རྫོགས་པ་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་གལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཞུ་དམར་པ་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་གར་དབང་རྒྱ་མཆོ་ནི། དུ་ནག་རིགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟེ་པ་རྣམ་སྲས་སྤྱིང་པའི་སྲས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དང་བཅས་ཏེ་འཁྲུངས།
སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་གསུང་གསལ་བ་དང་། མང་དེ་པ་ངོ་མཚར་བ་སོགས་ལ་བརྟེན། ཡངས་ཅན་བྱག་མངོན། མཚུར་སྤར་རྒྱལ་ཚབ། གནས་ནང་དཔའ་པོ་(བདུན་པ་
གཙུག་ལག་དགའ་བ་) སོགས་ཆེ་བཞེས་རྣམས་བཀའ་བཞོས་ནས། སྤྱི་ཞབས་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་བསྐླལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་གཙོས་བོད་ཡུལ་གྱི་སྤྲ་མ་ལྟ་བཅས་ཀྱི་གསུང་

བཟླ་ལྷ་འོས་ནམས་ལ་བཟླ་ལྷ་བྱས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་མཐུན་བྱང་བར་བཞེན་ནས། གནས་ནང་དཔལ་པོ་སྤྱུལ་
 པའི་སྤྱུལ་གཙོས་པའི་ཆེ་བཞེས་ནམས་བྱོན་ནས་ངོས་འཛིན་སྤྱུལ་བར། བྱག་རྩིས་བྱག་རྩི། བྲེང་བ་སོགས་ན་བཟའ་ཉེར་
 སྤྱད་ནམས་འདྲ་ཅོག་རེ་དང་བཅས་སྤྱུལ་བར་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་འཁྱུལ་མེད་ཁོ་ན་དང་། བྱད་པར་སྟོན་གནས་རྗེས་བྱན་
 ཀྱི་གསུང་གསང་སྟན་པའི་རོལ་མོས་དེར་ཡོད་ཐམས་ཅད་དབང་མེད་དུ་མཆི་མ་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡིད་ཆེས་དད་
 པའི་ས་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་པས་དཔལ་པོ་སྤྱུལ་སྤྱུལ་ཞབས་བཟླ་དང་ཆེ་དབང་སོགས་ཀྱང་སྤྱུལ་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡང་གྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་ཆོད་ནས་རིམ་པར་མཚུར་སྤྱར་གདན་བྲངས། དེ་ནས་རྒྱལ་
 ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོར་གྱུར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྲ་མ་ཆེ་བཞེས་བོད་ཡུལ་ན་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཐུན་པར་བདེ་
 ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གོང་མའི་གདན་སར་ཁྲི་འདོན་སོགས་སྤྱུལ་ཡང་། སྤྱར་ཡང་ཁམས་ཕྱོགས་
 བས་སྤྱོད་ཉེས་སྒྲོས་བྱང་བར་དེ་ཉིད་བཀོངས་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡང་བསྐྱར་དུ་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོད་སྒྲོས་
 གཞི་སོགས་ལ་བཞེན་རྗེ་འདི་ཉིད་གདན་སར་བཞུགས་པ་མ་ཤར་ཞིང་ནམས་སྤྱིང་དུ་བྱུར་བཞུགས་གནང་། དེ་ནས་
 མི་རིང་བར་དཔོན་པོའང་གཤེགས་པས་དམ་འདོགས་པལ་ཆེར་རང་སར་གྲོལ་ཞིང་། བྱད་པར་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱེད་
 བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་སྤྱུལ་པའི་སྤྱོད་སྤྱུལ་བཟང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མཆན་དང་། ཁྲི་གདན་
 བཀྱར་བཅོས་ཐམས་ཅད་གོང་མའི་དུས་ལྟར་གནང་ཞིང་། བྱད་པར་བྱེད་རང་བཀའ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་གེགས་ཆགས་
 ཀྱིས་གདན་ས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཐེལ་དམར་སོགས་སྤྱར་ལུགས་བཞིན་གནང་ཆོག་པ་དང་། མཆོད་གཞིས་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱང་
 གསར་བྱས་སྤྱུལ་ནས་ཤེ་བམ་ཆེན་མོ་སྤྱུལ་བ་སོགས་བདག་རྒྱུན་ཆོད་མེད་པར་གནང་བ་ལ་བཞེན་གསང་སྤྱུགས་ཆོས་
 འཁོར་སྤྱིང་ཉིན་བཞེན་པ་དང་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། དགེ་འདུན་ཀྱི་འདུ་སྤྱོད་སྤྱུར་བ་སོགས་བསྤྱོད་པའི་དངོས་
 པོ་བཞིས་བསྐྱངས་ཤིང་བཤད་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་བཙུགས་ནས་གྲུ་ཆོད་ཤིན་ཏུ་དངོས་གཙང་བ་ཞིག་འཇུགས་པར་
 མཛད། དེ་ཡང་རྗེ་འདིའི་བཀའ་ཆོས་པལ་ཆེར་གསན་ཡུལ་ནི། ཉིད་ཀྱི་ཁྱ་བོ་དུགས་པོ་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱན་བཟང་ངེས་དོན་
 དབང་པོ་ལས་ཞུས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་བཀའ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསན། བསྐྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་དག་

ལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་མེད་དུ་བསྐྱོར་ནས་གདུལ་བྱ་མཆོག་དཔལ་ལོ་སོ་སོའི་སྒོ་དང་འཆམས་པའི་གདམས་
 པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་དཀྱིལ་བར་མཛད་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྦྱོར་བའི་བཀའ་ངིན་གྱིས་
 སྦྱོང་བར་མཛད་དོ། །རྗེ་འདི་ནི་སྤང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གཞན་ལྟ་ཞོག་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་ཙམ་ཡང་གཞན་གྱིས་
 འགན་པར་མི་ནུས་ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཞི་བ་དུལ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བ་སོགས་སྦྱེས་བྱ་དཔལ་པའི་
 ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་བག་མེད་པའི་སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རིང་དུ་གྲོལ་བས་ཀུན་གྱིས་དང་བ་འདེན་ནུས་པ་
 སྐྱེལ་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་བཟང་པོ་བྱོ་བ། ཆོས་འཆད་པའི་ཆོ་ཡང་ལུང་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་སྟན་ཞིང་
 འདེབས་ལ་གསལ་དག་གོ་སྟོན་བཞུགས་ཞིང་། ཐུགས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱའོ་
 པ་མངའ་ཞིང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་གཟིགས་པ་སོགས་སར་གནས་སེམས་དཔའི་
 རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་མངའ། གཞན་ཡང་དཀའ་སྤྱད་ཐུགས་ཅུས་དག་པོས་སྐྱེ་མཆམས་བཅད་རྒྱ་
 གནང་ཚུལ། ལྷག་པའི་ལྷ་དུ་མའི་ཞལ་གཟིགས་བྱང་ཚུལ། རྡོ་ལ་ཐུག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་འདྲོག་ཚུལ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་
 མཆིས་ཤིང་གསུང་རྩོམ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་ཤུ་ལྷེ་ལྷ་དུག་ཙམ་བཞུགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཡུན་
 རིང་དུ་མཛད་ནས་དགྲུང་ལོང་བརྒྱད་ལ་རོ་མཆར་ཅན་གྱི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤེགས་སོ། །རྗེ་འདི་
 སྤམ་པོའི་གདན་སར་བཞུགས་པ་མིན་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་བཀའ་ངིན་གཞུལ་བྲལ་དུ་གྱུར་གྱིར་ངེས་པར་བརྗོད་འོས་
 པས་རེ་ཞིག་བསྟན་ཏེ་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ། ཕྱིས་ཀྱང་ནམ་གླིང་ཞུ་དཔལ་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་དུ་ཐེབས་པའི་སྐོར་
 སོགས། ཀུམ་ཐོག་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་གཙང་གནས་སྐོར་ལམ་ཡིག་དང་། རྒྱལ་མཆོག་ཀཱ་པ་བཙེ་ལྷ་མཁའ་
 བྱའ་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་འབུམ་དུ་འང་གསལ་ལོ། །མདོར་ན་རྗེ་འདི་དཔལ་ཀཱ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཆ་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ་ཡིན་བཞིན།
 རྒྱལ་མཆོག་ཀཱ་པ་བཙེ་གསུམ་པ་བདུད་ཆོགས་འདུལ་བའི་རྡོ་རྗེ་མཆོག་ངོས་འདྲིན་དང་མི་འདིགས་སེལ་ཏེ་ཁྲི་འཕང་
 མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་དང་། སྐྱེ་གཞོན་ལུ་སྐབས་སུ་སྐྱེ་ཡོན་གསན་སྦྱོང་འབུལ་བ་དང་གདན་སའི་འདྲིན་སྦྱོང་
 སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱབས་པར་མཛད་དེ། རྒྱལ་མཆོག་ཀཱ་པ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རིན་ཆེན་
 དཀོན་མཆོག་འོད་ཟེར། ཞེས་པའི་སྤྱོད་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་མཛད་པ་བཅས། དགྲུང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་བདུན་གྱི་བར་དུ་
 བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། མེ་བྱི་ལོར་ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྐྱེ་གདུང་མཚུར་ཕུར་བཞུགས་སོ། །

༡ རྒྱལ་ཚབ་ཚེས་དཔལ་བཟང་པོ།

རྒྱལ་ཚབ་སྐུ་ཕྱེད་བརྒྱད་པ་ཚེས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི། (1769-1822)

འཇང་ཡུལ་ས་ཐམ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་ཉེ་བའི་སར་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྐང་ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་འདི་འཇང་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་པར་བཞེད་མཁན་ཡང་སྤང་། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བཅུ་གསུམ་པ་བདུད་འདུལ་རྫོང་དང་རྡ་ཡི་སི་རྩ་ཚས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་བྱུང་གིས་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་སྡེ་དགེ་དཔལ་སྤངས་སུ་གདན་དྲངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཚབ་གོ་ཕྱི་གོང་མ་ན་རིམ་

གྱི་གདན་ས་མཚུར་སྤྱོད་གི་མི་འདིགས་ཚོས་གྱི་མེད་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ་ཞིང་། ཞུ་དམར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་
 དབྱར་གསོལ། བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་སྦྱལ་ཞིང་ཐུགས་སྙམ་དམ་པར་གྱུར། མཚུར་སྤྱོད་གི་གཙུག་
 ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་རྒྱུ་ཆེ་དང་ལྷ་ཁང་བཟུ་གིས་འབྲེལ་གསར་དུ་བཞེངས། དེ་ཡང་སྤར་བོད་ཀྱི་དགོན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་དུ།
 སྤྱི་མཐུན་སོ་སོའི་པ་མེས་ཀྱི་འཁོས་འཕྱོར་ལ་གཞིགས་པའི་སྤྱི་ཤག་སྒྲེར་པ་སོ་སོས་རྒྱབ་དགོས་ཀྱང་། རྗེ་འདིས་གསར་སྒྲིམ་
 ལྟ་བུས་གདན་སའི་རྒྱབ་བྱུང་གྱི་རི་འདེབས་སུ་སྤྱི་ཤག་སྒྲེར་རིང་སྤམ་ཐོག་ཅན། སྤྱི་གཞུང་རང་ནས་གསར་བསྐྱོད་གནང་
 བར་མཛད་པ་ནི་ཕྱི་མཐའ་གཟིགས་པའི་མཛད་པར་ཀུན་གྱིས་སྤྲོད་། རྗེ་སི་ཏུ་མཚུར་སྤྱོད་མེད་པར་སྤྱོད་ནས་གཞི་
 ལེན་དང་རྒྱ་ལུག་ལོ་གསར་སྤྱོད་རྒྱས་གནང་རྗེས། མདོ་ཁམས་དང་འཛུགས་ལྷོ་སྤོངས་ལ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར། རྗེ་འདི་
 འཛུགས་དགོན་ཁག་བཅུ་གསུམ་གྱི་དགོན་ཆེན་འཛུགས་ལ་ཕྱི་དགོན་པ་དེས་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྲོད་(རྒྱ་སྤྱོད་དུ་གྱི་ཡིན་སེ) གི་
 གསེར་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ་དང་མཛད་སྤྱོད་ཡང་རྒྱ་ཆེན་གནང་སྟེ། ལུལ་དེར་སྤྱོད་གོལ་གྱི་དགའ་སྤྱོད་འབྲེད་པ་སྤོངས་
 འབྲེལ་ཆད་ཀུན་དོན་ལྷན་དུ་མཛད། སྤྱིར་རྗེ་འདི་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀར་དགོན་པལ་མོ་ཆེར་ཞབས་གྱིས་བཅགས་
 ཤིང་། བསྐྱོར་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དང་ཐ་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་དར་རྒྱས་སུ་
 མཛད། ཆབ་ཆ་ཆོས་འཁོར་ནམ་རྒྱུ་སྤྲོད་ལ་སྤོངས་པའི་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀར་དགོན་འགའ་ཞིག་ལ། མཚུར་སྤྱོད་
 གི་ཕྱག་བཞེས་སུ་གྲགས་པའི་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རུང་མ་འདྲ་བ་ཞིག། དྲིང་སང་ཡང་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་
 པ་ནི་རྗེ་འདི་པའི་སྐབས་ནས་དར་བར་མཛད། ལྷག་པར་རྗེ་འདིས་འདབ་པ་འབྲུག་རྗེ་དགོན་ནམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལི་
 ཐང་འབྲུག་རྗེ་དགོན་བདག་གིར་བཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུལ་དེའི་ལྷ་ཆེན་འབྲུག་རྗེ་བྱ་བྱུང་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་རི་
 མིང་དགོན་པར་ཐོགས་པ་དེ་ནི། ཐོག་མར་རྗེ་ཐག་སྤྱི་སྤྱོད་གནས་སུ་གྲགས་པའི་རི་ཁོད་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་སྤྱི་པ་བཅུ་གྲོལ་
 ཡོད་པ་དེའི་གནས་འདི་ན་སྤྱོད་མཐུན། ཕྱིས་འདབ་པ་བསོ་ཆང་གོང་ཆོར་འཁྱུངས་པའི་ཨ་གོང་སངས་རྒྱས་ཆོས་འཕེལ་བྱ་བ།
 ལུགས་གཉིས་ཀར་མཁྱེན་པ་རྒྱས་ཤིང་བསྟན་ལ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་སྤྱོད་མཆོག་དེ་མེད་སྟེ། སྤྱོད་མཆོག་དེས་ཐོག་མར་
 ཁོང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་བདག་ཙུང་བའི་སྤྱོད་མཆོག་ལ་ཆོས་སྤྱོད་ལྷོ་བུ་འཛུགས་པ་གོ་ཕྱི་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་འཛུགས་པ་ལྷན་ལྷན་
 པ་འབྲུག་རྗེ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་གོ་ཕྱི་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་སྤྱོད་
 སྤྱོད་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་གནས་མཆོག་དེར། ལྷ་ཁང་ཀ་རིང་གཉིས་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་
 པ་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ། དགོན་པའི་མཆོན་ལ་འབྲུག་རྗེ་དགོན་ལེགས་དར་རྒྱས་སྤྲོད་དུ་གསོལ། བསྟན་པའི་གཞི་མ་དགོ་
 འདུན་གྱི་འདུས་སྤྱོད་བཅུ་ལྷག་བརྒྱུད་ལས་བཟུལ་བ་གསར་བསྐྱོད་དང་བན་རྩ་ཡང་འདུག་པར་མཛད། ཆོག་ཕྱག་ལེན་
 འདོན་ཏུ་དབྱངས་ལ་སྤོངས་པ་ཐམས་ཅད་མཚུར་སྤྱོད་གི་ཕྱག་བཞེས་ལྷན་གནང་བའི་ཕྱག་སྲོལ་གཏོད་དེ། འབྲུག་
 རྗེ་དགོན་གྱི་སྤྱོད་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་སུ་འདྲུག་ཆོས་ལྷན་པ་འཛུགས་པ་ལྷན་པོ་དམིགས་བསལ་དུ་བཞུགས་ཏེ། རྒྱུ་ཆོས་
 བ་རིམ་གྱི་གདན་ས་གཉིས་པ་ལྷ་བྱུང་གྱུར་བ་ནས་བཟུང་། རྒྱུ་ཆོས་དུས་མཁྱེན་གྱི་གདན་ས་འདབ་སྤྱོད་ཕྱག་དགོན་
 གྱི་སྤྱོད་གཉིས་གཅིག་ཕྱི་བར་གྱུར་ཏེ། ཀྱི་ཆང་གི་གདན་ས་འདབ་སྤྱོད་འབྲུག་ཉི་མ་གཉིས་ཞེས་སྤྱོད་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་

གཤམ་ལུ་གཤམ་གྱི་རྟེན་གྲུ་།

གོང་ནས་གཏོང་སྒོལ་རྒྱ་ལ་འཇགས་སུ་མཛད་། ལྷ་ཆང་སེའི་བྲག་ཕྱག་ཏུ་འང་སྐྱབ་པ་རྒྱ་རིང་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
 བྱང་རིགས་ཆོས་མཚུར་སྤེལ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་དཔར་ནག་ཅེས། འདི་ཕྱི་སྐྱབས་མགོན་གཅིག་ཆོག་གསོལ་བ་འདེབས་
 སའི་ཞིང་དཔ་པར་འཛིན་ཅིང་། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་གྲོལ་ལྷ་ནག་འཛམ་གླིང་གཡས་བཞག་དང་།
 སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་ཆའ་རིན་པོ་ཆེའི་མཐོང་གྲོལ་ལྷ་དཔར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་སྟོན་འབུལ་ལྷ་རྒྱ་དད་མོས་ཤིན་ཏུ་
 བས་ཆེ། རྗེ་སྟག་ལུང་ཆེ་སྟུལ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ། (སྤྱི་ལོ་༡༨༩༩་ས་ལྷག་ལོར་) མཚུར་
 སུ་རྒྱལ་ཆའ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བཟང་དེ་ཉིད་གནས་གཟིགས་ཐེབས་སྐྱབས་ཞབས་ཏོག་སྟེ་ལེན་བཟང་བ་དང་། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་
 ཀྱི་འབེལ་གཏམ་བར་མ་ཆད་པས་དུས་འདའ་བའི་བཞུགས་གཤམ་ལ་ངོས་བྱུང་ཆོགས་དཔངས་དང་བཅས་པར་གཙུག་ལག་
 ཁང་ཆེན་མོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་ཆེན་སྟོན་དངོས་གཞི་བཅས་ཉིན་གཉིས་རྒྱས་པར་སྐྱེལ་བའི་
གཞི་ཆེན་སྤྱང་ནས་མཛད་པ་སོགས་གྲུབ་ནས་རང་གནས་སུ་ཐེག། ཁྱེད་ཀྱང་གསལ་ལོ། མདོར་ན་ཀྱི་པོ་གནས་སྟོ་
 བས། ཁམས་དབུས་ཀྱན་ཏུ་ཀར་བསྟན་ཁོ་ནར་དམིགས་པའི་མཛད་སྤྱོད་མཐའ་ཁྲིམ་ཤིང་དངོས་གཅིང་། སི་ཏུ་རིན་པོ་
 ཆེའི་སྟོབ་མ་ཕྱིས་འབྱུང་ནང་ཀར་ལུགས་ཕྱོགས་སུ་མཁུན་རབ་རྗེ་འདི་པ་ཆེ། རྒྱལ་བ་བཅུ་གསུམ་པས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆའ་
 ཡིན་ན་ཡིན་བཞིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་ཀྱི་གཏད་སོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གནད་། ཞེས་དང་། རྗེ་འདི་ཉིད་མདོ་
 ཁམས་འཛུང་ཡུལ་བར་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་ཡར་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་སྐྱབས་གསུང་གི་འཕྲོས་པ་གནང་ལུགས་
 སོགས་ཡུན་རིང་མི་བཞུགས་པར་ཞལ་བཞེས་ལྷར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཏེ་དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རྟ་
 ལོར་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་སོ། རྗེ་འདིའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད། སྤྱི་མ་རྣམ་གཉིས་སོགས་
 ལ་ཆོས་སྤྱི་མོས་གྲུས། བསྟན་འགྲོར་ཕན་པའི་མཛད་སྤྱོད། ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་དག་སྦྱང་། སྟོམ་གསུམ་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་སོགས་
 གང་ནས་བཞུས་ཀྱང་སྟོན་བྱོན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་མཚུངས་ལ། བདག་གིས་ཞབས་དུང་
 དུ་ལོ་གཅིག་བཅར་བར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཡང་མཐོང་
 ཞིང་ཐོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡༩༩༩ རྒྱ་ལོར་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས། སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་བཟངས་ལས་
 གྲུབ་པའི་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལོ། །

༩ རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས།

གོ་མི་རྒྱལ་ཚབ་སྐུ་མེད་དགུ་པ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་ནི། (ca. 1823-1862)

གོང་པོ་རྒྱལ་སྐོ་བྱ་བར་ཡབ་དོན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་དཔལ་འཛོམས་བུ་ཁྱིམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷན་བཅས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ལུག་ཡས་མས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འོན་ཏེ་བོད་དང་བར་ཁམས་རྒྱ་སོག་བཅས་ཀྱི་སྐྱེལ་ནམས་ཀྱི་དེབ་གཞུང་ཞེས་པའི་ནང་ལ། རྗེ་འདི་གོང་དཀར་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས་པ་གསེར་བུ་མ་ནས་བརྟགས་ཐོན་ཀྱི་

མཚན་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་ཀྱི་མཚན་ཚུ་སྒྲེལ་(ཤིང་སྒྲེལ་ཡིན་ནམ་སྟམ།) ལོ་པ་དབྱང་ལོ་གསུམ། ཞེས་གསལ་བ་
 བྱི་དབྱང་གཞིར་འོས། རྒྱལ་མཚོག་ཀྱི་པ་བཅུ་བཞི་ཐེག་པ་མཚོག་གི་རྡོ་རྗེས་ངོས་འཛིན་དང་མཚུར་སྤར་རྒྱལ་ཚབ་གོང་
 མ་ན་རིམ་གྱི་སངས་ཁྲིའི་མངའ་གསོལ་ཞུ་དམར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་དབྱར་གསོལ། རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་བཞི་པ་དང་སྟག་
 ལུང་མ་ཆེན་སོགས་གྱི་ཞབས་པད་བསྟན་ཏེ། བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་དབང་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་ཀྱན་གསན་
 ཞིང་། སྤང་རྟོགས་གྱི་ཆལ་ཆེན་པོ་རྟོགས་ཏེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། སྐབས་འདིར་མཚུར་གདན་གྱི་ཀན་
 རབས་ཆེའི་དག་སྒྲོས་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་འགོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེ་འདི་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་ནས་ཞལ་ལ་མཆེ་བ་ཅུང་
 ཟད་འབྱར་དུ་དོད་པ་དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སྐུ་དངོས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་། གསོལ་དཔོན་པད་ཚུལ་ཟེར་བས། སྤྱ་མ་ཆེན་པོ་
 ལ་མཆེ་བ་ཡོད་པ་འདི་མཇལ་ཚུལ་ལ་མི་མངོས་པས་དར་ཞོག་ཟེར་བར། དམ་པ་མང་པོས་རང་བྱུང་གི་ཞལ་མཆེ་བཅོས་
 བ་སྐུ་གཤམ་ཡོང་ཉེན་གསུངས་ཀྱང་མ་ཉན་ནས། གསོལ་དཔོན་གྱིས་གསང་སྟབས་སུ་ཞལ་གྱི་མཆེ་བ་ཅུང་དུར་བཅོས་
 པ་ནས་བཟུང་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་སྤང་ངོར་སྤྱོད་ལྟ་བུར་གྱུར། ལར་ནས་རྗེ་འདི་ཞལ་མདངས་དཀར་ལ་ཞལ་རྒྱན་
 མངོས་པ། དཔལ་བའི་དབྱིབས་ཆེ་ལ་སྐྱན་མིག་ཁྲ་བ་སོགས། གུ་རུ་སྤང་སྟིད་ཟེལ་གཞོན་དངོས་ལྟ་བུའི་སྐུ་ཟེལ་ཆེ་བའི་
 ཆད་དུ་འཛིན། སྐབས་རེ་ན་བཟའ་སྐུ་ཆས་དང་གཟི་བྱར་གྱི་ཕྱིང་བ་དུ་མས་མགུལ་པ་རྒྱན་ཅིང་། གོ་མཚོན་ནམ་པར་
 བཀྲ་བའི་འཁོར་གསུམ་དཔའ་ཆས་སུ་བསྐྱོར་ཏེ། རང་འདྲའི་ཆེབས་རག་དང་བཅས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཆོ། མཚར་ཆེད་
 ལྟ་བུས་ཤོ་སྟག་གི་རྒྱན་ཅེད་དང་གུད་ཆལ་ཡང་ཡང་ཡང་འགུན་པར་མཛད། སྐུ་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གུད་རྡོ་འདེགས་
 པ་དང་། འཕེན་པ། སྤེལ་འཐབ་པ་སོགས་ལ་ཤུགས་ཆེན་སྟུང་འགུན་པར་མི་བཟོད་པས་ཀྱན་གྱིས་གུད་སྤྱ་སྟོབས་
 ཆེན་ཏུ་འཕོད། མངོན་ཤེས་དང་གྲུབ་ཉགས་ཐོགས་མེད་དུ་མངའ་ཞིང་གདོན་འདྲེ་འདུལ་བར་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཁྱུང་པོ་
 རྡོ་སྟུང་གཉིས་པ་ཡང་གྲགས་སོ། རྒྱལ་ཚབ་དབྱུ་པའི་ཕྱག་བཟོ་རབ་གནས་མི་དགོས་པར་གྲགས་པའི་ལྟ་སྐུ་དེ་འདྲའང་
 བཞུགས་པར་གཞིགས་ན་བཟོ་རིགས་ཀྱང་མཛད་པར་མངོན། བྱང་ཕེབས་ཆེན་མོ་ཡང་མཛད་དེ་བསྐུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་
 ཡིས་སྟོན་གང་འདུལ་ཐབས་མཁས་གྱི་རོལ་པ་མཐའ་ཡས། བྱང་དོམ་ར་དགོན་པར་རིན་ཆེན་དང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་

རྟོག་སེམས་དང་། རྩི་མར་མི་ཡབ་སྲས། རྩི་ཀམ་པ་དང་རྒྱལ་ཚབ་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྒྱ་ཆེན་གསར་
 བཞེངས་ཀྱིས་རྟེན་དེབ་དུ་བཀོད། འདུས་སྡེའི་བྲངས་ཚད་སྤར་ཞིང་དགོན་གྱི་བཅའ་ཡིག་དང་གནས་འཛིན་སྒྲ་མ་ཡང་
 ལོ་འཁོར་གསུམ་རེའི་ལམ་སྲོལ་གཏོད། ཐར་མ་སྤྱི་ཚང་སེམས་བྱུང་འདུང་ཐེབས་པའི་སྐྱབས་ཤིག་ལ། སྤྱལ་དེའི་ས་ཆ་གཡུ་
 འབྲུག་གོང་མ་བྱ་བར། བྱང་མཁྱེགས་ངང་པ་ལྟ་བཅན་བྱ་བའི་ཡུལ་ལྟ་བཅན་མོད་དེས། རྟ་མཆོག་སྟོན་པོ་ཞིག་ཆེབས་
 ཏེ་ཡུམ་སྲས་སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དངོས་སུ་བྱང་ནས་ཕྱིན་ལས་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྒྲུངས། དམ་བཅག་དང་གསོལ་
 མཆོད་ཅིག་ཀྱང་མཛད། རྩི་འདིར་མི་མ་ཡིན་གྱིས་ཕུལ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བྱད་དུ་འཕགས་པ་པར་ལྟས་གཟི་རིལ་འདྲ་ཞད་
 ཅན་ལ་མཆན་མོ་ཡང་འོད་མདངས་རྩུང་ཟད་འསྐྱོབ་ཞིག། རྒྱལ་ཚབ་བཅུ་གཅིག་པའི་མགུལ་སྤྱང་དུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 འདྲ་མིན་ཡང་སྤྲང་། རྩི་འདིའི་སྐྱབས་སོགས་ནས་སྤྲུལ་འབྲས་མོ་སྟོངས་ཀྱི་ཀར་དགོན་ནམས་ལ། རྒྱེས་བསྐྱར་བ་
 ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་ཟབ་ཆེ་ཅམ་བྱང་འདུག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕོ་ལྷང་དགོན་ཀམ་ཐུབ་བསྟན་བཟླ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་གི་བྱང་
 རབས་ལས། རྒྱལ་ཚབ་སྐྱེ་ཐེང་དགུ་པ་དཔལ་ལྷན་གཤམ་པ་རྒྱ་མཆོའམ་གཤམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྡེའི་སྐྱེ་དུས་སྟེ། རྒྱ་
 ལོ་༡༥༡༦ ལོར་ཕོ་ལྷང་དགོན་ཀམ་ཐུབ་བསྟན་བཟླ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་གི་གནས་བརྟན་ལྟ་ཁང་གི་རྟེན་གཙོར་བཞུགས་པའི་
 རྒྱ་གར་ཤར་ལའི་སྐྱེ་བརྟན་དེའང་མཚུར་གོང་རྒྱལ་ཚབ་སྤྱང་བྲང་ནས་བྱིན་རྟེན་དུ་སྟེལ། དེ་རྩིས་བཟླས་ཐགས་འཆམ་གོས།
 གནས་བརྟན་ལྟ་ཐང་། རོལ་སིལ་སྤྲུལ་ལེགས། རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་བཅུ་པའི་བྱུག་བྲིས་བྱིན་རྟེན། སྟོས་སོར། ཆབ་བུམ།
 རྒྱལ་རྩ། ཟངས་གསེར་གྱི་སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཆད་ཀྱི་སྐྱེ་བཅས་རིམ་པར་བཀའ་བྱིན་བསྟུང་མར་
 སྟེལ། ཞེས་དང་། མཚུར་སྤར་བྱ་རྒྱུན་སྟོད་པ་ནམས་ལ་སོགས་འཕར་སོགས་ས་མཐའི་དགོན་ལག་གི་བྱ་རྒྱུན་ལ་བཀའ་

དིན་གཞིགས་གཞོན་རྒྱན་མར་སྦྱལ་བ། ཞེས་གསལ་ལ། ༡༩༥༩ གོང་དེ་དག་ལ་འབྲས་ལྗོངས་དགོན་ཁག་གི་བླ་རྒྱན་འོག་
 མིན་མཚུར་སྤར་ཐེབས་མྱོང་མཁན་ད་ལྟ་བུའགས་བཞིན་པ་ཚང་མས་ཀྱང་མགིན་གཅིག་དུ། མཚུར་སྤར་གོང་གིས་ང་ཚོ་
 ས་མཐའི་བླ་རྒྱན་ཚོར། ང་དང་མར་ཚམ་སོགས་ཀྱི་བྱུར་གསོས་སྒྲིམ་ཆེ་ལ། ལྷ་གཞུང་དཔར་ཁང་ནས་དཔེ་ཆ་གདབ་རྒྱར་
 པར་ཁལ་མེད་ལ། སྤེར་ནས་དཔེ་གཡར་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྟལ་མང་དག་ཅིག་དེང་སང་ཡང་རྗེས་དྲན་གྱི་
 ལྟལ་དུ་སྒྲིང་། འབྲས་ལྗོངས་འདིར་མཚུར་སྤར་གོང་གི་བྱུར་མིན་ཕྱག་བཞེས་བ་རིའི་སེང་གཏོང་མ་འདོན་ཚོག་དར་རྒྱ་
 ཆེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་བསྟེན་མཚམས་སུ་བཞུགས་པ་ལས་རང་གར་འདོན་ཚོག་མི་མང་དཔེ་ལུགས་བཟང་། དེ་བཞིན་
 དགུ་ཆེན་གཏོར་རྒྱལ་སེར་བང་སྐབས་སུ་དབུ་མང་དུ་ལུས་པས་རྩལ་འཆམ་བསྟོན་སྤངས་ཀྱང་། སྤར་གོང་གི་ལུགས་བཞིན་
 གནང་ལམ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན་སྤར་ནས་འབྲེལ་ལམ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་བར་མངོན་ནོ། །མདོར་ན། རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་
 བཞི་པ་ཐེག་པ་མཚོག་གི་དོན་རྗེས་མང་དཔེ་གསོལ་འདེབས་ལས། དཔལ་ལྷན་མཉམ་མེད་ཀྱི་འཕྲུལ་བཞུད་ཀྱི། བསྟན་
 པ་རིན་ཆེན་པད་ཆལ་རྒྱས་པའི་གཉེན། ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་གཤམ་པ་འབར་བའི་དབྱངས། ཡེ་ཤེས་དགེ་མཚན་འཆང་
 བར་གསོལ་བ་འདེབས། ། ཞེས་དང་ཀུན་འཛིན་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས། རྗེ་འདི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཁྱེན་པ་རྒྱས་
 ཤིང་རྟོགས་ལྡན་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་པོ་སྤར་ན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །གསུངས་པ་ལྟར་གང་འདུལ་ཐབས་མཁས་ཤིན་ལས་ཀྱི་
 རྩལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མང་དེ་དགུང་གངས་བཞི་བཅུ་ རྒྱ་ཁྱིའོར་རོ་མཚར་
 བའི་ལྟས་བཅས་ཞི་བ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

༡༠ རྒྱལ་ཚབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

རྒྱལ་ཚབ་སྐུ་ཕྱེད་བཅུ་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ནི། (ca. 1863-1894)

ལྷ་ས་སྤེན་རྒྱལ་སྐུ་ཏུ་ཡབ་དོན་གྲུབ་ཞོར་འཕེལ་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་འདྲོམས་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་
བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཚུ་ཕག་ཡས་མས་སུ་སྐུ་བསྐྱམས། དགྲུང་ལོ་བཞི་ཡི་ཐོག་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་
རྫོ་རྩེས་ངོས་འདྲིན་དང་། དགྲུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཐེབས་སྐྱབས་འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སར་དབུ་སྐྱ་གཙུག་སྲུང་བཞེས་གིང་།
ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟན་དང་ཞུ་དམར་གསེར་གྱི་མདོངས་ཅན་དབྱར་བཅིངས་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སེང་

ཁྱིམ་མངའ་གསོལ། ལྷག་ལུང་མ་སྦྱལ་བརྒྱུད་པ་བཞུགས་པའི་ཉི་མའི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བཞུགས་པར་རྫོགས།
 རྒྱལ་མཆོག་བཙུ་བཞི་པའི་དངོས་སྟོབ་མཁས་གཉིས་ལྟན་རྗེ་དཔོན་ཆོས་དབང་སྦྱལ་སྦྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མར་བཞུགས་ཏེ།
 དབང་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་ཀྱན་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསལ་ཞིང་། མཚུར་སྤར་འཇམ་མགོན་སྟོ་གྲོས་མཐའ་
 ཡས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཀྱང་ལྷ་ཕྱིར་ཐུགས་སྦྱབ་ཆེ་དཀར་སྒྲོར་སོགས་ཞུས། ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོངས་
 སུ་གཏམས་ཤིང་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་གྲགས། དུང་ཕྱོགས་རྣམ་སྲས་ཀྱིས་ཉེ་བར་སྦྱོང་བའི་བྱང་རིགས་
 ཆོས་སྦྱབས་མགོན་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་དད་འདུན་ཅེ་གཅིག་པར་བརྟེན། དུང་ཐེབས་ཆེན་མོ་ཐེངས་འགའ་ཅམ་
 གནང་ཞི། སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་དགའ་སྟོན་དང་སྦྱན་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྟན་དུ་མཛད། བྱ་ཚང་
 དོམ་ར་ལྟན་གྱུ་དགོན་དུ་རྟེན་གསུམ་གསར་བཞེངས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་ཀྱན་སྦྱོང་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་
 ཆེན་པོས་དག་ཐེར་མཛད། མདོན་མཁྱེན་སོགས་མེད་དུ་མངའ་བས་ཐུགས་དམ་ཞུས་རིགས་ལ་བྲེང་མོ་དང་ཤོ་མོ་ཡེ་མི་
 མཛད་པར་སོལ་བུང་དུ་གསུངས། ལུགས་གཉིས་ཀ་ནས་ཆེན་པོའི་གོ་སར་བཞུགས་ཀྱང་ཐུགས་གཤིས་འཇམ་ཐག་ཆོད་
 པའི་དབང་གིས། སྐབས་ཤིག་སྦྱུ་འཁོར་གྲུ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྐུ་མ་བྱང་ཐང་དུ་བསྐྱར་ནས་རང་གར་སོན་ཕྱིན་པས། ལྷ་
 པར་མེད། ཁོ་ཆོ་མཁྱེགས་པོ་ལོག་འོང་གསུངས། ཁོང་ཆོ་སྐར་ནས་སོན་རྗེས། ལམ་ཉེས་ཤོར་ཞིང་བྱང་ཐང་རྟ་པ་མདུང་
 འཁྱར་གྱི་ངག་རྒྱུ་ཀྱང་ཐུག་ནས། ལམ་རྒྱགས་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པའི་ཁ་རྗེ་དབང་ཐང་ཐམས་ཅད་བཅོམ། སེར་བས་
 ཀྱང་བྲག་ཏུ་བརྟུངས། ཕྱི་ཉིན་འགྱོད་དེ་ཚུར་ལོག་ཡོང་བ་ན་གཙང་ཚུ་རྒྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་རྒྱས་ཁྱེད། འ་ཆད་ལྟ་ཐུག་གིས་ཕྱི་རོ་
 ཅམ་ལ་སྦྱུ་མདུན་དུ་བཅར་བའི་གསོལ་ཀ་ཆོགས་སྐབས་དང་ཁེལ། བྱ་ཆ་ལག་དོ་རྣམས་ཀྱང་གསོལ་ཀར་ཆོགས་ནས།
 ང་མར་ཁྱ་འདྲ་བ་ཞིག་རྒྱན་སྦྱུ་ཐགས་སེ་འཐུང་བཞིན། ང་ཆོར་ཁྲེལ་རྒྱུ་དང་མིག་ལོག་རྗེས་རྗེས་ཏུ་འདུག་ཀྱང་། རྗེ་
 འདིས་ནི་སྦྱོས་པའི་བྱ་ལ་མ་ལྟག་པར་བཅེ་བ་ལྟར་བཀའ་བཏུན་གྱི་བྱར་ཅམ་མ་གནང་བར། ད་དུང་ཞལ་འཇུག་དང་
 བཅས་ཏེ། ད་ལྟོ་ལ་ང་འཐུང་གསོལ་ཀ་སོན་གསུངས་ནས་ཐུག་གིས་བྱིལ་བྱིལ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ངག་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་
 མང་། ལྷ་ཚང་སེམྱེ་བྲག་ཅེས་ཨོ་རྒྱན་མདྲ་གུ་རུས་སྤར་པ་བྲིན་ལས་ཀྱི་གནས་རིར་ཡོད་པའི་ལྷ་ཚང་འོད་གསལ་དགོན་

དུ་རྒྱ་རིང་བཅུགས་ཤིང་སྐྱབ་པའང་མཛད། དེ་ཡང་དགོན་དེའི་རྒྱབ་རི་སྡེ་འཁྱིང་འདྲ། མདུན་རི་མཆུ་ལ་ཕྱལ་འདྲ། རི་ཕྱོད་སྡོན་པོ་འདུད་འདྲ། གཙང་ཆེན་
ཡོན་ཆབ་ཕྱལ་འདྲ། སྐྱན་རྩ་བདུག་སྡོན་ཕྱལ་འདྲའི་རི་བསུང་ཕྱོགས་བརྩུར་འཕུལ་བའི་གནས་མཆོག་ །དྲགས་ལྷ་སྐྱམ་པོ་གཉིས་པ་ལྷ་བུའི་གནས་དེར་དང་སང་
ཡང་སྐྱ་ཆང་འོད་ཟེར་དགོན་ཁྲ་རྒྱབ་པ་ལྷར་གཟི་འོད་འཕྲོ་ཞིང་བཞིན། ལྷགས་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་རབས་མང་ཞིང་། བད་རྟེན་དུ་རྒྱལ་མཆོག་བརྩུ་གསུམ་
པ་བདུད་འདུལ་དོ་མེའི་ན་བཟའ། རྒྱལ་ཆབ་སྐྱ་ཕྱིང་དགུ་པའི་ཕྱག་བཟོ་སྐྱེས་བུ་དོ་མེ་ཕྱིང་བཙན་གྱི་སྐྱ་རྟེན། རྒྱལ་ཆབ་བརྩུ་གཅིག་པའི་ཞབས་རྒྱུ་ལ་སོགས་
པ་དང་། ཕྱིས་གསར་དུ་བཞེངས་པ། རིང་བསྐལ་དང་ཕྱིན་རྟེན་གྱིས་ཕྱར་བུར་བཀང་བའི་སྐྱ་ཆང་དོ་བོ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མཆོག་ཀྱང་
མང་དུ་བཅུགས་བཞིན་པའོ། །རྒྱན་ལྷན་ད་ལྷ་མཆུར་སྐར་གོང་གི་བད་རྟེན་དུ་བཅུགས་པའི་མ་ཉིའི་ཕྱག་འཁོར་ཆེན་པོ་དེ་སྐོར་བཞིན་མཆུར་ཕྱེའི་རི་སྐོར་ལ་རྟག་
ཏུ་མེབས། ཕྱགས་སྐྱིང་རྒྱུ་ཆེ་ཆེ་བས་སྤང་པོ་ཉམ་ཆུང་ནམས་ལ་ཟས་གོས་སོགས་གྱི་རྟག་ཏུ་བྱམས་པས་བསྐྱངས་ཤིང་། དྲག་ཞན་བར་མ་ཀྱན་ལ་གཏམ་བཤད་སྐྱངས་
ཚུན་ཆད་སྟོབ་པ་གནང་། སྤང་པོ་ལག་རིལ་འགར་ལྷམ་གྱི་དོག་པ་རྒྱག་སྐྱངས་ཀྱང་གསར་གཏོད་ལྷ་བུས་སྟོབ་པར་མཛད་དེ་འཁོས་ཞན་ཆོར་བཀའ་རིན་ཤིན་
ཏུ་ཆེན་པོ་མཛད་པར་གྲགས། རྒྱུ་འདི་སྤྱིར་གསོ་རིག་ལ་མཆོག་ཏུ་མཁས་ཤིང་འཁོས་དམན་ཆོར་སྐྱན་སྤྱིན་མཛད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཆེ། ལྷག་པར་ནད་པ་ཉེ་འཁྲིས་
སུ་མེད་ནའང་ནད་པའི་ལྷམ་སྟོག་དང་། རྟེན་རྒྱ་དང་གོས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ངོས་བཟུང་བའི་བརྟག་པ་ངོ་མཆར་རྩ་བདུན་ལྷར་ཡང་མཛད། ཕྱག་གིས་
རིག་པ་ཙམ་གྱིས་ནད་ལས་གྲོལ་རབས་བཤད་པ་ནི། ནད་གདོན་གཉིས་ཀ་སྟོབ་པར་རྩས་པའི་མཁྱེན་བཟེ་རྩས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་མངའ་བས་ཏེ། ནད་དང་མཉམ་
དུ་སྟོང་ནས་ཡོང་བའི་གདོན་དང་གཞོད་པ་ནམས་ཀྱང་འདུལ་བར་རྩས་པའི་ཕྱིན་མཐུར་ངས། ཕྱིས་ཀྱང་སྐར་གོང་གི་རྟེན་ཁོད་དུ། རྒྱལ་ཆབ་བསྐྱན་པའི་ཉི་མའི་
སྐྱན་སྐྱམ་ཞེས། ཀོ་བའི་སྐྱན་སྟོ་སྐྱན་ཕྱམ་ཐར་ཐོར་ཡོད་པ། སྐྱན་བྱང་ཆང་མ་ཟངས་གསེར་ལས་བྱུབ་པ་ཤ་སྟག་དང་། ལྷ་རྒྱུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཏར་སྟེག་གི་ཡོ་
བྱང་ནམས་ཀྱང་མ་ཆང་བ་མེད་པ་སྐྱས་ལྷན་ཤ་སྟག་ཡོང་། ཞེས་ཞབས་གས་རྟིང་པ་ཆོས་དད་པ་ཆེ་ཆེ་ལྷར་བྱས་ཏེ་རྟག་ཏུ་སྤྱིང་། རྒྱུ་འདིས་ལྷ་བྱིས་དང་ཤིང་དགོལ་
ཡང་མཛད་འདུག་པ་སྟེ། རྒྱལ་ཆབ་སྐྱ་བྱང་གི་རྟེན་དེབ་དུ། རྒྱལ་ཆབ་བརྩུ་པ་བསྐྱན་པའི་ཉི་མའི་ཕྱག་བྱིས་མ་མགོན་སོགས་འཁོར་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ཞལ་ཐང་

མཛོད་གོས་ནག་པོའི་ཐང་གཤམ་བྱས་པ་ཞལ་གྲངས་བརྒྱ་གཅིག་ ཁྱལ་ཚབ་བརྒྱ་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཕྱག་
 བཟོ་སྐྱ་རྒྱ་ཚུན་གྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ་མཐོ་དོ་ཙམ་གཅིག་ ཁྱེས་གསལ་བར་གཞིགས་ན་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་
 ལ་མཁྱེན་པའི་རྩལ་ཆེན་པོ་རྫོགས་ཀྱང་། རྟོགས་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འདྲིན་
 ཅིང་བཞུགས་པར་མཛད། རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་ཐམས་ཅད་དབུ་རྩ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་འབྲོག་སྒེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་མི་སྒེ་དང་མཚོད་
 ཡོན་གྱི་འབྲེལ་ཟབ་ཆེ་ཞིང་སྤར་མཚོད་གཞིས་མི་སེར་ཡང་ཡོད། ལྷལ་དེར་རྩེ་འདིའི་སྐྱབ་སྤྱག་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་དང་།
 ལུས་ནད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་རྒྱ་ཚན་ཞེས། ཀྱན་གྱིས་རྩ་ཆེན་དུ་བཞེ་བ་ད་ལྟ་འདྲ་ཡོད་པར་གྲགས། རྒྱལ་ཚབ་
 བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས། ཕྱི་འཇམ་རྒྱ་དར་དཀར་པོ་དང་ནང་འཇམ་མར་དཀར་གྱི་རིལ་བུ་ལྟ་བུའི་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་ལྟ་
 བུ་ཞིག་བཞུགས་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་ཞབས་འཁོར་ལ་སོགས་པས། སྤྲ་མ་ལྟ་བུའི་དགོངས་དོན་དང་མཐུན་པའི་སྤྲ་མའི་
 སྤྱི་ཞུ་རྒྱལ་བཞིན་མ་བྱུང་བའི་བཞི་བ་རང་སྤྲང་གང་ཤར་དང་། འདིར་སྤྲང་ཁོ་ནའི་ཁེ་བཟང་ལེན་ཐལ་ཆེ་བའི་ལས་འབྲས་
 རང་ཐོག་ཏུ་སྤྲིན་རྒྱར་གདོན་མི་ཟ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕྱིས་རྒྱལ་ཚབ་སྐྱ་ཕྱེད་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཡབ་རྩེ་དམ་པ་ཞེས། སྤྲ་བྱང་
 ཕྱག་མཛོད་ཀྱང་གནང་མཁན་བཅན་དྲག་ཅན་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཞབས་འཁོར་སྐྱ་སེར་ཚང་མ་སྟོང་རྩ་འདར་སིག་སིག་ཏུ་སྒོད་
 དགོས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་། བདག་གི་མི་ཐོག་གོང་མ་ཚོས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་སྤྱེད་བ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བའི་གནས་སོ། །
 མདོར་ན་རྩེ་འདིས་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་འགོ་བ་ཀྱན་ལ་མ་གཅིག་བུ་གཅིག་གི་བྱམས་བཅེ་ལྟར་ཆོས་ནོར་གཉིས་ཀས་སྦྱོང་བར་
 མཛད་དེ། མཐར་དགྲུང་གྲངས་སོ་གཉིས་པ་ ༡༥༧ ཤིང་རྟ་ལོར་སྐྱ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་གར་འབྲུངས་སོགས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་སོགས་
 ཀྱང་གནང་ནས། མཚུར་སྤར་ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆེན་པོར་བཞུགས་སོ། །

༡༡ རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

རྒྱལ་ཚབ་རྒྱ་མཚོ་འཕགས་པ་ཐུབ་བསྟན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི། (1895-1952)

རབ་བྱུང་བཙུ་ལ་ཤིང་ལྷག་ལོར་ལྷ་ལྷན་པོ་ཏ་ལ་འཛི་ཞོལ་ཡོན་ཁང་དུ། ཡབ་པམ་ཞོར་བྱ་དང་ཡུམ་ཞོར་རྒྱས་
 རྒྱལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་བཞུགས། ལྷམས་སྐྱེ་བྱུགས་སྐུ་ལྷམ་གྱི་མནལ་ལྷས་སྐྱེ་དུང་དཀར་མང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་།
 ཟམ་པ་རྒྱག་པ། ཉི་ལྷན་ཕྱག་པ་བརྒྱན་ཏེ་འོད་ཀྱིས་གང་བ་སོགས་ཆེས། རྒྱལ་སྐོའི་ནང་དུ་ཤིང་སྤོང་ཞིག་གསར་དུ་སྐྱེས་
 པས་འཁྲུངས་ཤིང་དུ་གྲགས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་རྒྱལ་མཚོག་ཀླུ་པ་བཙུ་ལ་པ་མཁའ་ཁྱབ་རྩི་རྩེས་ངོས་འཛིན་དང་།

86 87

མ། བྱ་བར་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མངའ་དབང་ཆེ། རྗེ་འདིའི་སྐྱེ་ཆེའི་སྤང་ཙམ་དུ་ཡང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་དབང་བྱ་བའི་སྤྲུལ་སྤྱུང་གི་འཁྲུག་ཀྱི་ལོ་ཞིག་གཡུ་རི་
 ཁྱི་པར་གཏོང་གནང་མཛད་དེ། འགྲོ་དོན་རྒྱས་ཤིང་ལོ་དུས་ཀྱང་གཙང་སྟེ་རྒྱ་ཟེང་དེ་བ་བྱས་ནས་ལོག་ཡོང་བ་སོགས་སྟོ་བོའི་བྱ་རྒྱུན་སྐྱོར་གྱི་ལོ་རྒྱས་སྟན་རབ་སྒྲིང་།
 གཞུང་དཀའ་ལྷན་པོ་བྲང་པ་ཆེན་པོས་གདན་ཁྱུས་ལྟར། འབས་རིམ་དང་གཞུང་དམག་གི་སྤྱང་བ་གྲུ་གེ་བྱག་སྒྲིལ་བསྐྱབས་པར་ལྟ་ལྟ་དུ་ཡང་སེ་ཐེབས། ཞོང་ས་
 སྐྱེ་ཐང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་མདུན་དུ། ར་གཡུ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཞོང་མའང་ལྟན་རྒྱས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱས། རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱི་བྲང་རིན་
 པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཞོང་མས་རྒྱལ་ཚབ་བཅུ་གཉིས་པར་དངོས་སུ་གསུངས། ཞོང་ས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་རྗེ་འདིར་གཞིགས་མཐོང་སྤྲོ་ན་དགེ་བར་བརྟེན། རྟོ་
 ཐོག་ཐུའི་མཆན་གནས་དང་། ལྟ་སའི་ཞོལ་བར་རྟ་དར་རྟེན་མདུང་གདན་ཆོག་པ་གནང་ནས་གདན་པར་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱས་དང་། ཞོས་སེར་གྱི་དབུ་གདུགས་འདི་
 ཡང་སྐྱབས་དེར་སྦྱལ་བ། དེ་བཞིན་སྤར་མཚུར་སྤྲུ་སྐྱར་ཞོང་སྤྲང་ལ། གཞུང་སའི་བཀའ་གཏན་ཤེ་བམ་བཙན་བརྒྱུད་ཆེ་བ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་གནས་སོགས།
 སྤྲང་འབས་གས་རྟེང་པ་ཆོར་གསུང་རྒྱ་མང་དག་འདུག་ཀྱང་དུས་འཁྱུར་དབང་གིས་ད་ཆ་མིག་ལམ་དུ་མ་ཁྱུར། སྤྲང་སྐལ་བཟང་གི་བོད་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱིའི་རྣམ་
 བཤད་དུ། རྟོ་ཐོག་ཐུའི་མཆན་གནས་ཡོད་པའི་སྤྱལ་གྱི་མཆན་བྲང་དུ། མཚུར་སྤྲུ་རྒྱལ་ཚབ་རྟོ་ཐོག་ཐུ། ཞེས་གསལ་ལ། ཡོངས་གྲགས་བོད་ཀྱི་སྤྲུ་ཆེན་གཞན་ལ་
 གནང་བའི་གཞུང་སའི་བཀའ་གཏན་ཁག་གི་ནང་དུ་འང་གོ་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆན་བྲང་འཁོད་རིགས་འགའ་ཞིག་འདེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཁྱུར། གཙོ་བོ་རྒྱལ་
 མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཚུར་སྤྲུང་པ་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་ལ། བཀྱར་བཅོས་བདག་རྒྱུན་གདན་ཐོབ་དང་ཡིག་བཅོས་བཅས་གནང་བའི་སྐོར་ནི། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་དང་། རང་རྣམ་དུ་རྒྱ་ལའི་གོས་བཟང་བཅས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ལགས། ཞེས་ཀྱང་ཞོར་འཕྲོས་སོ། །རྒྱ་ཁྱི་མཚུར་སྤྲུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་
 གཅིག་ཉིན། རིགས་ཀུན་བྱབ་བདག་རྒྱལ་མཆོག་བཙོ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཞོལ་སྤར་ནས། གསར་རྟེང་གི་སྤྱིན་གྲོལ་ཡོངས་རྫོགས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་རྒྱལ་དུ་ལེགས་པར་
 ཐོབ་པའི་སྐྱེ་དྲིན་གཏང་རག་གི་ཡོན་འབུལ་དུ། མཚུལ་སྤྱིང་བཞིས་མཛེས་པ་སོགས་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོས་མཛོན་པར་མཆོད་ཅིང་བརྟན་བཞུགས་ཀྱང་
 ཟབ་རྒྱས་སུ་སྤྱལ། རྒྱལ་མཆོག་བཙོ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བར་གཞིམ་རྒྱལ་གསན་འཕྲལ་བྱགས་བརྒྱལ་བ་ལྟ་བུས་རེ་ཞིག་དྲན་ཐེད་དུ་ཐེབས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱང་རྒྱ་
 ཆེན་བསྐྱབས། བྲང་ཐེབས་ཆེན་མོ་གནང་སྟེ། ཐར་མ་སྤྱོད་དགོན་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་སྐབས་དོ་བར་འབས་རྗེས་དང་ཡུལ་ལྟའི་གསོལ་མཆོད་ཅིག་ཀྱང་མཛད།
 བྲང་དོམ་ར་དགོན་པའི་རྒྱབ་རིའི་སྤྱབ་སྤྱུག་ལ་སྐྱེ་མཆོམས་ལོ་གཅིག་བཞུགས། གཞུང་ས་ནས་དགོན་པར་མཆོད་གཞིས་གསར་ཐོབ་དང་རྩོད་གཞི་རྒྱུང་རིགས་
 དགོན་པ་རང་ནས་ཁྱིམས་གཙོད་ཆོག་པའི་བཀའ་གཏན་ཡང་ཐོབ་པར་མཛད། ལྷགས་ལུག་སྤྲོ་བ་བརྒྱད་པའི་ཡར་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་མཚུར་སྤྲུ་ལ་སྟེང་དུ་ཐེབས་
 བསུར་བཅར་ཏེ། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཅན་གྱི་གསེར་ཞལ་ཐོག་མར་མཛལ་ཞིང་ཡབ་སྲས་ལྟན་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དགོ། བཀའ་
 བརྒྱད་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་རྣམས་དང་ལྟན་དུ་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སའི་མི་འཛིགས་གདོང་ལས་བཏྲེག་པའི་གསེར་གྱི་
 ཁྱི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ། མཚུར་སྤྲུ་ཞོང་གི་པོ་བྲང་ལྟེ་བ་དང་འོད་ཟེར་སྤྱིང་། དེ་བཞིན་ཁྱུར་དགོན་རྟེང་དགོན་དང་བཅུན་དགོན་སྟག་ཆེན་ལ་སོགས་
 པའི་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་ལག་ལལ་མོ་ཆེ་དང་། དེ་བཞིན་རང་ཁྱུངས་གཞིས་ཀ་བྲག་འཁོར་དང་། འཕགས་སུ། རྒྱ་ལྷུ་ལ། དགེ་འདུན་སྤྲང་། མ་ཁྱི་སྤང་བཅས་

ཚང་མ་ཞིག་གསུམ་དང་། གཙོ་བོ་ནང་རྟེན་ལྷ་སྐྱེ་རྟེན་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱུག་པར་མཛད་དེ། གཞིས་དགོན་ཚང་མར་
 ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཤིང་ཞུ་མཇུག་དང་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཅི་རིགས་པ་སྦྲུལ་ཏེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལྷན་དུ་མཛད། རྒྱན་
 ལྷན་སྐར་གྱི་ཚང་དང་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲ་སྦྲུལ་སོགས་ལ་གསར་རྟིང་རྒྱུད་སྤེལ་བྱ་མཆོད་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཆར་ཅན་དུ་
 སྦྲུལ་བཞེན་པ་ནས། ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རེ་ཞིག་རྫོགས་པར་ཉེ་བ་སྟེ། རྗེ་འདིའི་དངོས་སྤྱོད་སྤྱི་ཁང་མཆམས་པ་རིན་
 བོ་ཆེ། ཞེས་ཆེ་གང་སྦྱབ་སྤྱད་འདག་སྦྱར་དུ་བཞུགས་པ་དེས་དག་སྦྱང་དུ། སྦྱབས་མགོན་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུག་དུ་
 མར་མེ་དང་ཆེབས་རྟ་དཀར་པོ་ཞིག་བཅིབས་ཏེ། མཁའ་དབྱིངས་སུ་རྗེ་མཐོར་བཏེག་ནས་བྱབ་ཕྱོགས་སུ་འཕུར་སོང་བ་
 ཞིག་མཇུག་པས། ཞི་བར་གཤེགས་ལྷན་དང་ཡང་སྤྱིད་ཀྱང་བྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་འོ་འདྲ་གསུངས་པའི་ཉིན་ཤས་རྗེས། རྒྱ་
 འབྲུག་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་དྲུག་ཉིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཕེམ་པ་དང་དུས་གཅིག་དུ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེབས་ཆེན་རྟ་
 རྩེལ་གཉིས་ཀྱང་གཤེགས་པས་ཀྱན་ལ་མཆོན་དུ་སྦྱར། ཞག་བདུན་ལ་ཐུགས་དམ་བཞུགས་ཤིང་སྐར་གོང་འོག་ཚང་མས་
 དགོངས་རྫོགས་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབས། འོ་འཁོར་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་གདུང་ཞུགས་སུ་སྦྲུལ་ཆེ་འཇའ་སྤྱིན་གྱིས་ནམ་མཁའ་
 གང་བ་སོགས་འོ་མཆར་མཐའ་ཡས། མིང་འདོགས་ལ་སྒྲ་བྲང་བྱུག་མཛོད་སེ་མགོ་ཁྱེད་བ་དེས་གཙོ་བོའི་དོ་དམ་གནང་ནས་
 ལྷ་སའི་འདོད་དཔལ་བཟོ་པ་ཆོས། གཞི་གསེར་དདུལ་བཟ་མ་དང་བུམ་སྒོ་གསེར་གན་བརྟུང་ལ། ས་ལམ་དང་། གཟི་བྱར་
 ལ་སོགས་པས་མཛེས་པ། གཞུངས་འབྲུལ་གྱི་བྱུག་ལེན་ཁ་ཁྱེད་སྒྲ་མས་གཙོ་བོ་གནང་། གདུང་དུས་དང་རིང་བསྐུལ་གྱིས་
 བྱར་བྱར་བཀའ་བའི་གདུང་རྟེན་ཆེན་མོ་ཉིས་ཐོག་ལྷག་ཅན་གསར་དུ་བཞེངས་ནས། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་དྲི་གཙང་
 ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། རྒྱལ་མཆོག་བརྟུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་དབྱེད་བཞུགས་ཐོག་ལྷག་ལུང་མ་སྦྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གདན་
 ཞུས་གྱིས། རབ་དུ་གནས་པར་མཛད་དེ་གྲྲ་ཚང་གཞུང་ནས་གསེར་དདུལ་བཟ་མའི་མཆུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལེགས་ཤིག་དང་།
 ལྷུ་འཆང་ཤེས་རབ་སྒོ་འཕེལ་ནང་མི་ནས་དདུལ་ཏིང་ལག་པས་ཁྱོད་ཚམ་རེ་ཅན་གྱི་བདུན་ཆར་གཅིག། རྗེ་དཔོན་
 སྐྱེ་ཞབས་ཀྱན་དགའ་མཆོག་གིས་གསེར་གན་བརྟུང་གི་མཆོད་ཀོང་ཁ་ལྷན་ཉིན་ཞག་བཙོ་ལྷ་བྱབ་པ་ཞིག་ལ་སོགས་པ་
 སྦྱས་ལྷན་ཞེ་གཅིག་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་སྟོན། སྒྲ་བྲང་ཞབས་འབྲིང་རྟིང་པ་ཆོད་དག་རྒྱན་དང་རྒྱལ་ཚབ་སྒྲ་བྲང་
 གི་རྟེན་དེབ་ལྷར་བཀོད་པའོ།

● ལུང་བཞུག་ཆེ་ལང་ཏུ་བསྐྱོན་པ།

༩ གཡའཤེལ་གཤེལ་དེ་ཡི་ཤེལ།

༡༩ རྒྱལ་ཚ་བ་བྲགས་པ་མི་འབྲུང་གོ་ཆ།

ཡུལ་ཆབ་སྐྱོང་ཁེངས་པ་གཞི་རྒྱུ་ལྟར་པ་མི་འགྱུར་གྱི་ཆ་ནི། (1954 ལོར་སྐྱོང་ཁེངས་།)

དབུས་ལྗོངས་ཚོས་ཀྱི་ཞིང་ས་སྟེ་མོ་མར་ལམ་དུ། གནམ་བས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་གདུང་རིགས་ཏེ། དམ་ཅན་
བར་དུ་བཀོལ། རི་རབ་ཐལ་བར་བསྐྱལ། ཉེ་ལྷ་ཆ་ལང་རྟེན། གནམ་ས་སྒྲ་འོག་སྦྱར་བའི་རྩ་ལྷན་ལས་མཆེད་པ། མར་
ལམ་སྒྲ་མ་ཆང་སྐྱལ་ས་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱི་བརྟུང་པ་ཡབ་མཐུ་སྟོབས་སྟོ་གོས་དང་། ཡུམ་སྟེ་མོ་ས་དཀར་ནས་ཡིན་པ་
བསམ་པ་བཟང་ཞིང་ཚོས་ལ་དཀར་བ། ཉག་ཏུ་འཕྱུ་པའི་མདངས་དང་སྟན་པའི་རག་གིས་འབངས་འཁོར་སྦྱོང་བ། ཀྱན་
གིས་ཡུམ་རྒྱུ་མོ་ཆེར་འབོད་པ་དབྱངས་ཅན་སྟོལ་མའི་སྐས་སྒྲ། ཕྱི་ལོ་༡༧༥༩རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ་ཟླ་བ་ལྷ་
པའི་ཡར་ཆོས་བཙུ་ལོ་ལྷུང་དུས་གསལ་གྱི་ཉིན་མོ། སྤང་ཆར་སེམ་སེམ་བབས་ཤིང་ཁྱིམ་ལ་འདྲའ་གྱར་དཀར་པོ་ཞིག་
གིས་ཡོངས་སུ་སྒྲོར་བཞིན་སྐྱབས་ལྷུ་མས་མ་ཐག། དཀྱིས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་གཟིགས་པ་དང་། ཉེ་བར་གནས་
པ་ཀྱན་ལ་ཕྱག་དབང་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱལ་བས་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྒྱུར་གྲགས། ལུམས་སུ་ཁྱེགས་པའི་སྐབས་ནའང་ཡུམ་གྱི་
མནལ་ལམ་དུ། གྲ་པ་ཞིག་གིས་དེལ་དཀར་གྱི་བུ་པ་ཆ་གཅིག་དང་བེ་རྒྱུའི་རྩི་རྩི་འོད་འཆེར་བཞིག་ཕྱིན་ནས་སྐས་
འགོར་བཞག་པ་དང་། མེ་ཏོག་སེར་པོ་འཐུ་བ་སོགས་མནལ་ལུས་བཟང་ཞིང་། ཀྱན་གྱི་མཐོང་སྤང་དུ་ཁྱོ་བཟངས་ཀྱི་ཆུ་འོ་
མར་གྱུར་པ་གངས་མང་། ཡབ་གཞིས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཀྱན་ལ་དབྱན་དུས་ཀྱང་ཤ་མོང་སྦྱེས་པ། ཁམ་སྤོང་སྐམ་པོ་སྐར་སོས་པ།
ཆུ་མིག་གསར་དུ་བརྟོལ་བ། སྟོན་བྱ་ཉག་ཏུ་འཁོར་བ། ཡུལ་ཡུང་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་འབྲས་ལེགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུས་བཟང་ཡང་
མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །

༣༽ རྩོམ་འདིན་ཅུད་འཆོལ།

རྒྱལ་མཆོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་རིག་པའི་དོན་མཆོག་གི་སྐུན་སྦྲར། མཚུར་སྤྲ་སྦྲར་གོང་གི་གདན་འདྲིན་ཆོས་
 རྗེ་གྲུ་མ་དམ་ཆོས་སློབ་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གྲ་བུར་མཛོད་སྐྱུ་བརྟན་འདྲིན་ཡོངས་འདུས་གཙོས་པའི་དབྱ་ཆོས་ལས་སྡོ་
 ཡོངས་ནས། མེ་སྒྲེལ་སྒྲ་བ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་མཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་དང་འབྲེལ། སྐྱུ་བས་མགོན་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་
 རོས་འདྲིན་བྱ་གསོལ་བཏབ་པ་བཞིན། སྤྱི་བ་བྲལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པས་རོས་འདྲིན་བརྟག་ཡིག་སྦྱལ་བའི་སྤྱིར་པོར།
 འབྱུང་འབྱུར་རབ་རིབ་སྤྱར་བའི་འཆར་སློལ། རྒྱལ་ཆབ་བྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཡི་ཤེང་། །དགོན་འདྲི་རྒྱབ་སྟོང་ལྷུར་
 བཤོད་གཉིས་ཀྱི་ཚུན། བྱིས་བདག་འཁྱོར་འབྱིང་བྱིས་སྟོང་ཤར་གཏད་ཀྱི། །པ་མིང་སྟོང་ཤོས་མ་མིང་སྟོང་མའི་མཆོན། བྱིས་
 བོད་རྟ་ལོ་པ་རྟགས་མཆོན་ཅན། རྩོད་གཙོད་ལྷུར་མཁྱེད་པས་ཞབས་རིམ་རྒྱལ་བཀའ་དང་། །ཡིག་བརྒྱ་དུང་གསོག་སྟོལ་

▲ ཁུ་གར་དུ་ཐེབས་མ་ཐག་པའི་སྐུ་པར།

▲ སྐུ་གཞོན་དུས་ཅུམ་བཏེག་ལ་བསྒྲོན་པ།

། གཡུ་ལྷོ་གཞི་འཛིན་པ།

ཚོག་བརྒྱ་ཚར་བཅས། ལྷུར་བར་ངེས་སྤྱོད་ཅི་ནས་དགོས་གཤམ་ཆེ། ཞེས་སོགས་བསྟུ་མེད་དོན་རྒྱུ་ལྟར་མ་ཐག།
 རྒྱལ་ཚབ་སྤྱོད་བྱས་གསང་སྟབས་སུ་རྩེ་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་དངོས་སྤྱོད་ཚོས་ལྷན་སོགས་དཔོན་གཡོག་གསུམ་ཡང་
 སྤྱིད་ཅད་འཚོལ་དུ་མངགས་ཏེ། གང་སར་སྐོར་རྩིས་མེ་སྤྱོད་ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་སྟག་པ་ལྟ་མཚམས་ཀྱི་
 འབྲུག་སྦྱར་ཉིན། སྟེ་མོ་ཆར་ལམ་དུ་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་གི་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་པའི་པར་ཅམ་ནས། སྤམ་བུ་དཀར་པོའི་ཕྱ་བ་ཀྱོན་
 པའི་བྱིས་པ་ཁ་འབྲས་མཚར་བ་ཞིག། ལྷུ་རིལ་གྱིས་རྒྱག་ནས་གསོལ་དཔོན་ལ་འཐམས་ནས་དགའ་དགའ་བྱས། བར་
 མིས་ད་རིང་ཆར་ལམ་འོང་སྐོར་ཡིན་ཞེས་གསོལ་བ་བྱངས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་རིས་པས་བརྟག་ཡིག་དང་མཐུན་པར་གོ་སྟེ། རྒྱལ་
 མཚོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྟན་སྦྱོན་པའི་བྱིར་ཐེབས་སུ། སྟགས་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་ཚང་གི་བུ་དེ་ཀ་ཡང་
 སྤྱིད་འཁྲལ་མེད་ཡིན་ཞེས་ཐེབས་སོ། །

༡༽ རྩེ་གོང་མའི་སེང་གྲིང་མངའ་གསོལ།

རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོས་ཚོས་རྩེ་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་འཁོར་བཅས་ཡབ་གཞིས་སུ་ཆེད་གཏོང་གིས། མེ་བྱ་རྒྱ་བ་དང་
 པོའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ཡང་སྤྱིད་མཚོག་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱོད་ཁྱུས་དང་། བ་བཟའ་མགུལ་སྤྱོད་མགུལ་དར་བཅས་
 སུལ་ནས་བཞུགས་སྤྱོད་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ན། ཉེར་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱོད་གོང་མས་མཛད་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་ཕྱག་གིས་བཞེས་
 པས། དེར་འདུས་ཀྱན་དོ་མཚར་དད་པའི་སྤྱོད་ལོང་གཡོས་ཤིང་མོས་གུས་ཀྱི་མཆིལ་ཞག་འཁྱེལ། མེ་བྱ་རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་ཡར་
 ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་ཉི་ཤར་ཅམ་ལ། སྐར་གོང་གི་གདན་ཁྱེད་མི་སྤྱོད་དཔོན་གཡོག་ཚོས། སྤྱོད་མཐོན་ཚུང་སྤྱིད་མཚོག་
 སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ཡབ་གཞིས་ནས་གདན་སར་ཆེབས་ཞལ་བསྟུར། ཆོས་ཀྱི་ཉིན་མཚུར་སུལ་སྤྱོད་དུ་སྐར་གོང་གི་
 གདན་འཛིན་དང་མཛད་སྤྱོད་སོགས་སྐར་ཆེན་གོང་འོག་དང་། གནས་ནང་དང་སྟག་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅས་ཀྱིས་ཐེབས་བསྟུན་
 ཆེབས་ཀྱིས་རྩེ་སྤྱོད་ཐེབས་ཏེ། དབུས་རི་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་མདུན་ཐང་དུ་བཞུགས་སྐར་པ། ཆོས་བཅོ་ལྔ་སྐར་ཆེན་
 དབྱར་བསང་ཆེན་མོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚལ་གོང་དུ། མཐོན་མཐིང་ཅོད་པན་འཆང་བ་རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོའི་
 གསེར་ཞལ་ཐོག་མར་མཛལ་བ་དང་། རྒྱལ་རི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རི་རྩེར་ཉི་མ་ཤར་བ་དུས་མཉམ། གཞན་གྱིས་བསྟུལ་
 བ་སོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མཚོག་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེས་གནས་ལྟ་ས་ལ་བདུད་པའི་གུས་ཕྱག་དང་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁོ་
 བར་གཟིགས་པ་དོམས་མེད་དུ་མཛད་པས། རྒྱལ་དབང་མཚོག་དཀྱིས་པའི་འཛུམ་ཞལ་པད་དཀར་ལྟར་བཞད་ཅིང་སྤང་

༡ གདན་ས་མཚན་ལུ་མཚན་ལང་གོང་ལོག།

༢ གཤམ་ལོག་གི་ལོ་ལོ་ལོ།

བོ་ཆེའི་སྒྲ་ཞགས་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱག་གིས། རྒྱུད་མིན་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྒྲེས་ཀྱི་གཙུག་ཕྱད་བཞེས་ཤིང་དགེ་བཤེན་གྱི་དངོས་པོར་བསྐྱབས་ཏེ། ལས་ལྷ་དབང་གི་མདོག་ཅན་དང་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་གྲགས་པ་བཞུན་པ་ཡར་འཕེལ་མི་འགྱུར་གོ་ཆ་མིན་ལས་ཀྱན་ཁྱབ་དཔལ་བཟང་པོ་ཚྭ་གས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲེ། ཞེས་པའི་མཆན་གསལ་ཞིང་བཞུགས་ཁྱིར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་དབུ་ཀྱར་ལ་ཉི་འོད་དང་པོ་འཕྲོ་བ་དུས་མཉམ་པས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་བཟང་གསུངས། ཡབ་སྲས་མ་བུ་འཕྲད་པ་ལྟར་པན་རྩྭ་མཉེས་གཤིན་པ་གཅིག་ཕུས་ཀྱང་མཛད་སྒྲིའི་གཟི་བྱན་རྣམ་པར་རྒྱས། སྐབས་དེར་ཚྭ་གས་མཆོམས་ཀྱན་ནས་ཁྱིར་ཕེབས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དམིགས་པའི་རྟ་ལོར་སོགས་ཀྱིས་རི་ཐང་ཁྱབ་ཅིང་། སྐར་ཆེན་སྐྱ་གཞུང་གི་དེལ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་གར་ནས་བཟང་དགའི་དངོས་པོ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་བཅས། དེ་ཉིན་མཚུར་ཕུར་འཁྱར་བས་སྐྱ་བསོད་ཆེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲིང་། གཟུང་མཆོར་གྱིས་སྲས་པའི་ཚྭ་གས་འབྲུལ་ས་ཡི་ཅི་ཐོག་ལྟར་བཟ་ཞིང་། སོ་བུ་ཡང་སྟེང་ཁག་ནས་བཟ་ཤིས་ཁྱ་རིང་དབུངས་པ་དང་སྟོན་པ་གཙོ་འཁོར་དང་ཐོག་རོལ། མཁའ་དབྱིངས་ཀྱན་འཇམ་སྤྱིན་གྱི་རྣམ་པར་མངོས། རྟོ་སྐར་བསྐྱེགས་ཤིང་དཀར་ཐིག་གི་རི་མོས་མངོས་པའི་ཕེབས་ལམ་གཡས་གཡོན་དུ། བསང་དུད་དང་བཟ་ཤིས་པའི་དར་གྱི་ལྗེ་ལྷོ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ནི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གཡོ། བོད་གྱི་སྒྲོས་གར་ལྟ་མོ་བ་དང་བོ་པ་གཞས་མ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིག་པའི་གར་དང་སྟན་པའི་སྐྱ་དབུངས་ཀྱི་མཆོད་སྤྱིན་ནི་བར་མེད་དུ་སྒྲོ། དུར་སྤྱིག་འདྲིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུས་ལག་ན་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཐོགས་པའི་མེར་སྐྱེང་དང་རྒྱ་རོལ། རྒྱ་སང་དང་ཆོ་རིང་སྟོར་དུག། སྒོས་རྒྱ་བརྒྱད་སྤྱིག་ཡབ་སྲས་ཁག་གི་སྐྱ་ཆབ་དང་མཛོད་པ། གདན་འདྲིན་ཆོས་རྩེ་སྐ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱིས་སྒོས་སྒྲེས་མདུན་བསྐྱབས་ཏེ། སྐབས་མགོན་རྒྱུད་མིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆས་སྲས་པའི་ཆེབས་ཆེན་ཐོག་དབུ་གདུགས་རྒྱས་པའི་མདངས་ལྷན་དང་བཅས་དལ་བུས་གདན་བྲངས་ཏེ། ཀྱན་ཉིང་རྒྱ་ཡི་གོ་བྱི་མཚུར་ཕུ་དུང་པ་རྒྱལ་ཚབ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་འོག་མིན་མཚུར་སྐར་གོང་གི་ཅི་ཆོམས་ཆེན་གྱི་མི་འདིགས་སེལླའི་ཁྱི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་པད་བཀོད། ཕེབས་སྟོན་དཀར་སྒོ་རྒྱས་གཤོམ་དང་གཞུང་སྐར་ཡོངས་ནས། རྟེན་འབྲུང་མཐུལ་འདེགས་འབྲུལ་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་རྟེན་མཆོག་ཏུ་དགེ་བར་མཛད་དོ། བྱི་ཉིན་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་ལྟར་སྐྱ་འཁྱིས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཉིན་ཤས་རིང་སྐར་ཆེན་དབྱར་བསང་ཆེན་མོའི་དབྱེས་སྟོན་ལྟ་མོའི་གཟིགས་མོར་རོལ། ཆོས་ཉེར་གཉིས་གཟུང་སྐར་འབྲུང་འཕྲོད་ཤིན་ཏུ་དགེ་བའི་ཉིན་སང་ཁྱིར་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྟོན་དངོས་གཞིར། སོ་བུ་ཡང་སྟེང་ཀྱན་དང་བཟ་ཤིས་འབྱེལ་སོགས་ལ་བཟ་ཤིས་ཁྱ་རིང་སོགས་ཀྱིས་མངོས་ཤིང་། ཐོག་རོལ་དང་སྟོན་པ་གཙོ་འཁོར། དུར་སྤྱིག་འདྲིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུས་ལག་ན་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་ཐོགས་པའི་མེར་སྐྱེང་དང་རྒྱ་རོལ། མ་མགོན་མགར་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཆེན། རྒྱ་སང་དང་ཆོ་རིང་རྣམ་དུག་སྒོས་རྒྱ་བརྒྱད་སྤྱིག། རྒྱལ་མཆོག་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐྱ་ཆབ་མཛོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒོས་སྒྲེ་བཅས། སྤྱི་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་རྒྱལ་མཆོག་མི་ཡི་སེལླེ་བཅུ་དུག་པ་ཆེན་པོ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་སྐབས་མགོན་རྒྱུད་མིན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་གདན་བྲངས་ཏེ། འཕན་གདུགས་རྒྱལ་མཆོན་ཡོལ་བ་སྐྱ་བྱེ་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མངོས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོར། གདོང་ལུང་དབང་པོ་

◀ ལྷ་གཞོན་དུས་ཅུམ་བཏེག་པོ་ཡང་ཆེ་ཐོག་ལ་བསྒྲོན་པ།

༩ གཡའཤེལ་གཞི་དེ་ཡི་ཞུ་།

བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་གསེར་ཁྲི་ཟ་འོག་དགུ་བཅེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་ཞབས་སེན་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་རེ་ཁ་
 བཏོད་བྱུང་པ་དང་། གཞུང་དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་པ་ཆེན་པོའི་དབུས་བཀའ་བརྒྱུད་སློབ་ཁག་གི་སྤྱི་ཚབ། རྗེ་གོང་མའི་སྤྱི་
 ཉེ་བོད་རྗེ་མེད་མེད་ཀྱི་ཁྲི་ཁྲི་ལང་པ་སོགས་གཞུང་ལའི་དཔོན་རིགས་ཁག་གི་ངོ་ཚབ། གཞན་ཡང་དཔོན་ཁག་དང་གཞིས་ཁག།
 བྱང་རིགས་དཔོན་ཆང་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་སོགས་ཆེ་དགུའི་ཕུན་ཆོགས་གཅིག་དུ་འདུ་བའི་དབུས་སུ། རྒྱལ་དབང་མཆོག་
 ལས་སྤྱི་བས་མགོན་ཆུང་གི་དེ་རིན་པོ་ཆེར་མགུལ་སྤྱང་མགུལ་དར་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་མེད་ནི་དེ་རིང་བ་དང་བཅས། ཀུན་
 ཉིང་དུ་ཡི་གོ་མྱོ་རྒྱལ་ཆབ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་མི་འཛིགས་གདོང་ལུའི་དབང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་
 མཐོན་པོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་། ཉོན་ཆེན་དཀར་སྟོང་དང་། ཕུན་ཆོགས་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཆོགས་ཡོངས་ནས་གསང་སྤྲུལ་ཟབ་
 མོའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ལ། རྒྱལ་མཆོག་མི་ཡི་སེལ་ཆེན་པོས་ཆོ་རྒྱལ། རྒྱལ་མེད་སྤྱི་བདེ་བ་དང་། བཟླ་ཤིས་རྒྱས་བརྟག་
 བརྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་མངའ་དབང་རིན་ཆེན་འབར་བ་བཀྱར་བར་མཛད་དེ། རྩྱགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 ར་བོ་ཆེ་གི་ཞེད་སྐྱོ་ན་བསྐྱུགས་ཤིང་། མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཙུག་ན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ལྷ་མ་མེར་གསལ་བར་མཛད་
 པའི་བཀའ་དྲིན་ནམ་མཁའི་མཐར་ཡང་གཞལ་བ་མི་བཟོད་ཀྱང་། བཀའ་དྲིན་གྱི་དངོས་པོ་མཆོན་བྱེད་དུ་སྤྲོ་བྲང་གཞུང་
 སྤྱིར་ཡོངས་ནས་མཆུལ་ཉིན་གསུམ་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་མཆོག་ཡབ་སྲས་བྱུང་ལ། ཁྲི་འབུལ་དང་ཡོན་འབུལ་ཀྱན་བཟང་
 མཆོད་སྤྱིན་ལྷ་མའི་འབྱོར་ཆོགས་ལྷ་བྱས་མཛོན་པར་མཆོད་དེ། རྗེ་གསལ་ལྷན་གྱི་དཔལ་ལ་འགྲན་པའི་མཛད་སྟོན་མཐའ་
 རྒྱས་སུ་མཛད་དོ། བྱི་ཉིན་སྤར་ཡང་མཛད་སྟོན་དང་བཅས་དབུ་ཞུ་མཐོང་གྲོལ་དམར་སེར་དབང་གི་མདོག་ཅན་ཐོག་
 མར་སྟོན་པ་ན། རྩྱག་གིས་དལ་བྱས་དབུ་ཞུར་བྱི་དོར་གནང་བ་སོགས་སྤྱི་གོང་མ་ཅི་ལྷ་བ་བཞིན་མཛད་པས་དེར་འདུས་
 ཀྱན་ཡིད་ཆེས་དད་པའི་སྤྱི་ཡོང་དབང་མེད་དུ་གཡོས། ལྷ་མ་མཁར་འཇའ་གྱར་ཕུབ་པ་སོགས་རྟགས་ཉིན་ཤིན་ཏུ་དགེ་
 བར་གྱུར་། ཉིན་ཞག་དུ་མའི་བར་དུ་གདན་ས་གཞིས་བྱེས་ཐམས་ཅད་ཁྲི་མེབས་ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་རྗེ་གསལ་ལྷན་གསར་པའི་
 དཔལ་ལ་རོལ་ལོ།

༤༽ རྒྱ་གར་དུ་སྤྱི་བས་བཅོལ་ཐེབས་པ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ཡུལ་ཆོས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་དུས་འགྱུར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ན། སྤྱི་བྱར་དུ་རྒྱལ་མཆོག་བཙུ་
 དུག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ། རྒྱལ་ཆབ་ཆུང་གི་དེ་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་དུག་ཅན་ཉོན་འཁོར་རྩྱག་བསྐྱུས་ཤིག་ལྟར་

འགྲོས་ཀྱིས། བོད་ནས་འབྲུག་ཡུལ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་གར་ནི་བདེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕེབས། སྐབས་དེར་
 འབྲུག་ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་པ་མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་གཞུང་སྐྱེར་ཡོངས་ནས་མི་ཁྱེད་ལྟག་དུ་བསྐྱབས། རྒྱ་
 གར་ས་སྤེལ་གྲག་སར་ཕེབས་འབྱོར་བྱེད་སྐབས་སུ། རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མི་མང་གིས་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཡོངས་ལ་
 ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོས། འཆོ་གོས་གནས་མལ་སྤྲན་བཅོས་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་ཆུན་རོགས་རམ་བཀའ་དྲིན་སྤྲོ་ན་དགེ་
 བར་བརྟེན། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་རྒྱ་གར་གཞུང་སས་བཀོད་བསྐྱོགས་གནང་ཡུལ་ག་ལ་བ་དེར། ལྷུ་དུ་ཕེབས་
 པར་དབྱེས་སྒྲོ་འཕེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། བསྐྱར་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མངའ་བདག་འབྲས་ལྗོངས་ཆོས་རྒྱལ་མི་དབང་
 བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གིས། མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོའི་གོང་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ཀྲུ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་དང་འབྲས་
 ལྗོངས་མཆོད་ཡོན་དད་དམ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལ་རྒྱ་དང་། སྲས་ཡུལ་བསྐྱར་འགྲོའི་བདེ་ཙམ་གཅིག་དུ་དགོངས་ཏེ། རྒྱ་
 གར་དབུས་གཞུང་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ཀྲུ་པ་ཡབ་སྲས་སྐྱེ་འཁོར་ཆང་མ་འབྲས་ལྗོངས་རང་དུ་གདན་ཁྱེ་ཆོག་པའི་བཀའ་
 མོལ་ཞུས་དོན་ལེགས་སོན་བྱུང་མ་ཐག། ལྷག་སར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྐྱེ་མཐུན་དུ་མི་རྗེ་འབའ་ཉག་ཨ་ཐིང་བཀྲ་ཤིས་
 དབང་འདུལ་གདན་ས་པ་དང་། རྒྱ་གར་སྐྱེ་ཆབ་ཨ་ཕུག་ལྷ་བྱ་ཆེད་གཏོང་གནང་ནས། རྒྱལ་མཆོག་ཀྲུ་པ་ཡབ་སྲས་སྟོན་
 འཁོར་ཆང་མ་འབྲས་ལྗོངས་རང་དུ་གདན་ཁྱེ་གནང་དོན་ལྟར། རྗེ་སྤྲེལ་མ་མཆོག་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ལྷག་
 ས་ནས་ཆིབས་བཞེག་སྟེ། ༡༩༥༩ ས་ཕག་ལྷ་བ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་ས་སྐང་དོག་པོ་བྱང་དུ་ཕེབས་འབྱོར་
 སྐབས་སུ། གཞུང་སྐྱེར་དགོན་ཁག་ཆང་མས་དད་སྒྲོ་ཆེན་པོས་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། དེ་ནས་ལོ་ཤས་རིང་སྐང་དོག་
 ཞུལ་དུ་དད་སྦྱིན་འབའ་ཉག་ལྷ་བྱ་བྲིས་ཆང་སོགས་ལ་བཞུགས་རིང་གྲོ་མོ་བ་ཨ་མ་མཆོ་སྦྱིད་ནས་ཉག་དུ་འོ་མ་ཕུལ་བ་དང་།
 རུམ་བཞེག་དུ་དད་སྦྱིན་སྦྱི་ཞུལ་པར་ཆང་དང་མོན་འབྲོག་ཤག་བཅས་སུ་འཕུལ་བཞུགས་གནང་། ༡༩༦༡ ལོ་འགོར་རྒྱ་
 གར་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་མཆོ་བསྐྱེད་རྒྱ་ས་བཞུགས་སྐར་དུ། གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 ཞབས་སར་བཅར། སྐབས་དེར་དབུ་སྐྱེ་གཙུག་ལྷན་འབུལ་བཞེས་དང་མཆོན་གསོལ་གྱི་མཛད་སྟོན་སྐབས་བདེ་ཞིག་ཀྱང་
 གནང་སྒྲོར་ཞབས་གས་རྩིང་པ་ཆོས་གསུངས། སྐང་དོག་རྣམ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
 འབྲས་དུ་བཞུགས་རིང་། སྒོ་བ་རྒྱུད་ཞིག་དུའང་འབྲུག་ཅམ་ཕེབས་དགོས་ཤར་བ་སོགས། མདོར་ན་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་
 ཞབས་སར་མེད་སྐབས་ཐུགས་ཤིན་དུ་ཡུས་པའི་རྒྱལ་ཉག་པར་རུམ་བཞེག་ལ་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་ཕེབས་པར་བཞེད་ཀྱང་།
 གེགས་བར་ལྷ་བྱས་བཞེད་དོན་ངེ་བཞིན་འབྲུབ་དཀའ་བར་གཟིགས་ཏེ། མཐར་དབྱུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་བོད་ལྗེ་དབྱ་
 པའི་ཆོས་བཅུ་དབྱའི་མཆོན་མོར་བྱིམ་མཆོས་གོང་མི་ཉལ་ཐག་ཆོད་ཅམ་ནས། རྒྱལ་ཆབ་ན་རིམ་གྱི་སྒོ་མ་ཉིན་ཐུབ་སྐྱེ་
 བཞུགས་པའི་མགུལ་ག་ཁོ་ན་ཕྱག་འགེལ་མཛད་དེ། གཟིམ་རྒྱུད་གི་ལྷག་རྒྱུ་རབ་གསལ་ནས་བྱིར་མཆོངས་ཏེ། བྱ་ཆོད་
 རྩི་ལས་ཐར་བ་བཞིན་ཞབས་ཐང་ཁོ་ནས་མཆོན་བྲོས་ཀྱིས་རུམ་བཞེག་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། སྐབས་དེར་སྐུ་མ་ནག་ལམ་ཆེན་
 མེད་པས་ནགས་ཆལ་གསེབ་ནས་ཕྱག་ཞབས་སོགས་ལ་རྒྱས་སྦྱོན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་། དེ་ཉིན་སྤྱོད་རྒྱལ་དབང་མཆོག་
 ཀྱང་བྲེལ་ཉལ་གྱིས་སྐྱེ་མདའ་ཤར་སྒྲོར་ནས། ཆོ་མས་ཆེན་ཆེ་གཡང་འབྲིལ་པའི་བྱིར་ཞབས་བཞེག་ཐོག་གསོལ་ཇ་མཆོད་

པའི་ཐོལ་གྱིས་ཐེབས་སྒྲག་ཏུ་བཞུགས། རྗེ་སྒྲ་མ་མཆོག་ཐད་ཀར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་ཞབས་སར་ཐེབས་པར་བཞེད་
 དེ། རྒྱལ་སྒོ་ནས་ཡར་འཕྱེལ་བ་དང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་རྒྱལ་ཆ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་པ་དང་སོ་བྱང་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་
 ཏུས་མཉམ་པས། ཉེན་འབྲེལ་གིན་ཏུ་བཟང་གསུངས་ཏེ། འཕྲལ་མར་གསོལ་གཟིམ་སོགས་གདན་ཁྱར་མངགས། དབུ་ཐོད་
 ཡང་ཡང་གཏུགས་ཤིང་ཕྱག་གིས་བྱིལ་བྱིལ་གནང་བ་སོགས་ཡབ་སྐུ་མ་བུ་འཕྲད་པ་ལྟར་མཛད་པས་ཀྱན་ངོ་མཚར་ཏུ་
 འཛིན། དེ་ནས་ཉིན་ཞག་ཏུ་མའི་བར་ཏུ་གྲུང་གསེང་ལྟ་བུར་ལྷོད་བཞུགས་གནང་སྟེ་གསན་བསམ་དངོས་གཞིར་འཕྲུག་
 པར་མཛད་དོ།

༥༽ གཞུང་རིག་གསན་སྦྱོང་།

སྤྱིར་རྗེ་སྒྲ་མ་དགུང་གངས་བདུན་ནས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་ཆོས་སྒོ་གསལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་
 བཞེན་ཏེ། ཡི་གེའི་བྱི་མོ་དབྱངས་གསལ་ནས་ཐུགས་འཛིན་སོགས་གསན་སྦྱོང་གནང་ཞིང་། རིམ་གྱིས་མཁས་པ་གཞན་
 ཀྱི་ཞབས་ལའང་གཏུགས་ཏེ། བརྗེས་ཀྱི་གཞུང་དང་། ས་དབྱེད། མཆོད་རྟེན་ཐིག་ཙ། ཅིས་དཀར་ནག་། སྟན་ངག་། གསོ་
 རིག་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར་དང་། ལྷག་པར་སྒྱབས་རྗེ་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས། དབུ་པར་
 འདུལ་མཛོད་དང་། ཆད་མ། རང་བཟྱག་རྒྱུད་གསུམ་སོགས་གཞུང་ཆེན་རྣམས་དང་། སྒྱབས་རྗེ་རི་པ་གསལ་བྱེད་རིན་པོ་
 ཆེ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས། རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱེད་པ། ལྷིང་པོ་བསྟན་པ། ཕྱག་ཆེན་སྒོན་ལམ། ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོ་རྟོག་བྱའི་
 འོད་ཟེར། སག་མོའི་རྣམ་བཤད། རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད། ཁྱིད་ཐུང་བརྒྱ་ཙ། རྗེས་ཆེན་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་སོགས་ཀྱི་
 ཟབ་ཁྱིད་དང་བཤད་ལུང་གསན་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རུས་ཆེན་པོས་སྦྱང་བཅོལ་མཛད། སྐབས་རེ་མཆོན་སྦྱོང་གནང་ཡུན་
 རིང་བས་སྒྱུ་སྒྲིད་བཅིང་སྤར་མནལ་ཏུ་གཟིམ་གངས་མང་བས། གསོལ་ཞབས་ནང་མཆོས་སྒྱུན་ཀྱི་དོགས་ནས་གསན་
 སྦྱོང་ལྷོད་ཅིང་གནང་གལ་ཡང་ཁྱེད་གོས་མང་ཅིང་བྱུང་། དེང་སང་ཡང་མཛད་གསེང་ནམ་ཡོད་ལ་ཕྱག་དཔེ་ཁོ་ནར་
 གཟིགས་པ་ལས། འཛིན་རྟེན་པའི་གཏམ་གྱི་འདྲི་མེད་གང་ཡང་སལ་ཆེར་མི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

༦༽ མཐོང་རྒྱུན་ཕྱག་བཞེས།

ཆོ་ག་ཆོས་སྦྱོད་རྣམས་ཐུགས་འཛིན་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ། དབུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་བཟང་པོ་(ཕྱིས་རྒྱལ་མཆོག་བཙུ་བདུན་པའི་
 ཡོངས་འཛིན་ཏུ་ཐེབས་)དང་། དབུ་ཆེན་བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་མཚུར་ལུགས་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་

A photograph of two Buddhist monks in traditional Tibetan attire. The monk on the left is seated, wearing a yellow robe and a large, ornate golden hat, looking down at a book. The monk on the right is seated, wearing a yellow robe and a smaller golden hat, holding a ceremonial object. The background features colorful Tibetan wall paintings and a window with a diamond pattern.

ཆོག་ཕྱག་ལེན། འདོན་ཏྲ་དབྱངས། འཆམ་གར་སྟབས། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཐབ་ཀྱི་ཐིག་ཚོན། གཏོར་བཟོ་དཀར་རྒྱ།
 དྲང་རྒྱ་དཀར་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་ཚུན་སྒྲུང་བར་མཛད་དེ། ལྷགས་ཁྱི་དགུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་ཉིན་གཉིས་པར་སྐར་ཆེན་
 རྒྱར་ལུགས་བཞིན་དབྱ་མཛད་གསར་སྒྲུལ་གནང་བའི་ཆོགས་མགོན་དུ། སྐུ་དྲིན་ཟླ་མེད་རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་
 བོ་གདན་ཁྱེས་ཀྱིས་མཐུལ་ཉེན་འབུལ། འདུས་མང་ཡོངས་ལ་བཞེས་ཆ་མིང་འདག་(རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་)
 སོགས་བསྟེན་བཀྱར་གཏོང་སྟོ་ཉིན་འཁྱོངས་ཟབ་རྒྱས་དང་སྐུ་འགྱེད། བྲ་ཚང་ལ་ཉེན་འཛོག་སོགས་གནང་། གདན་ས་
 གསར་པའི་ནང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དབུ་སྒྲུལ་གནང་བ་དང་པོར་བཉེན་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གིས་དགེས་ཚོར་ཆེན་པོས་
 ཉེན་གསུམ་དང་། མཛལ་དར་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་སོགས་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྒྱ་ཆེན་སྒྲུལ་ཞིང་གཞུང་སྐྱེར་ཡོངས་
 བས་ཉེན་འབྱུང་ལེགས་དར་སོགས་སྤུལ་ལོ། །

པ༽ དབང་ལུང་གསན་བཞེས།

གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་སྐུ་མདུན་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་ཆེན་
 སོགས། དཔལ་ས་སྐུའི་ཁྱི་འཛིན་སྐབས་མགོན་སྟོལ་མ་སོ་བྲང་མཚོག་གི་མདུན་ནས་ནམ་སྐར་མཛོན་བྱང་དང་དྲི་
 མེད་ནམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆེན་སོགས། སྐབས་རྗེ་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཀར་གླིང་ཞི་ཁྲོའི་
 དབང་ཆེན། སྐབས་རྗེ་སྐུ་སྐུ་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་མཚོག་གླིང་གཏོར་གསར་ཚོས་སྟོར་ཀྱི་དབང་ལུང་།
 སྐབས་མགོན་དཔལ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྐུ་བདེ་ཆེན་ཐིག་ལེ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་། སྐབས་རྗེ་སངས་རྒྱས་
 མཉན་པ་སྐུ་གོང་མའི་མདུན་ནས་གདམས་ངག་མཛོད་ཀྱི་ལུང་དང་། ད་ལྟ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པའི་མདུན་ནས་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རིན་ཆེན་གཏོར་མཛོད་ཀྱི་ལུང་། སྐབས་རྗེ་ཀ་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་རིན་ཆེན་གཏོར་
 མཛོད་ཀྱི་བཀའ་དབང་དང་། ཤངས་པའི་ཚོས་སྟོར་ཀྱི་དབང་ལུང་། སྐབས་རྗེ་རྩོམ་སྟོན་བན་ཆེན་བསྟན་དགའ་རིན་པོ་
 ཆེའི་མདུན་ནས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་དང་ཁྱེ་ཏྲ་པ་ལའི་དབང་དང་རྒྱུད་སྐྱེའི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོར། བསྟན་འགྱུར་ཀྱི་ལུང་མང་
 རབ་སོགས། སྐབས་རྗེ་འབོ་དཀར་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བསྐྱེད་སྟོན་སོགས་ཀྱི་དབང་དང་ཚ་རྒྱུད་བཏག་གཉིས་ཞིབ་ཁྲིད་
 ལ་སོགས་པ་བཅས། རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་ཚོས་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བཞེས་མཛད་
 པ་ལགས་སོ། །

▲ གདན་ས་མཚན་ཕུར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་ལྷན་ཐུག་མགོན་པོའི་གཏོར་བཅུས་གསུང་རྒྱུ་བསྐྱོན་པ།

༩ གཤམ་ལྷན་གྱི་དེ་ལྟེ་ཞུ།

༡༽ བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ཉམས་བཞེས།

ཀླུ་མཆོག་ཀམ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་སྤྱོད་བཟུང་པའི་ཞིང་དང་འཕགས་བོད་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་བཞེས་པ་དེར་སྤྱུལ་པའི་སྤྱོད་མཉམ་དུ་སྟོན་ཅིང་། མཉེས་པ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པས་སྤྱགས་ཡིད་གཅིག་དུ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་ཡང་ཀླུ་མཆོག་བརྒྱུད་པ་ཆེན་པོ་མཆོན་བཞེད་པར་དཀའ་བ་དཔལ་ལྷན་རང་བྱུང་བྱུང་བཟུང་ལྟར་འདི་དོ་རྗེའི་ཞབས་པད་འབྲལ་མེད་དུ་བསྟེན་པས་རིགས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། རྗེ་སྤྱི་མའི་དགྲུང་གུངས་བརྒྱུ་གསུམ་ཐོག་དགེ་ཚུལ་དང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་བྱམས་མགོན་སི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཞུས། ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་དང་ཀྱེ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲོམ་ཐེངས་འགའ། བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱགས་མཛོད་དང་། གདམས་ངག་མཛོད། ཀྱེ་ཆེན་བཀའ་མཛོད། གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྲོལ། ཀླུ་བ་ཀྱེ་མཆོ། མགོན་པོའི་ཆོས་སྒྲོར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིན་གྲོལ་ཀྱུ་བ་བཞེན་དང་བཅས་པ་མང་དག་ཞུས་ཏེ་སུམ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཇིན་པའི་ངོ་བོར་བསྐྱབས། ཕྱག་ཆེན་ཀྱེ་གཞུང་དང་། དེས་དོན་ཀྱེ་མཆོ་སོགས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་དང་། ཆོས་དྲུག་བདུད་ཅི་ཉིང་ཁུ་སོགས་ལྷ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་སྒྲོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁྲིད་སྒྲོམ་སྤྱགས་མ་རྟོགས་འབྲལ་དང་བཅས་ཏེ་ཞུས། མདོར་ན་རྗེ་སྤྱི་མའི་དགྲུང་གུངས་བཞི་ནས་ཀླུ་མཆོག་བརྒྱུད་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་མ་མཉམ་གྱི་བར་དུ། པལ་ཆེར་སྤྱུ་ལུས་དང་གིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ནས། སངས་རྒྱུ་དངོས་དང་ནམ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་དད་གྲས་ཅེ་གཅིག་པས་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱེ་མཆོའི་བྱུང་བཟུང་ཆ་བའི་སྤྱི་མ་གཅིག་སུ་བར་བསྟེན་པར་མཛད་ཅིང་། ཀླུ་དབང་མཆོག་ནས་ཀྱང་གཞན་མཆུངས་བྲལ་བའི་སྤྱགས་བཅེ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་མཐའ་དག་ཤམ་ལུས་ཤིང་ལུས་པ་མེད་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་པ་འབབ་དུ་སྤྱུལ། དེ་ཡང་ཐོབ་ལོ་ཅམ་དུ་མ་བཞག་པར་སྤྱགས་དམ་ཉམས་ལེན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཅོན་པར་མཛད་པའི་མཆོམས་ཁོངས་དག་དུའང་ཀླུ་དབང་མཆོག་ངོ་ཐེབས་ཀྱིས་གདམས་པ་སོ་སོའི་གནད་གསང་འཁྲོལ་བར་མཛད་པས། ཉམས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ནམས་གཤམ་མེད་ལྷན་འབྲལ་དུ་རྫོགས། ཀླུ་ཆབ་རྟོགས་ལྷན་ཞེས་སྤྱགས་སྤྱུས་དམ་པར་བསྤྱགས་ཏེ། རྟོགས་པ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་གཏད་པར་མཛད་ཅིང་གསང་བ་ཀྱེ་མཆོའི་མཛོད་འཇིན་ཆེན་པོར་མངའ་དབང་གསོལ་བར་མཛད་དོ། །

▲ རུམ་བཞེག་རྩོམ་སྒྲུབ་ཞུ་ནག་འཆམ་དཔོན་ལ་མེབས་གྲབས་མཛད་པ།

༩ གཡའཤེག་གི་དེ་མེ་ལྟར།

༧༽ གདན་སའི་དོན་སྒྲོབ།

ཀྱུ་ལ་མཆོག་བཙུ་བྱག་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རེ་ལྟར། རྗེ་སྒྲ་མའི་དགྲའ་ལ་ཉེར་བྱག་ནས་མི་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་གདན་ས་རུ་མ་བཏེག་གི་དོན་སྒྲོབ་དཔོན་གནང་ཞེ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུ། མཚུར་ལུགས་མཐོང་རྒྱན་ཕྱག་བཞེས་མི་ཉམས་རྒྱན་འདྲིན་ཀྱི་ཆེད་དུ། དོན་སྒྲོབ་བྱུར་པ་དང་དབུ་ཆེན་བཞེས་པ་སོགས་ལ་ཞིབ་འདི་གནང་ཞེ། ཐུན་བྱའི་ཞལ་མ་མཐུན་པའི་རིགས་ལ་ཀྱུ་ལ་མཆོག་བཙུ་བྱག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཡིས་བཅད་པ་མཛད་པ་ཉག་ཅིག་ལ་ཆད་མར་འདྲིན་པ་ལས། ཆད་ལྷག་མ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་འཐུས་པར་བཞེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རང་ལུགས་གང་བྱུང་དེས་ཆོག་ནམ་ཡང་མི་མཛད། དོན་སྒྲོབ་ཀྱི་བཀྱི་བ་རྒྱུད་ཅག་། དཔེར་ན། རྣལ་ཆོན་ཀྱི་བྱེ་མ་མཁོ་སྒྲུབ་དང་རྣལ་ཆོན་འདེབས་མི་ཆོར་གྲུང་ཆོགས་གཏོང་སྟོ། དགྲ་ཆོས་ཐུར་གསུམ་གྱི་གར་འཆམ་སྐབས་སུ། ཡན་ལག་གར་པ་རྣམས་བཀོད་སྒྲིག་གིས། ཀྱུ་ལ་མཆོག་ཡིད་ནོར་ཆེན་པོར་གསེར་སྒྲན་སྟོན་སྟོན་སོགས་ཀྱང་སྒར་ལམ་འཁྱུར་མེད་དུ་མཛད་པ་མ་གཏོགས། དེང་དུས་སུ་སྐད་པའི་གདན་སའི་རྒྱན་ལྟོས་ལད་གཞིའི་རིགས་ཡེ་ནས་མི་མཛད་ལ། རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱང་ཉིན་ལྟར་ཆོགས་མེབས་དང་། གར་འཆམ་རྣམས་སུ་ཉག་མེབས་མཛད་པ་ལས། ཀྱུ་ལ་བའི་དབང་པོ་གསེར་ཞལ་བཞུགས་མིན་དང་། ཀྱུ་ལ་བ་ཡབ་སྲས་སུ་སྐད་པའི་ཆེ་འབྱིངས་གྱིས་སྐབས་རེ་ཡོད་ལ་སྐབས་རེ་མེད་པ་ལྟ་བུས། མཐོང་རྒྱན་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་གཞིའི་རིགས་ནམ་ཡང་མི་གནང་། མཛད་བྱེལ་ཆེ་དབང་གིས་ཡེ་ནས་སྒྲོགས་མིན་ཤར་ཆོ། སྐར་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་མཁས་ཤིང་མཆེན་རྟོགས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱས་པའི་དོན་སྒྲོབ་བྱུར་པ་སྒྲུབ་དཔོན་བསྟན་འདྲིན་ཐུན་ཆོགས་ལ་མངགས་བཅོལ་གནང་བ་ལས་གང་བྱུང་བོམ་འདོག་གཞར་ཡང་མི་གནང་རོ། །

༡༠༽ གདན་སའི་སྒྲོབ་སྒྱུ།

གདན་ས་རུ་མ་བཏེག་ལ་ཀཱའི་འཇམ་དབྱངས་ཁང་། ཞེས་པའི་གཞི་རིམ་སྒྲོབ་བྱ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་སྒྲོབ་སྒྱུར། སྐབས་མཆོག་དོན་ཆེའི་མཆེད་པོ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེ་སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་བསྐོས་སྤུལ་ལྟར་མཛད་འགན་མཉམ་དུ་བཞེས། ཕྱིས་དཔལ་ཀཱའི་སྤྱི་ན་ལ་རྒྱ་བཤད་བྱ་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་སྒྲོབ་སྒྱུར། ཀྱུ་ལ་

གཤམ་བཤམ་གྱི་དེ་ཅི་གས།

བ་ཡབ་སྲས་ནམ་བཞེས་རེས་མོས་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་རེ་གནང་དགོས་བཤད་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར། སློབ་སྦྱི་
 སྐབས་གཉིས་པ་དེ་རྗེ་སླ་མ་མཆོག་གིས་གནང་རྒྱུ་ཡབ་སྲས་ཆང་མས་ཐུགས་རེ་བཞེན། སློབ་སྦྱི་དང་པོ་སྐབས་རྗེ་
 འཇམ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཕྱག་ནས་ཆེས་བཞེས་མཛད། སློབ་སྦྱི་གནང་རིང་བཤད་ཀྱི་གཞུང་གོན་སྦྱི་དང་འཆོ་བའི་
 འགྲོ་གོན་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱ་སྒྲིབ་རང་ནས་ནར་གཏོང་མཛད་ཅིང་། དེའི་རིང་ལ་འཆར་ཅན་གྱི་རོགས་དཔུལ་བྱུང་རིགས་
 ཐམས་ཅད་མ་འོངས་བཤད་ཀྱི་ཉེན་རྩེ་འདྲིལ་གནང་མཛད། བཤད་ཀྱི་དེ་བཞེན་ལྷ་ཤེས་ལེགས་སྒྱུར་མཐོ་སློབ་ཁོངས་
 སུ་འདྲུལ་ཐབས་ཡོད་དགྱ་གནང་བ་སོགས། སྐབས་དེར་བཞུན་སྒྲིབ་སྤྱི་ལྷ་སྐབས་ཕྱོགས་ཆང་མ་སྐབས་རྗེ་འཇམ་མགོན་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་སྦྱང་སྦྱོང་གཅིག་ཏུ་མཛད་དེ། སློབ་སྦྱི་སྐབས་གསུམ་པ་སྐབས་མཆོག་རྗེ་རྗེའི་མཆེད་པོ་ལྷ་དམར་
 རིན་པོ་ཆེར་ཆེས་འབུལ་གནང་། སློབ་སྦྱི་སྐབས་བཞི་པ་སྐབས་མཆོག་རྗེ་རྗེའི་མཆེད་པོ་ཏཱ་ལི་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་
 སྐབས་འགྲོ་གོན་སོགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གཟིགས་རྒྱ་ཆེ་ཡང་། བཞུན་དོན་མཛད་བྲེལ་དང་གདན་སར་གཏན་བཞགས་
 ཐུབ་མིན་སྐབས་སུ་རྗེ་སླ་མ་མཆོག་གིས་མཛད་ཁུར་མཉམ་རུབ་ཞུས། སྐར་ཡང་སློབ་སྦྱིའི་མཛད་འགན་རྗེ་སླ་མ་མཆོག་
 གིས་མ་བཞེས་ཐབས་མེད་བྱུང་སྐབས་ནས་ད་ལྟོ་མཛད་འགན་བཞེས་སུ་མཆིས། དེར་སྐབས་དོན་གྱི་བདག་
 པོ་རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་བདུན་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་གྲིབ་བསྐལ་འོག།འགྲོ་གོན་དང་སྦྱི་བྱུང་གི་གཟིགས་སྦྱོང་
 སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་སླ་ན་དགེ་བར་བརྟེན། སློབ་སྦྱིའི་མཛད་འགན་སྤར་གྱི་གནས་སྤངས་དང་བསྐྱར་ན་སློ་ཀུན་ནས་
 ཆེས་སྐབས་བདེར་གྱུར། སྦྱིར་རྗེ་སླ་མ་ཉིད་ཉག་ཏུ་འཁྲུལ་ཞིག་ཆེན་པོར་བཞགས་ནའང་། སྐར་ཆེན་སླ་བྱང་དང་གཞུང་
 གྲུ་ཆང་། ལྷག་པར་བཤད་ཀྱི་མཁན་སློབ་དགེ་ལས་རིམ་པས་བྱུར་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་སྤྱི་ལྷ་དགེ་ཞིང་།
 སློབ་ཐུག་སྤྱི་རྗེས་ཡོངས་ནས་ཀྱང་དད་འདུན་ཆེན་པོས་བཙེ་བཀྱར་གིན་ཏུ་དགེ་བར་བརྟེན་བཤད་ཀྱི་མི་ཉམས་གོང་
 འཕེལ་དུ་མཛད་བཞེན་པ་ལགས་སོ། །

༡༡༽ གཞུང་རིག་འཆད་བྲིད།

གདན་སའི་ཀླུ་འཇམ་དབྱངས་ཁང་ལ་དགེ་ཚུལ་ཀླ་རི་ཀླ་དང་སྦྱོང་འཇུག་སོགས་ཀྱི་དཔེ་བྲིད། དཔལ་ཀླུ་འཇམ་གྱི་ན་
 ལ་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་ཆེན་མོར་ལོ་མང་རིང་། བཤད་ཀྱི་མཁན་སློབ་རྣམས་ལྟར་ལོ་རེའི་སློབ་ཆུང་བྲིད་སྐལ་རི་ཡོད་ཐོག་གཟིམ་
 རྒྱུ་གི་བྱུར་བྲིད་ཁག་བཅས། མདོར་ན་ཉིན་རེར་ཆོས་ཐུན་བདུན་བརྒྱུད་རེ་ཆད་མེད་དུ་གནང་བའི་གཞུང་རིག་དག་ནི།
 སོར་མདོ། མདོན་པ་མཛོད། དབྱུ་མ་འཇུག་པ། དབྱུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། དབྱུ་མ་བཞི་བརྒྱུད་པ། དབྱུ་མ་རྒྱུ། ཤེར་ཕྱིན་མདོན་
 རྟོགས་རྒྱུ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ། དབྱུ་མ་ཐམས་ཅད་འབྱེད། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། རྒྱུད་སླ་མ། རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱེད་པ། སྦྱིང་པོ་
 བཞུན་པ། ཟབ་མོ་ནང་དོན། རྒྱུད་བཟླ་གཉིས། ཕྱག་ཆེན་སློན་ལམ། སློ་སྦྱོང་དོན་བདུན། གཞན་སྦྱོང་སོལ་འབྱེད། ཐུགས་
 ཀྱི་སྦྱི་དོན་ནོར་བུའི་འོད་ཟེར། ཕྱག་ཆེན་སྐྱབས་པའི་འོད་ཟེར་སོགས་གཞུང་རེ་རེ་ལའང་ལན་མང་ཞིབ་བྲིད་མཛད་ཅིང་།

སྤར་རིགས་བརྒྱའི་བྱུང་བ་དག་ཀྱི་མཆོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱན་རླབས་ལྷན་པ་ལྟུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྡེ་ལ་སོགས་པར་གསན་བསམ་དང་འཆད་སྤྲོད་གནང་རྒྱུ་དམ་བཅའ་ཕྱུ་བ་ལེགས་སྤྱོད་དོན་ལྷན་དུ་མཛད་པའི་དགྲེས་སྟོན་དུ། ༡༠༠༤ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་གསེར་གདུང་ཆེན་མོར་མཆོད་སྤྱོད་རྒྱས་སྟོན་དང་འདུས་ཆོགས་སུ་གསོལ་འབྲས་ཕུལ། དེར་སྐབས་བཤད་སྤྱོད་མཁན་སྟོན་གྱི་མཐུན་སྤྱོད་འདྲིམས་པས། འདི་ལོར་བཤད་སྤྱོད་དང་གཞུང་སྤྱོད་ཡོངས་ལ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཆོགས་ཡོངས་དང་བྱུང་ཁྲིད་གནང་སྟོན་ཅམ་ལས་སྟོན་ཆེན་ཆ་བཞོས་གྱི་དཔེ་ཁྲིད་རི་ཡར་དུ་སོང་། གཞན་ཡང་གནས་མཆོག་ལྷ་རྩ་ཆ་སྤྱིར་ཀམ་འདི་དགུ་ཆོས་འཆོགས་སྐབས་ཤིག་དུ་ཟབ་མོན་དོན་གྱི་ལྷགས་ཁྲིད་གནང་། དེ་བཞིན་ལོ་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཞལ་སྟོན་ཆེན་མོར་སྐབས་གཅིག་དུ་གསུང་ཆོས་རི་ཡར་གདན་ས་རང་དུ་གནང་བཞིན་པ་དང་། རྒྱན་ལྷན་ཆོགས་སྤེར་མང་པོར་འཆད་ཁྲིད་འདྲ་མིན་ཡང་མཛད་གྱིན་བཞུགས་པ་ལས་དུས་ཆོད་སྟོང་པ་ནི་མི་སྤྱི་དཔེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

༡༡༽ གདན་སའི་གདན་འདྲི་ན།

རྗེ་སྤྱི་མ་དགུང་གངས་ཉེར་བདུན་ལོར་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་ཨ་རིར་ཚྭ་གས་མེབས་སྐབས་སུ། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྤྱོད་ཆ་བུ་རྗེ་སྤྱི་མ་མཆོག་དང་། བྱུང་ཆ་བུ་རྒྱུད་བརྟན་འདྲིམ་རྒྱལ་(བྱིས་ལྷ་ནག་མཛོད་སྤྱོད་གནང་) འདྲིམ་གནང་ལྟར། མཛད་འགན་མཉམ་བཞེས་གྱིས་གནང་སྟོན་ཀུན་ལ། རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་བཟང་འཁོར་ཐག་ཀྱང་ཡང་ཡང་མེབས། བྱིས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཨ་རིར་སྤྱོད་བཅོས་སུ་མེབས་ཁར་ཡང་། རིན་པོ་ཆེ་བྱིད་རང་ཐུགས་ཁྲིལ་གཏན་ནས་གནང་མི་དགོས། གསང་བ་རྒྱུ་མཆོད་མཛོད་འདྲིམ་ཉེ་གདན་སར་བཞུགས། ང་ཡི་ལུས་ལ་ན་ཆ་སྤྱོད་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་བྱས་ནས་མེབས་ཡོང་བའི་གསུང་བཟང་གིས་བཞུགས་པ་ན། གངས་སྤྲོངས་ཆོས་སྤྱི་ལྟེ་མངའ་བདག་སྤྱི་ལོར་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གདན་ས་རུ་མ་བཏེག་དུ་ཆིབས་སྤྱོད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་སུ། ལྷ་སྟོན་དང་ལྷག་པར་རྗེ་སྤྱི་མས་སྤྱན་ཆོགས་ལྷ་ལྷན་གྱི་མཐུན་རྒྱས་བཤད་ཕུལ་བ་ཐུགས་དགྲེས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་དུ་གྱུར། བཤད་སྤྱོད་གསར་པ་སྤྱོད་ཅམ་དེར་ཡང་གདན་ཞུས་གྱིས་ཟབ་རྒྱུད་བཀའ་སྟོན་དང་བྱམས་ཆོས་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཞུས། ཨ་རིར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་སྤྱན་གཞི་ཕྱི་ཚུལ་བརྟན་སྐབས། སྐབས་རྗེ་འཇམ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་གཤིས་བཟང་བས་རྒྱལ་ཆ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འཕུག་སྟོར་ཞིག་གདན་འདྲིམ་ལྷན་ལྷན་པའི་བཀའ་ལན་དུ། རྒྱལ་ཆ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འདིར་མེབས་པ་ལས་གདན་ས་རུ་མ་བཏེག་རང་ལ་བཞུགས་ན་ང་དགའ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་རྣམ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་ཐུགས་རྗེ་དང་ཕྱིན་ལས་མངའ་བའི་རྒྱལ་མཆོག་རིག་པའི་དོན་རྗེ་མཆོག་གདུལ་བུའི་བསོད་ནམས་གྱིས་མ་རྒྱན་ནས་ཞི་བ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པས། དེ་ཞིག་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྤྱོད་རྒྱུ་མཆོད་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་རྗེ་གས་མཆོད་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནར་བཅོན་གནང་མཛད་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། མི་རྗེ་ལྷ་ནག་མཛོད་སྤྱོད་དམ་ཆོས་ཡོངས་འདུས་ཞེས་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་ཐུགས་རྗེ་གཏད་ལུ་གཅིག་ཕུ་བ་དེས། རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་དགོངས་བཞེད་བཞིན་དེར་དུས་དང་ཡང་མཐུན་པའི་གདན་འདྲིམ་ལྷན་ཆོགས། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་བཞི་ལས་

༡ དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕྱི་ལོ་སྐབས་སུ་བསྐྱོན་པ།

༢ གཤམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར།

གྲུབ་པ་གཞི་བརྒྱུད་ཆེ་བ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ལྟར། བསྟན་པའི་སྤྱི་ཚུལ་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་མཛད་
 ལུང་བསྐྱེད། རྒྱལ་མཚོག་རིག་པའི་དོན་ལྡན་མཚོན་པའི་ནལ་འཕྱོར་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོད་ཕྱོད་ཕྱོད་ཕྱོད་ཆེད་ཆར་རྒྱན་
 གི་དགོངས་དོན་གསལ་བ་བྱིན་རྒྱབས་མཐའ་ཡས་པའི་རོལ་མཚོ་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག། །
 ལྷགས་ཚོམ་མཛད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་སྤང་ཆར་བཞིན་གདན་ས་ཡས་མས་ཀྱན་ལ་འགྲོད་དོན་ཆེ། རྗེ་སྤྱི་མཚོག་གི་ལྷགས་
 བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་དང་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གི་བཀའ་དགོངས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ལ་ལྷ་བྱས་གནས་དུས་གང་གི་སྐབས་
 བཤང་གདན་སར་འབྲལ་མེད་དུ་བཞུགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

༡༩༩༡ རྒྱགས་ཐེབས་མཛད་སྤྱིན།

༡༩༩༡ ལོར་འབྲུག་ཚོས་རྒྱལ་མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་མེད་དོན་རྗེ་དབང་ཕྱག་མཚོག་གིས་གདན་ཁྱེས་ལྟར།
 རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་འབྲུག་ཏུ་ཐེབས། སྤྱིར་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་གཞུང་གིས་རྒྱལ་མཚོག་ཡབ་
 སྲས་ཡོངས་ལ་ཆེ་བཀུར་སྤྱི་ཚུལ་ན་དགེ་ཞིང་། ལྷག་པར་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་རྗེ་སྤྱི་མཚོག་ལ་ཡབ་སྲས་གཞན་ལས་
 ལྷག་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དངོས་འབྲུལ། བ་སེའི་ཕྱག་ཏུ་གསེར་འཆིང་ཅན་དང་རྟོག་རྒྱུ་གསེར་མགོ་མ་སོགས་
 ལྷགས་བཅེ་ཆེན་པོས་སྤུལ་གནང་བཀའ་རིན་ཆེ་བར་མཛད། ༡༩༩༡ ལོར་རྒྱལ་མཚོག་གོང་མས་སྟོན་འཆར་གཞིན་ཨ་
 རིར་ཐེབས་ཏེ། ཀམ་ཐེག་གསུམ་ཆོས་སྤྱིང་གསར་བཞེངས་ཆེད་དུ། ས་བདག་སྟོ་འབྲེའི་འཁོར་ཐེག་གི་སྟོན་སྲས་སྟོང་
 དང་གཏེར་བུམ་སྲས། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ཚོག་དང་དབང་ཆོས་སོགས་སྤུལ་བ་ནས་ཨ་རིའི་ཁྲུང་དང་། མཚུངས་
 མེད་ཆོས་རྗེ་ཨ་དགོན་རིན་པོ་ཆེས་གདན་ཁྱེས་ལྟར་དབྱིན་ཡུལ་བསམ་ཡས་སྤྱིང་དང་། གཞན་ཕུ་རོལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག། །
 གཞན་ཡང་སྤྱི་རྗེས་སུ་ཤར་སྟོ་ཨེ་ཤི་ཡའི་ཆོས་ཚོགས་པལ་མོ་ཆེར་ཐེབས་ནས་འདོད་ཆོས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྲས་འབྲེལ་
 ཚད་དོན་ལྷན་དུ་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཚོགས་འགའ་ཡང་གསར་འཛུགས་གནང་། ༡༩༩༢ ལོ་སོགས་སྤྱི་རྗེས་སུ། བོད་དུ་
 ཐེབས་ནས་རོ་བོ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྤྱོད་གཞུགས་ཡོངས་ལ་གསེར་ཆབ་སྟོན་ཏེ་ཁྲི་མཚོད། དེ་བཞིན་འོག་མིན་མཚུར་
 སུ་དང་དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས། སྤྱི་མཚོར་འབྲས་དགའ་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ། སྟོ་མོ་རྒྱལ་བྱེད་དགོན་དང་རུ་དགོན་
 པ་ལ་སོགས་པ། གཞན་ཡང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་འདབ་སྤང་སྤུག ། འབྲུག་རྗེ་དགོན་སོགས་རིས་མེད་དགོན་སྡེ་པལ་མོ་ཆེར་
 གནས་གཟིགས་དང་བསྟོན་བཀུར་མང་འབྱེད་སོགས་སྤུལ་ཏེ་དགེ་ཆོགས་གོང་སྤུལ་དུ་མཛད། ལྷག་པར་ ༡༩༩༡ ལོ་ནས་
 རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་པལ་མོ་ཆེར་གནས་གཟིགས་དང་། ༡༩༩༡ ལོར་ལ་དྲགས་སུ་ཐེབས་སྐབས་ཡུལ་ལྷས་བསུ་མ་ཁྱེས་

▲ མཚུར་སུའི་མཆོད་ཁང་གོང་གི་བཀོད་པ།

▲ མཚུར་སུའི་མཆོད་ཁང་གོང་གི་དབུ་ཚེས་ལས་སྟེ་ནམས་དང་ལྷན་དུ་བསྟོན་པ།

གཡུ་མེད་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་།

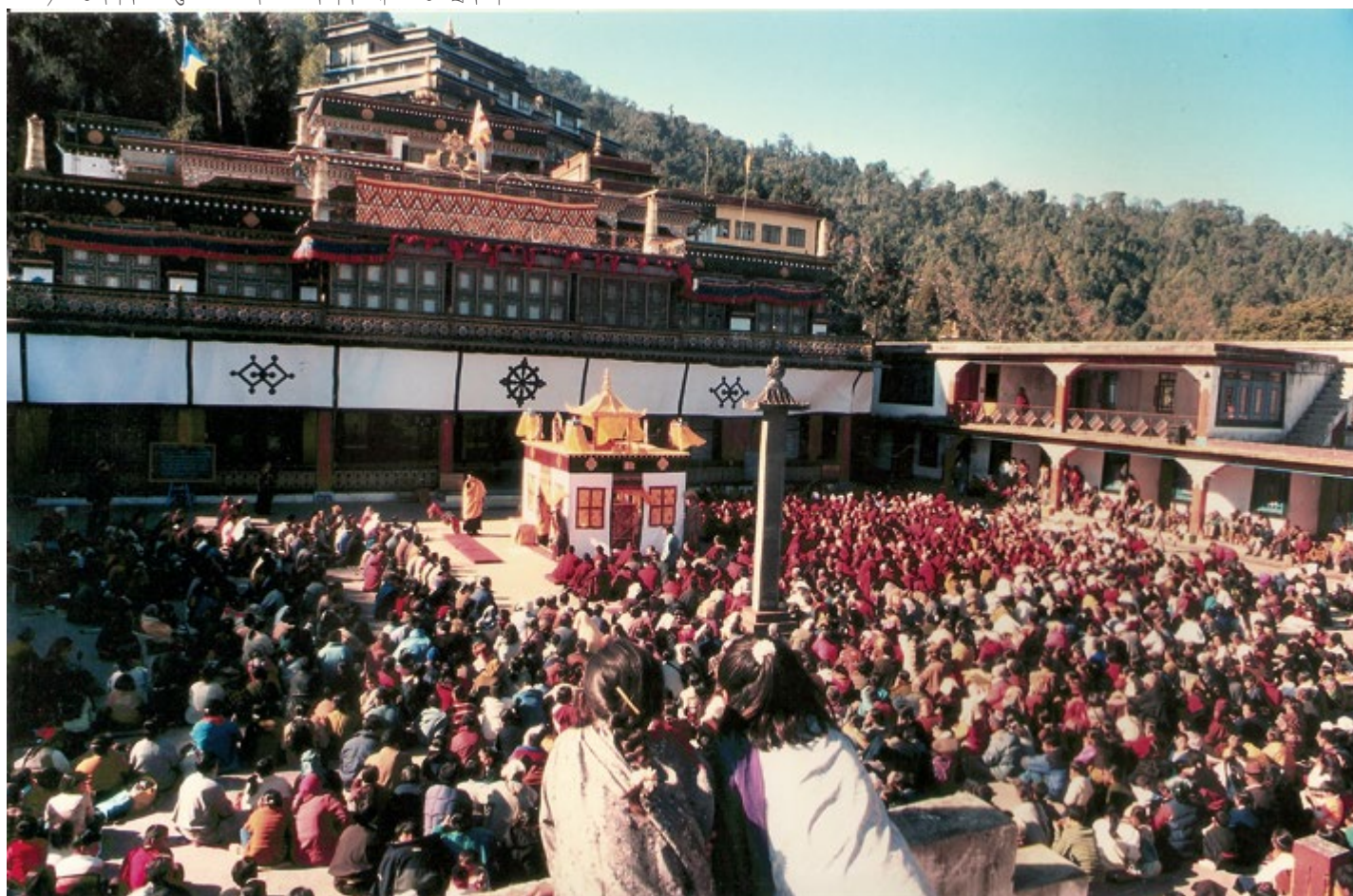
པའི་རྟགས་མཚན་དག་ཞིང་། ཀར་དགོན་ཁག་སོགས་བོད་མི་སྐབས་བཙུལ་བ་དང་ཡུལ་མི་གཉིས་ཀའི་གནས་ཡུལ་བྱང་
 འབྲོག་ཁུལ་སོགས་ལའང་ཆེབས་སྐྱར་གྱིས། དབུ་ཞུ་མཐོང་གྲོལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟོན་འབུལ་དང་འདྲ་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་
 སྤུལ། ༡༩༩༧ ལོར་བྱམས་མགོན་མི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་འབྲེལ་བྱག་མཛོད་གནས་ར་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས། བོད་གྱི་
 ཆོས་བརྒྱད་མཆེད་བཞིའི་སྐ་སྐལ་གདན་ཞུས་གྱིས། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་གསར་པར་ལས་བཞིའི་སྤྱིན་སྲེག་རྒྱས་འབུལ་
 སྐབས་སུ། བཀའ་བརྒྱུད་ཚྭ་གས་ནས་རྩེ་སྐ་མཚོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིན་སྲེག་
 གནང་ཞེ་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་བྱེད་སྤྱན་པའི་བྱགས་སྟོན་ཟབ་རྒྱས་མཛད། སྤྱིར་སྐས་ཡུལ་ཁུལ་གྱི་གནས་ཆེན་བྲག་དཀར་བཟླ་
 ཤིས་སྤངས་དབུས་པའི་དབེན་གནས་དགོན་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་དང་། ལྷག་པར་ ༡༠༠༧ ལོར་སྐབས་རྩེ་ལ་ཆེན་སྟོན་ཆེན་རིན་
 པོ་ཆེའི་བདག་རྒྱུན་ལས། ལ་ཆེན་དགོན་པ་དང་པམ་སྐྱེ་མའི་སྐབ་གནས་ཀྱི་ཁྱེད་མར་ལའང་ཐེབས་ནས་ཆོགས་
 མཚོད་བསང་གསོལ་དང་། རི་ཁྱུས་ལྷུང་ཁྱུས་གྱི་སྟོན་སྲིས་མེད་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་རིམ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱལ་མཚོག་
 བཅུ་བདུན་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གདན་ས་རུ་མ་བཏེག་གི་སངས་ཁྱུར་ཐེབས་བྱུང་པའི་བྱགས་སྟོན་ཟབ་ནན་མཛད་པ་ལ་
 སོགས་པའོ།

༡༤༥ གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་བསྐྱར་བཞེངས།

དེ་སྟོན་བོད་ལ་ང་དགའི་དུས་འགྱུར་དང་རིག་གནས་གསར་རྒྱུ་སྐབས་སུ། རྒྱལ་ཁབ་ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་མཚུར་སྤྱི་
 སྐར་གོང་ཡང་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར། གཏོར་སྟོན་ཐེབས་བྱགས་ཏུ་ཅང་ཆེ་སྐད་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཉང་གཞོན་གྱི་ཆེད་དུ་ ༡༩༩༥ ལོར་
 བོད་དུ་སྐྱེ་ཆ་བཞེད་གཏོང་དང་། ༡༩༩༦ ལོར་རྩེ་སྐ་མཚོག་སྟོན་འཁོར་ཉམས་སྤྱི་བོད་དུ་ངོ་ཐེབས་མཛད་དེ། མཚུར་སྤྱི་
 སྐར་གོང་མ་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་བཞེངས་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་། ཉེན་ཅ་བསྐྱེལ་ཞིང་འདུས་སྡེ་བསྐྱར་གསོ་
 གནང་། ཕྱིས་བན་སྐར་སྤེང་དུ་སྐབ་སྡེ་ཡང་གསར་བཞེངས་གྱིས་མཐའ་དབུས་ཀྱན་ལ་སྤྱིན་པར་མཛད། ཐེབས་བཞུགས་
 བདེ་མིན་སོགས་ལ་མ་གཟིགས་པར། སྤྱིར་གྱི་དགོན་ལག་དང་དད་དམ་དགེ་བའི་མཚོད་ཡོན་ཡོད་ས་པལ་མོ་ཆེར་ཞབས་
 གྱིས་བཅགས་པ་སྟེ། སྟེ་མོར་མཚུར་སྐར་གོང་གི་ཆོས་གཞིས་ཆེ་ལག་ལྡན། དབུ་རུ་བྱང་ཚྭ་གས་གྱི་འབྲོག་སྡེ་ཡངས་པ་ཅན།
 དེ་བཞིན་བྱང་ཐེབས་ཆེན་མོ་ཡང་གནང་སྟེ་དངོས་འབུལ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད། དགོན་གནས་བསྐྱར་གསོའི་ཉེན་ཅར་

▲ ལྷོ་མོ་རུ་དགོན་པར་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་སྐབས་སུ་བསྟོན་པ།

▲ རུམ་བཞེག་ལ་གདམས་ངག་མཛོད་ཀྱི་དབང་ཆེན་སྐབས་བསྟོན་པ།

གཡུ་ལྷོ་གཡུ་ལྷོ་ལྷོ་གཡུ་

སྒྲུལ། དད་ལྷན་མང་ཆོགས་ལ་འདོད་ཆོས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྷན་དུ་མངོན་པ་སྒྲིལ་དང་། ལྷག་པར་
 མདོ་ཁམས་ཁུལ་རྒྱལ་མཆོག་དུས་མཁུན་གྱི་གདན་ས་འདབ་སྤང་ལུག་དང་། རྒྱལ་ཆབ་ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་
 འབྲུག་རྩེ་དགོན་དུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐེབས་ཏེ། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཐོབ་དང་། རྒྱལ་བདེ་ཕག་གསུམ་གྱི་
 དབང་ཆེན་སོགས་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རིགས་ནམས་ཉིན་མཆན་སྒྲེལ་ཏེ་གནང་ཞིང་། འདུས་སྡེར་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་དང་
 དངོས་འབུལ་ཇི་བྱུང་དགོན་ཁག་སོ་སའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉིན་ཅར་སྒྲུལ། འབྲུག་རྩེ་དགོན་དུ་སྒྲུབ་སྡེ་ཞིག་གསར་བཞེངས་ཞུ་
 སྒོའི་ལམ་སྟོན་སོགས་ཀྱང་གནང་། མདོར་ན་གཙོ་བོ་རྩེ་མ་མཆོག་གི་གཞན་རིང་མི་འདོག་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཐིན་ལས་
 ལ་བཞེན་ནས། གནས་ལུལ་དགོན་ཁག་སོ་སའི་བྲ་བུ་སྒོལ་ལས་ཀྱི་སྡེ་མོར་གཏོགས་པ་ནམས་དང་། དད་སྒྲིན་ཡོན་བདག་
 ཆོས་སྒྲི་ཞུ་བའདུ་བསྐྱབས་པ་སོགས་ལ་བཞེན་ནས། དགོན་གནས་སལ་ཆེར་ཉམས་གསོ་བྱུང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཆད་བསྟན་
 འགྲོར་སྒྲིན་ངེས་སུ་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་བ་འདི་ཀ་ལགས་སོ། །

༡༥༽ དབང་ལུང་འཆད་སྒྲེལ།

གདན་ས་རུམ་བཅེག་དུ་སངས་རྒྱས་མཉན་པ་རིན་པོ་ཆེ། རྫོགས་ཆེན་དཔོན་སྒོལ་རིན་པོ་ཆེ། ཟུར་མང་གར་དབང་
 རིན་པོ་ཆེ། དིལ་ཡག་སྒྲུབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སེར་རྒྱ་མང་ཆོགས་ལ་གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྲོལ་གྱི་དབང་ལུང་དང་།
 དེ་རྗེས་ཀ་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་དང་མཆོག་སྒྲུལ་ཨ་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེ། རི་མགུལ་སྒྲུལ་སྒྲི་རིན་པོ་ཆེ། སྟེ་ཤང་ཐ་མ་
 རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐུ་ལུལ་ཁུལ་གྱི་དད་ལྷན་ཡོངས་ལ་གདམས་ངག་མངོན་གྱི་དབང་ལུང་། སྐར་ཟུར་མང་གར་
 དབང་རིན་པོ་ཆེར་གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྲོལ་གྱི་དབང་ལུང་བཅས་སྒྲུལ། དཔལ་ཆེན་ཆོས་སྤྱིད་དུ་ཀྱི་ཆང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུས་
 ཀྱི་ཡ་གུལ་སྟག་སྒྲུབ་སྐུ་མཁོན་ཏེ་རྟོ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་བརྒྱུད་སྟགས་མངོན་དང་། གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྲོལ། རྒྱལ་བ་རྒྱ་
 མཆོ། མགོན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིན་གྲོལ་དང་། ཐུག་ཆེན་གྱི་གདམས་སྤྱིད་སོགས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུལ་ཏེ་དཔོན་སྒོལ་
 ཐུགས་ཡིད་གཅིག་དུ་འདྲེས། མི་རིགས་འབོ་དཀར་ངེས་དོན་ཆོས་སྤྱིད་དུ་རྗེ་འབོ་དཀར་བ་དང་ཀ་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་
 སྤྱིད་སོགས་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་སྟགས་མངོན་དང་གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྲོལ་གྱི་དབང་ལུང་སྒྲུལ། འབྲས་ལྗོངས་མངའ་གཞུང་
 གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ར་ལང་ཀམ་རབ་བཟན་སྤྱིད་དགོན་པར་གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྲོལ་དང་། ཡོངས་དགའི་སྐོར་
 གསུམ། རྒྱལ་བདེ་ཕག་གསུམ། བེར་གྱི་གཏོར་དབང་སོགས་སྒྲུལ་ཅིང་། ཉིན་ལྟར་དབང་དོན་དང་ཆོས་ཀྱི་རོ་སྟོན་གནང་བ་
 བལ་སྐྱེད་དུ་བསྐྱར་བས་སྤྱིན་རབ་སྤྱིད་། འོག་མིན་མཚུར་ཐུར་སྒྲུབ་དཔོན་བདེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བསྒྲུལ་ལྟར། སྐར་
 བོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སེར་རྒྱ་མང་ཆོགས་ལ་ཡི་དམ་དགྲེས་པ་རྟོ་རྗེ། སྤྱིང་པོ་མ་རྟུ་ལྟ་ཡུ། ཡང་སྤྱིང་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཆེན་
 དང་། ཞུ་དམར་གྱི་གདན་ས་ཡངས་ཅན་དགོན་དང་སྟེ་མོ་རུ་སྒོན་སྒྲུབ་ཆོས་སྤྱིད་སོ་སོར་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ལ་སོགས་
 པ་སྒྲུལ། གདན་ས་རུམ་བཅེག་གི་སྒྲུབ་སྡེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ཁྱབ་དུ་དབང་ཆོས་འགའ་དང་། གཞན་འཇམ་མགོན་རིན་པོ་
 ཆེའི་ལ་ཕ་སྒྲུབ་སྡེ། མི་རིགས་འབོ་དཀར་རིན་པོ་ཆེའི་ཀྱི་ཆང་དང་ཤངས་པའི་སྒྲུབ་སྡེ། ཐོ་ལྷང་དགོན་གྱི་སྒྲུབ་སྡེ། རི་མགུལ་

● རུམ་བཏེག་དང་ར་ལང་དུ་དགེ་ཚུལ་སྒོང་གི་སྒྲུབ་པ་གནང་བཞིན་པ།

རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་སྤེལ། ར་ལང་རྒྱལ་སྤེལ་སོགས་ལ་ཉེར་མཁོའི་དབང་ཡུང་གདམས་པ་ལན་མང་སྟུང་བ་དང་། སྤྱི་སྤེར་སོ་
སོར་རྒྱབས་ཏུས་ངེས་མེད་ཏུ་སྤྱིན་གྲོལ་གདམས་ངག་ཐོར་བུ་སྟུང་རིགས་ནི་འཆར་ཅན་ཏུ་གནང་བས་འབྲི་བར་མི་ལང་
ངོ།།

༡༥ ། དག་ཚུལ་སྤྲོད་གི་སྡེམ་པ་གནང་བ།

སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་དང་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པོད། རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆའི་
མཐར་ཉི་ལའི་དུས་འདིར། བསྐྱབ་སྒྲོམ་ཞུ་བར་རྒྱས་མཁན་དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་སྤང་བར་རྒྱས་མཁན་གཉིས་ཀ་
ཤིན་ཏུ་དགོན་པའི་དུས་འདིར་བསྟན་འགྲོར་པན་པའི་སྤྱགས་བསྐྱེད་ཆོ་མཉེད་ཏུ་སྐབ་པས། དུས་ཚོད་འདིང་མིན་དང་འོ་
བརྒྱལ་སོགས་གང་ལའང་མི་གཟིགས་པར་བསྟན་རྩ་ཁོ་ནར་དམིགས་པའི་གལ་ཆེན་ནང་གི་གལ་ཆེན་ཏུ་འདྲིན་པར་
མཛད་དེ། མི་རིགས་དང་གནས་ལུལ་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་འདོད་མོས་ཡོད་དོ་ཅིག་ལ། སྤྱགས་དགེས་མཉེས་ཤིན་ཏུ་
ཆེན་པོའི་སློན་པས། འོག་མིན་མཚུར་སྤྱ་སྒར་གོང་འོག་གཉིས། གདན་ས་རུམ་བུཅག ། དཔལ་ཆེན་ཆོས་སྤིང་། འདབ་སྤང་
སྤྱག་དང་འབྲུག་རྩེ་དགོན། ཤར་རྒྱབ་ལུལ་སྤྱ་ཁག་སོགས་ནས་སྤྱ་རྩེས་སྤྱ་རབ་བསྐྱེན་སྤྱལ་བའི་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སློན་རྒྱས་ལ་དཔག་པའི་བྱ་བས་རང་གཞན་གྱི་པན་བདེ་སྤྱབ་པ་ནི་མི་ལུས་དོན་ལྡན་དང་རྒྱལ་བསྟན་
གནས་པའི་རྩ་བར་མཛད་པ་ལགས་སོ། །

༡༥༽ རྒྱལ་མཆོག་ཀླུ་པའི་ཡང་སྲིད་བྲི་གསལ།

རྒྱལ་མཆོག་རིག་པའི་དོ་རྩེ་མཆོག་གི་འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེ་མས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟིང་དོན། གོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་བྲལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ། རྩེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་དག་པའི་གཟིགས་སྣང་སོགས་ལ་བརྟེན་
 བས། སྐུབས་མཆོག་དོ་རྩེའི་མཆེད་པོ་བྱམས་མགོན་ཏུ་ཡི་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཛད་ཁྱར་མཉམ་བཞེས་ཀྱིས། སྟོན་
 མཆོག་དོན་ཀྱན་གྲུབ་པ་དངོས་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་པའི་རྟེན་མཆོག་ལྟ་ལྟོན་རོ་བོ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུའི་སྐྱབས་ལྷ་ར།
 རྒྱལ་དབང་ཚུངས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དབྱ་སྒྲ་གཙུག་ཡུང་བུལ་བའི་མཆོན་གསལ་མཛད་སྟོན་དང་། དེ་རྩེས་སྐུབས་
 མཆོག་ནམ་གཉིས་དབྱས་རྩེ་ཏེ་རྟོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་སོགས་ཚྭ་གས་སྤིང་མཐའ་དག་ནས་
 འདུས་པའི་ཀི་ཆང་གི་སྒྲ་སྐུལ་ལྟ་སྟེ་མི་སྟེ། དེ་བཞིན་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དང་འཛམ་སྤིང་གི་ཆེ་དགུ་
 བྱངས་ལས་འདས་པའི་དབྱས་སུ། དཔལ་ཀུམ་འཁྱེད་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མ་དྲོས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་

▲ ལྷ་ལྷན་རྫོང་ཁང་དུ་མཆོག་ལ་མཆན་གསོལ་འབུལ་བཞིན་པ།

▲ མཆོག་ལ་མཆན་གསོལ་སྐྱབས་མངའ་འབུལ་མཛད་བཞིན་པ།

གཡུང་ལུག་གི་དེ་མེ་ལཱ།

འབྲུང་གནས་གཅིག་ལ། འོག་མིན་གཉིས་པ་མཚུར་མདོ་པོ་ལུང་གི་གཞོལ་ཆེན་པོར་མི་འཇིགས་སེལ་བཏེག་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར། འུག་པ་སེལ་བྱུང་མཚོག་ཀྲུ་པ་བཅུ་བདུན་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་ཀྱི་མིའི་སྟོན་མཚོག་དམ་པར་མངའ་དབང་གསོལ་བ་བཅས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་སོ་སོར། གངས་ལྗོངས་ཆོས་སྤྱི་ཀྱི་མངའ་བདག་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཆེད་དུ་བསྐྱར་བར་མཛད་པའི་ལེགས་སྦྱེས་མངལ་དར་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་དང་བཅས་པ་སྟོན་འབུལ་བྱས་ཏེ། བྱམས་མགོན་ཏཱ་ལི་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྩལ་རྟགས་སོགས་ཀྱི་མངའ་འབུལ་དང་། རྩེ་སྤྲུལ་མཚོག་གིས་ཕུན་ཚོགས་ལྷ་ལྷན་གྱི་མཆོལ་རྒྱས་བཤད་ཟབ་རྒྱས་སུ་སྤུལ་བར་མཛད་པས་དེར་འདུས་ཀྱིན་དད་པའི་གསོས་སུ་གྱུར་ཏོ། །

༡༥༩ གོང་ས་མཚོག་ལ་གྲོ་ཆང་བརྟན་བཞུགས།

གངས་ལྗོངས་ཆོས་སྤྱི་ཀྱི་མངའ་བདག་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ཚུལ་བཟན་དགྲུང་གངས་འུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་སྐྱེག་ཐོག་ཐེབས་སྐབས། རྩེ་སྤྲུལ་མཚོག་གིས་བྱམས་མགོན་ཏཱ་ལི་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་བསྐྱར་གྱིས། རྩེ་བའི་དབུ་མགོན་དང་ཚོགས་ཀྱི་རྩོམ་དཔོན་གནང་ཞིང་། མཁན་ཆེན་ཁྲི་འབྲུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐབ་དཔོན་འཕོ་དཀར་རིན་པོ་ཆེ། རི་པ་བག་ཡོད་རིན་པོ་ཆེ། དེལ་ཡག་སྐབ་དཔོན་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ། (ཕྱིས་ལྷ་ནག་མཛོད་སྐྱ་གནང་) མཚོག་སྤུལ་འཇིགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐབས་རྩེ་མཚོག་སྤུལ་རྩམས་དང་། དཔལ་ཀྲུའི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡོངས་ཀྱི་གདན་ས་མ་དགོན་རུ་མ་བཏེག་གི་དབུས། གདན་ས་ཡས་མས་ཁག་གི་མཁན་སྟོན་སྐབ་དཔོན་དབུ་ཚོས་ལས་སྒྲེ་ཆེ་གས་རྩམས་དང་། གདན་ས་ཤེས་རབ་སྤྱི་ཀྱི་ལྷ་བཙུན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅས་ཀྱིས་རྟ་སྤྱི་ཆེ་གསང་གི་སྐབ་པ་དང་འབྲེལ་བས། དཔལ་ཀྲུའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སེར་སྐྱ་སྤྱི་མགྱིན་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཟབ་རྒྱས་སུ་བའི་སྐྱེག་མངལ་སྐབས། གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བརྟན་བཞུགས་གནད་སྤྱི་ཀྱི་བྱང་བའི་གཟིགས་སྤང་བྱང་གནས་སོགས། དཀྱིས་བཅེའི་གསུང་གིས་དབུགས་དབྱུང་སྤུལ་བ་ནི་རིས་མེད་བརྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསོས་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱི་ཀྱི་ཕྱིས་གཞུང་དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་གིས། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་ཆང་མ་བཞུགས་སྐར་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་རྟ་མགྱིན་གྱི་སྐབ་ཆེན་ཚོགས་སྐབས་དང་། བོད་དུ་ཞི་བའི་ཀྱིན་ལངས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་འདས་སོང་བ་ཆོའི་ཆེད་དུ། བསྟོ་སྟོན་གནང་བའི་ཚོགས་མགོན་དུ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རོ་ཐེབས་མཛད་པར་གཞུང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར། རྒྱལ་དབང་ཀྲུ་པ་མཚོག་དང་ལྷན་དུ་ཆེད་བཅར་གནང་། དེ་བཞིན་འཛམ་བུའི་སྤྱི་ཀྱི་འདིར་འབྲུང་བའི་གཞོན་ཆེ་དང་ཞི་ཁོལ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་འདས་སོང་བ་ཆོའི་ཆེད་དུ། རྩེ་སྤྲུལ་མཚོག་གིས་དམིགས་བསལ་འཕགས་མཚོག་སྤྱི་ཀྱི་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྟོན་སྤང་བསྟོ་དང་། དེ་བཞིན་སྐབ་སྤྱི་ཀྱི་ཁག་དང་སེར་ཚོགས་སུ་བསྟོ་སྟོན་གསུང་བསྐུལ་ཡང་སྐབས་སོ་སོར་གཟབ་ནན་གྱིས་མཛད་བཞིན་པ་ལགས་སོ། །

༡༦༠ ར་ལང་དུ་གདན་ས་གསར་བཞེངས།

༡༥ རྟོག་པ་མཆོག་རྩམ་བཏེག་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཇུག་རྟེན་འབྲུལ་གནང་བ།

༡༥ རྟོག་པ་མཆོག་ལ་གྱི་ཆང་བརྟན་བཞུགས་ཆོག་པ་མགོན་དུ་བཞུགས་པ།

གཤམ་ལུ་གཤམ་གྱི་རྩེ་ལྟེ་གསུམ།

རྒྱལ་བ་ལྷ་བཙུན་ཆེན་པོས། ཤར་དུ་རབ་བྱུང་བཙུན་པའི་སྒྲེ། ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་དང་སྟོན་ཕྱོད་རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་གྱི་
 ཐུགས་བསྐྱེད། ལྷག་པར་རྒྱལ་མཆོག་རིག་པའི་རྟོག་པོ་དེའི་བཀའ་ལུང་དུས་སུ་སྒྲིབ་ཏེ། སྤུངས་ལུལ་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ཀྱི་
 རྟེ་བ་བྲག་དཀར་བཟུ་ཤིས་སྤེངས་སྒྲ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས། འབྲས་ལྗོངས་ཆོས་རྒྱལ་
 བཞི་པ་མི་དབང་འཇུག་མེད་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་ཀམ་པ་བཙུ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་རྟོག་པོ་དེ་རྒྱུ་
 གིས་གསར་བཞེངས་དང་། རྩ་འཁྱུལ་གྱི་སྟོན་ནས་རབ་གནས་མཛད་པའི་ར་ལང་དགོན་ཆེན་ཀམ་རབ་བཏན་གླིང་གི་ཡར་
 རྟོད། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བྱབ་ཐོབ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐབ་གནས་རི་བོ་མེ་གནམ་གྱི་མགུལ་པར། དུང་དཀར་
 དབྱིབས་ཅན་གྱི་དེལ་འབྱར་རྒྱང་བསིལ་ལོར་བྱ་སྒྲུང་དུ་གྲགས་པ་གཡས་གཡོན་སྒྲུང་གཤོངས་དང་བཅས་པའི་ས་བཟང་
 ཞིག། རྟོན་ར་ལང་དགོན་དུ་མཛད་རྟེན་ཆེ་བའི་སྒྲ་མ་དོན་བཟང་དུ་གྲགས་པའི་རིགས་སྤྲུལ། ས་གནས་དཔོན་རིགས་
 (Thikadhar) ཀམ་མགོན་པོའི་བྱ། ཕྱིས་ར་ལང་དགོན་པའི་རྟོན་སྟོབ་གནང་མཁན་ཡོངས་གྲགས་སུ་དབྱ་མཛད་ཤེས་
 རབ་ཁྱབ་དེ་དང་། མདོ་ཁམས་པ་སྐབ་ཆེན་ལྷགས་ཐག་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་མོ་བྱང་གི་རིགས་སྐྱུག་ར་ལང་གཟིམ་ཤག་ནང་
 མི་ (Ralang Kothi family) ཡོངས་ཀྱིས་སྐྱབས་མགོན་གོ་བྱི་རྒྱལ་ཚབ་བཙུ་གཉིས་པ་ཆེན་པོར་དད་འབུལ་གཙང་
 མ་ཁྱེས་པ་དང་འབྲེལ། སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་གཟིམ་ཤག་མི་རོག་ཉེན་ཉེ་འབྲེལ་སྟོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སོ་
 སོའི་འདོན་རྒྱུ་ལ་གཞིགས་པའི་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་སྤྱི་ལྷ་མེད་དུ་བསྐྱབས། ༡༩༥༥ ས་འབྲུག་ལྷ་བབས་དུས་
 ཆེན་ཉེན་མངའ་སྤེའམས་གཞུང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་སྟོན་ཆེན་སྐྱེའབས་རྣམ་ལྷ་དུར་ལྷན་ཏེ་ (Nar Bahadur Bhan-
 dari) མཆོག་གིས། ཐོག་མའི་ཀ་འཇུགས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མང་རྟོ་འདོན་གནང་དང་། གདན་ས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཆོག་
 མཆན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་མཛད་དེ་ཆུ་སྟོག་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་ཡང་བྱ་ཆེ། མཆུངས་མེད་འབའ་ཉག་རིན་པོ་ཆེ་བཟླ་
 ཤིས་གདན་ས་པ་མཆོག་ ར་ལང་དགོན་རྟིང་འདུས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་རྟོན་སྟོན་རིག་འཛིན་དང་རྟོན་སྟོན་སྒྲ་མ་བསྟན་
 པ། ཡར་བ་བསྟན་རྒྱས་མོན་ཏེ་ལ་སོགས་ཁུལ་དེའི་དད་སྤྱིན་ཞལ་སྟོན་ཚང་མས་མཐུན་འཇུག་དག། ཕྱིས་མངའ་གཞུང་
 སྤྱི་ཁྱབ་སྟོན་ཆེན་སྐྱེའབས་པ་ལ་ཕན་ཀྱིས་ལྷ་ར་ཅམ་ལིང་ (Pawan Kumar Chamling) མཆོག་གིས་ཀྱང་ཆུ་སྟོག་དང་
 སྐྱུམ་ལམ་སོགས་ཀྱི་རོགས་མགོན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བཏུན་ནས། དཔལ་ཀམ་འི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་འོག་
 མིན་དཔལ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་སྐྱེའབས་མི་འཇུག་ལྷན་གྱིས་བྱབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བཞེངས།
 དེ་ཡང་ཅེ་ཐོག་འོག་མིན་ཆོས་སྐྱེའི་པོ་བྲང་གི་ཉེན་གཙོར་ཆོས་སྐྱེ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ལ་སོགས་པ། བར་ཐོག་སྐྱེའམས་ལོངས་
 སྐྱེའི་ལྷ་ཁང་གི་ཉེན་གཙོར་རྒྱལ་བ་ཆེ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ། འོག་ཐོག་འགོ་འདུལ་སྐྱེའི་ལྷ་ཁང་གི་ཉེན་གཙོར།
 རྟོན་མཆོག་བྱབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱང་བཏན་ཐོག་སོ་གསུམ་ཆད་ཅན་གཙོ་འཁོར་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐྱེས་སྟོར་བ།
 གཞན་ཡང་མཁན་སྟོན་ཆོས་གསུམ་དང་རྟེ་ཀམ་པ་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱང་བཏན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་
 སོགས་པའི་ཉེན་གསུམ། དེ་བཞིན་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་བསྐྱངས་ལྷ་ཁང་། གོ་ལོད་དང་ཐུར་པའི་

མགོན་ཁང་། དཔལ་མགོན་པོ་ཅན་གྱི་མགོན་ཁང་ཆེན་མོ། མཐའ་སྐོར་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་རྩ་བ་དང་བཅས་
 པ་གསར་དུ་བཞེངས། སྐར་མཚུར་སྤྱོད་སྐར་གོང་ལ་མཐོང་རྒྱུ་ཕྱག་བཞེས་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཆ་
 ཁྱེད་ཀྱི་ལ་གཟི་བྱེད་ཆེ་བ། སྤྱི་ལ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་བར་བཞེད། འོག་མིན་མཚུར་གྱི་གདན་སའི་ལུགས་ལྟར་མཛད་དེ།
 མར་ལུགས་རྒྱུད་ལྷོ་སོགས་སྤྱགས་གསར་རྟེན་གྱི་སྤྱབ་མཚོད་ཁག་དང་། དགྲ་ཆོས་ཕུར་གསུམ་གྱི་སྤྱབ་ཆེན་སྤོས་བཅས་རྩི་
 རྩེའི་གར་འཆམ་དང་བཅས་པའང་རིམ་བཞིན་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས། རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 རྟོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་རྒྱས་ལུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ། སྤྱི་ལུ་ཁྱེད་ཀྱི་དང་རྟོགས་ཀྱི་སྤྱབ་ཆེན་ཡོངས་ལ་འཆོ་
 བའི་མཐུན་རྒྱུན་ནར་གཏོང་གིས་ཐོག་མའི་འབྲི་སྟོག་ནས་འདོན་ཆོག་སྟོ་འདྲིན་དང་བཅས་སྟོ། གར་ཐིག་དབྱངས་རོལ་
 སོགས་མཐོང་རྒྱུ་ཕྱག་བཞེས། མདོ་སྤྱགས་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོར་ཐོས་བསམ། ཟབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་དང་གྲོལ་ལམ་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་པའི་བཅའ་བ་མཛད་དེ། མི་ལུས་དོན་ལྡན་དུ་བར་མཛད། ༡༠༠༥ ལོར་ར་ལང་
 དང་སྤྱིན་སྤྱོད་ཞབས་རྒྱ་མཚོ་ནང་མིས་ཤིང་ཁང་ཆེ་ལེགས་ཤིག་རིན་མེད་དུ་གཡར་བ་བཅུན་དགོན་དུ་བཅོས་ཏེ་བཅུན་མ་
 གསར་བུ་རྒྱམས་ཐོས་བསམ་དང་རྒྱན་པ་རྒྱམས་ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་བཞིན་པ་ནས་ར་མང་ལར་གནས་སྟོན་ཏེ། བཅུན་
 དགོན་དང་བཤད་སྤྱོད་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལས་འཆར་ཡང་མཛད་ཀྱིན་པའོ།

༡༠༥ སྤྱབ་ལྷོ་ཆོས་སྤྱིའི་འབྱུང་གནས།

ཁྱི་ལོ་ ༡༧༧༥ ལོར་ར་ལང་གཟིམ་ཤག་ནང་མིས་ (Ralang Kothi family) ཕུལ་བའི་ཤིང་ཁང་ཤག་ཐིག་བདུན་པོར་
 རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཐོག་མར་སྤྱབ་སྤྱོད་བཅུད་ཅན་གྱི་སྤྱབ་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ནས་སྤྱབ་ཐེངས་རིམ་པ་བྱུང་བའི་རྩ་
 བའི་སྤྱབ་དཔོན་སྤྱོད་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འདྲིན་འཕྱར་མེད་ཀྱི་ཐོག་། དབང་དང་ཉམས་ཁྲིད་གཙོ་བོའི་རིགས་དང་རྟོགས་
 འབྲུལ་རྒྱགས་བཞེས་ནི་རྩི་སྤྱོད་ཉིད་རང་ནས་མཛད། སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱབ་སྤྱོད་གྲོལ་རིམ་བཞིན་
 གང་ཟག་སོ་སོའི་འདོད་མོས་དང་བསྟན་པའི་སྤོས་སྤྱོད་ཞིག་ཀྱང་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་སྤྱབ་སྤྱོད་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད་
 གལ་གསུངས། ༡༠༠༦ ལོ་ ༥ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ས་བདག་ལྷོ་འབྱེད་ཐིག་གདབ་ཀྱིས་སྤོང་དང་། ཐོག་མའི་ས་བཞོ་བོད་
 ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རིགས་མཁན་ཀམ་བསྟན་སྤྱོད་དབང་པོས་གནང་། དེ་ཉིན་འཇའ་སྤྱིན་གྱིས་ནམ་མཁའ་གང་ཞིང་
 ཁུ་ཕྱག་གི་གསུང་སྟན་ལན་མང་གསུངས་པ་ཀུན་གྱིས་ཐོས། རྩི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་སྤྱགས་བཞེད་ལྟར་སྤྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
 དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤོས་བསྐྱངས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་དུ་མཛད་དེ། ལྷ་ཁང་ལྷོ་བར་ཆོགས་ཆེན་འདུ་
 ཁང་། རྩ་བ་རྩི་རྩི་ལྷོ་བ་རུང་ཟད་སྤྱོད་ལྷོ་བཞིན་སྤྱབ་སྤྱོད་སོ་སོའི་འདུ་ཁང་། འོགས་བཞིན་སྤྱོད་ཆོགས་རྩི་རྩི་རིས་
 ལ་འབེབས་ཁང་། ཁོར་ར་ཁོར་ལུག་གི་རྩི་རྩི་རིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུ་བཅུ་ཕྱག་དང་སྤྱབ་སྤྱོད་སོ་སོའི་རུང་ཁང་

▲ ར་ལང་རྒྱལ་ལྗེ་ཆོས་སྐུའི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།

གཡུ་ལྷོ་གཡུ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་།

ལ་སོགས་པས་སྒོར་བ། སྒྲུབ་སྒྲིང་སོ་སོའི་མདུན་ཐང་སྤངས་དང་ཚུ་རྒྱུ་གིས་མཛེས་པ་ཅན་ལྟར་རྟུང་གིས་བཞེངས་
 པའི་ཨར་ལས་པལ་ཆེར་བྱལ་པས། ༡༠༠༥ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡ ཉིན། སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་ཆོས་སྒྲིའི་འབྲུང་གནས་དཔལ་ནམ་མཁའ་
 དང་མཉམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའོ། ཞེས་པའི་མཆན་གསོལ་དང་དབུ་འབྱེད་མཛད་དེ། ལྷ་ཁང་ལྷེ་བའི་ནང་དུ་འདི་
 སྤུལ་གྱི་ཀྱི་ཆང་སྒྲུབ་སྡེ་ཡོངས་ལ། དབང་ལུང་ཆང་མ་སྟབས་ཅིག་ཏུ་གྲ་རྒྱས་སུ་སྒྲུལ་ནས་རྒྱལ་བསྟན་སྟོང་པོ་སྒྲུབ་པའི་
 བསྟན་པ་སྤྱི་ཆེར་སྦྱང་བར་མཛད་དོ། །

༡༡༽ འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་སྤུབ་ཆེན།

བསྟན་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མངའ་བདག་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་གཞུང་གིས། གདན་ས་ར་ཡང་དཔལ་ཆེན་ཆོས་སྒྲིང་དང་ཁད་
 ཉེ་བའི་ར་མང་ལར། འཕགས་ཡུལ་ནང་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་ཆེ་ཤོས་སུ་གྲགས་པ་ལི་ཁའི་ནམ་
 པ་ཅན་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་རྒྱུར་ངེས་ཏེ། སྐུ་ཡི་དབྱིབས་བཀོད་ལམ་སྟོན་དང་གཙོ་བོ་གཟུངས་འབུལ་གྱི་མཛད་
 འགན་རྗེ་སྤྱི་མ་མཆོག་གིས་བཞེས་གནང་ཡོང་བའི་སྤྱགས་རེ་གནང་དོན་ལྟར། རྒྱལ་བསྟན་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་ཡུལ་
 བསྟན་འགྲོའི་བཅས་སུ་དགོངས་ནས། གང་བྱུང་སྤྱོད་པ་མ་སོང་བར་སྤྱགས་བཙོན་ཆེན་པོའི་རུ་ང་ཞིབ་ཆགས་གྱིས།
 སྤུབ་ཆེན་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུ་དང་ལྟན་དུ་བཀའ་བྲོས་མཛད་དེ། ཐོག་མའི་ས་སྤོང་ནས་བཟུང་མཛད་སྟོན་
 ཆང་མའི་དུས་ཆོགས་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་ཁག་ཞེ་ཅིག་འཁེལ་ཐབས་དང། མ་འོངས་བསྟན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་
 དགོངས་ནས་མཛད་སྟོན་གྲ་རྒྱས་ཤ་སྟག་ཏུ་མཛད། འཛུགས་སྦྱོར་བཟོ་བཀོད་རིག་པ་བས་ས་བཙན་དུ་སྐད་པའི་གནད་
 དོན་སྤྱད། གཞན་གང་སྦྱིར་དཔེ་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་གཟུངས་རིགས་ཁུངས་དག་དང་སྤྱགས་འཕེར་ཡོང་ཐབས་ལ་
 གཅིག་ཏུ་འབད་གནང་མཛད་པ་སོགས། གྲ་རྒྱས་སུ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཞེ་ཅིག་མཛད་དེ་ལེགས་པར་བྱལ་ལ་ཉེ་བ་ལགས་
 སོ། །

༡༢༽ རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་དབང་ལུང་མན་ངག་སྤུལ་བ།

མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་འདུལ་སྒྲུལ་པའི་རོལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་། སྤྱི་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་
 པོར་ཡང་དག་པར་དགོད་པའི་མཛད་པས་སྤྱོད་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ན་ལས་ཡོངས་སུ་རྒྱུམ་པའི་བྱིར། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་
 དཔལ་ལྷན་ཀུན་པ་ཞེས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཆོག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་གང་

ཤིང་ཏམ་ཏུ་ར་མང་མུའ་ཆེན་གསར་བཞེངས་ཆོགས་ཚུང་ལྷན་ཏུ་བཀའ་ཚོལ་གནང་བ།

གཡུ་ལྷན་གྱི་འཕྲིན་ལྷན་།

ཉིད་ནི། རེས་པའི་དོན་དུ་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་གདོད་ནས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཟིན་པས། ཐོས་
 བསམ་སྒྲུལ་པ་རིམ་བཤོད་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཡི་ནས་མིན་ནའང་། གདམས་ངག་ནམ་ཐར་དུ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 དབང་ལུང་མན་ངག་ནམས་གསན་བཞེས་མཛད་པ་ན། དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་དང་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་
 ཟབ་བཤད། རྩ་བུ་གསུང་སྒྲུལ་མ་ནལ་འབྱོར་མའི་དབང་ལུང་། ཤངས་པའི་གསེར་ཆོས་ཡོངས་ཀྱི་དབང་ལུང་། རིན་ཆེན་
 གཏེར་མཛོད་ཆེན་མོའི་བཀའ་དབང་། མཆོག་གླིང་གཏེར་གསར་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་དབང་ལུང་། གཞན་ཡང་ཟབ་མོ་ནང་དོན།
 རྩོགས་རིམ་རྒྱུད་སེམས་དབྱེར་མེད། ཆོས་ཉིད་ནམ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་ཟབ་བཤད། ནག་རྒྱལ་ཕག་གསུམ་གཞུང་པོད་སོགས་
 ཀྱི་བསྒྲགས་ལུང་། ལྷག་པར་རིགས་དང་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་བྱུང་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆོག་རིག་པའི་རྩ་
 རྩའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། ཆོས་སྒྲེས་པམ་འབབ་དུ་ཐོབ་པའི་རྟོགས་པ་དོན་གྱི་བརྒྱུད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་སྒྲེས་མཐུལ་དུ་བྱུང་། རྟོན་བདག་པོའི་རང་ལག་དུ་འཕྱོད་པར་མཛད་པས་དོན་བརྒྱུད་སྟོང་པོའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 མི་རྒྱབ་སྤྲིད་ཅེར་སྒྲེང་བའི་དགེ་མཚན་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཚུར་ཡང་དབང་ལུང་མན་ངག་དུ་མ་ཞིག་ཞུས་གནང་གིས་
 ཉམས་བཞེས་སུ་མཛད་པ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དཔལ་ལྷན་པ་ཆེན་པོ་ནི། རྩེ་སྒྲ་མ་མཆོག་གི་སྒྲུ་ཡི་སྒྲེ་བ་དང་ཆེ་རབས་
 ཀྱན་དུ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པའི་དག་སྦྱང་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་ལས་སྒྱིར་བཏང་གི་འཛིན་རྟོག་གཏན་ནས་
 མི་མངའ་བ་ལགས་སོ། །

༡༩༽ རྒྱལ་མཆོག་སྒྲུ་གོང་འོག་གི་ཞབས་རིམ།

རིགས་དང་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་བྱུང་བདག་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་སུམ་ལྷན་རྩི་རྩེ་འཛིན་དབང་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་རྩེས་
 སུ་བྲན་པའི་སྟོན་སྒྲུ། ཞབས་རིམ་སྒྲ་མེད་དུ་བསྒྱབས་པར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རབ་སྒྱུབ་
 པའི་མཆོད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩེ་སྒྲ་མ་ཉིད་སྒྲུ་ན་སྤྲུས་ནས་རྩེ་གསུམ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་ལྷགས་བསྟན་ལས་རུང་
 དང་བསྟན་ཆེན་སྒྲེལ་བ་གྲངས་མང་ཞིང་། མཆོག་གླིང་ཕུར་པའི་བསྟན་པ་ཁོ་ནའང་ལོ་འཁོར་གཅིག་ལ་བཞུགས། མཛད་
 བྱེད་ལྟར་ཆེ་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཆག་མེད་དུ་མཛད་པ་སོགས། མདོར་ན་དུས་རྟག་དུ་ཐུགས་ཉིད་ཅེ་
 འཛིན་ལས་ནམ་ཡང་གཡོ་མེད་དུ་བཞུགས་པའི་རྟོགས་ལྷན་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོར་བཞུགས། དེ་བཞིན་ལུས་

ངག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་། ཕྱིས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྱོད་པ་
ན། སྤྱོད་གཞི་ལྟེན་པའི་མཛད་པ་དེ་ཁོ་ན་འདུག་པས་མ་གྱིས་མི་བྱུང་པའོ། །ཞེས་གསལ་ཞབས་ནང་མ་ཆོས་མགྱིན་གཅིག་
ཏུ་སྤྱོད་། དེ་བཞིན་རུམ་བུ་དེ་དཔལ་ཀུན་ལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལྟར་གྱིས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལྟར་
ཡུན་བརྟན་གྱི་ཆེད་དུ། ཆོ་སྤྱོད་གསང་བ་འདུས་པའི་སྤྱོད་ནས་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་འབྱུང་མཛད་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་
དཔོན་ཐེངས་མང་གནང་ཞིང་། མི་རིགས་དགོན་དུ་རྩིས་མ་འཁོར་དཀར་པའི་ཞལ་སྤྱོད་མཚུངས་མེད་མཁན་རིན་པོ་
ཆེ་སྤྱོད་ཐོན་པོ་དེ་གྱིས་དབྱུང་འཁོར་དཀར་སྤྱོད་ནས། རྒྱལ་མཆོག་ཀུན་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོར་ཞབས་པད་བསྐྱེད་
བརྒྱུ་བརྟན་ཅིང་མཛད་ཕྱིན་མཐའ་རྒྱས་སུ་དམིགས་ཏེ། འཆི་མེད་འཕགས་མའི་སྤྱིང་ཐིག་གི་སྤྱོད་པ་དང་ཚ་གསུམ་
དེལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཟབ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་མཚུར་སྤྱོད་པ་ལྟར་གྱིས་ཆོ་གསང་གི་སྤྱོད་
པ་དང་ཚ་གསུམ་དེལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས། བཞུགས་སྤྱོད་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྤྱོད་རྩ་མོ་ཆེད་ཀུན་ལ་ཁང་ཆེན་དུ་རྒྱལ་
དབང་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཟབ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱོད་ལ་མ་ཆེན་མོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཚུངས་མེད་
བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱོད་ལ་མ་གྱིས་ཆོགས་པས། ཆོ་གསང་གི་སྤྱོད་པར་བརྟན་པའི་བརྟན་བཞུགས་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་
སོ་སོར་ཆོགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གནང་ཞིང་། དོར་གདན་དུ་སྤྱོད་ཆོགས་ལྡན་གྱི་མཚུངས་རྒྱས་བཤད་ཀྱང་ཟབ་རྒྱས་
སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བཅས་སོ། །འདི་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། རྩིས་མ་མཆོག་གི་སྤྱོད་པ་དང་ཆོ་རབས་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུས་
ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཀུན་པ་ཆེན་པོའི་མཆོད་སྤྱོད་དུ་བསྐྱོད་ཐོན་པ་ཡིན་
ཕྱིར། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཅོག་རྒྱལ་དབང་གོང་འོག་གི་ཞབས་རིམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་པ་ལགས་སོ། །

༡༤༽ རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་མངའ་གསོལ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྱུ་ཞབས་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱུ་ཀུན་པའི་ཁྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོས་བུ་ག་ལ་བར་
གཤེགས་ནས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་མ་ལུས་པ་སྤྱོད་པའི་བྱུགས་བསྐྱེད་པའི་མོད་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ཀུན་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱུས་ཆེན་པོས། རྒྱུད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་མཐུ་
ཆེན་པོའི་དབང་དང་གཟི་བརྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་དཔལ་རབ་ཏུ་འབར་བ་བཀྱར་ནས། གཞན་དོན་རབ་འབྱམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་ཆགས་ཐོགས་དང་བྱུང་བར། སངས་རྒྱས་འཚལ་ཏོ་ཅོག་གི་སྤྱོད་གསུང་བྱུགས་ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་གསང་བ་མི་ཟད་
པ་རང་གིས་མངའ་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཚུལ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ནམ་ཐར་རྒྱལ་དབང་ཀུན་པ་བརྒྱུད་པ་

ལྷན་སྟོན་ཅེ་ཆོས་ཆེན་དུ་ཕྱུལ་དབང་མཆོག་གིས་ཁྱུ་ཚབ་མངའ་གསོལ་གནང་བཞིན་པ།

གཡུ་ལྷོ་གཡུ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་

མི་བསྐྱོད་ཞབས་ཀྱིས་གསུང་བཞིན། རྒྱལ་ཚབ་ན་རིམ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 ཚབ་ཆེན་པོར་འོག་མིན་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་བྱུང་ཡུང་། སྐབས་འགར་རྒྱལ་ཚབ་མངའ་གསོལ་
 གྱི་མཛད་པ་དམིགས་བསལ་རེ་ཡང་གནང་སྟེ་ལྷུང་འདུག་པ་བཞིན། རྒྱལ་མཚོག་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་མངའ་
 དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་ཏུ་གཟིགས་པའི་དབྱིངས་དབྱུང་ཁོ་ནས། རྩེ་སྐྱ་མ་མཚོག་ལ་དཔལ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་མངའ་
 གསོལ་གནང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ བོད་སྐྱུ་བྱི་ནག་པ་སྐྱ་བའི་ཡར་ཆོས་ ༡༥ ཉི་མ་མེ་བཞིའི་འབྲུག་སྐྱུར་ཉིན་གྱི་
 སྤྱི་ལོ་ཆར། རྩེ་སྐྱ་བའི་གསལ་སྐར་རྒྱུད་སྐྱོད་ར་མོ་ཆེའི་ཆེ་ཆོམས་ཆེན་ཏུ། རྒྱལ་མཚོ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་
 སོགས་སྐྱ་དཔོན་བཟང་དགའི་དབུས་སུ། དུག་པ་མེད་ཆུ་མཚོག་པུ་བུ་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་
 དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་
 སྐྱོ་གཟི་བྱིན་གྱི་ཚོན་ལ་མཚོག་ཏུ་རྒྱུ་པ་ཞིག་བསྐྱུངས་ཏེ། མཚོན་གསོལ་དང་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་མིན་ལས་གྱི་
 ཉེན། ལས་ལྷ་ལས་གོས་ལས་ཐམ་དང་བཅས་པ་སྐྱུ་ལ། ལྷ་ནག་མཛོད་སྐྱུ་སྐྱུ་བས་རྩེ་དེའི་ཡུག་སྐྱུ་དཔོན་མཚོག་སྐྱུ་འུ་
 བོ་ཆེ་མཚོག་གིས། རྩེ་སྐྱ་མ་མཚོག་ལ་མཚུར་སྐར་སྐྱ་བྱང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་མཚོད་སྐྱུ་རྒྱ་མཚོ་སྐྱོ་བར་མཛད་
 ཅིང་། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྐྱོད་ལྷ་ཚང་དང་བཅས་པར་གསོལ་སྐྱོན་ཟབ་རྒྱས་སུ་སྐྱུ་ལ། རྩེ་སྐྱ་མ་མཚོག་གི་ཞབས་འབྲིང་གུས་
 འབངས་མཛོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་མཚོག་པུ་བུ་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་
 གསུམ་དང་འབྲེལ་སྐྱུ་སྐྱ་སྐྱ་བའི་སྐྱོད་དེ། བྱི་ཉིན་མཚུར་སྐར་སྐྱ་བྱང་སྐྱོན་འཁོར་ཡོངས་ལ་གསོལ་སྐྱོན་གཟབ་རྒྱས་སུ་
 བཤམས་ཏེ་ཉེན་འབྲེལ་མཐའ་རྒྱས་སུ་མཛད་དོ། །

༡༥༽ གདན་སར་སྤྱི་ལུ།

ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་
 འཁོར་ལ་རིར་མེད་སེང་རིང་གདན་སར་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གི་སྐྱུ་ཚབ། སྤྱི་ལུ་སྐྱུ་བཟང་སྐྱུ་ཆེན་མོའི་སྐྱོ་བ་སྐྱུ། བྱིས་གདན་
 འཛིན་གནང་བ་སོགས། མདོར་ན་རྩེ་བའི་སྐྱ་མ་རིགས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་
 རྩེ་བའི་བཀའ་ལྷུང་ཟབ་མོ་ཐུགས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་སྐྱུ་བར་མཛད་དེ། རྒྱལ་མཚོག་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཐོབ་པའི་གསེར་ཞལ་འཛོལ་བཞུགས་ཡོད་
 མེད་དང་། སྤྱི་གཟར་སོགས་གང་ལའང་རི་མི་སྐྱུ་པར། གཟིམ་སྐྱུ་ལ་ཀྱི་བཟང་འོད་ཏུ་ཉག་བཞུགས་ཀྱིས། རོ་སྐྱོག་ཐང་
 སྐྱོད་མེད་པ། རེ་དོགས་དང་ཕྱོགས་ལྷུང་སྐྱུངས་ཤིང་མི་ལོར་གཉིས་ཀས་ཐུགས་ལྷུང་ཡོད་དགུ་རྩལ་སྐྱོན་གྱིས། མཚན་དོན་

ཐུམ་བཅེག་བཤད་གྲ་དང་གྲ་ཚང་ཡོངས་ལ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་བཀའ་འཁྲིད་གནང་བཞིན་པ།

གཡུ་ཤེལ་གྱི་རྩེ་ལྷན།

མཚུངས་པའི་མི་ཁྱེད་མེད་དུ་བསྐྱབས། ཕྱིས་གདན་ས་རུམ་བཏེག་ལ་རྩེ་གླ་མ་ཁོན་ལས་གཞན་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་སུ་ཡང་
 མ་བཞུགས་པའི་གནས་དུས་ཤར་སྐབས་སུ། སྤྱིན་གྲོལ་འབྲོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་ཆོས་གནང་སྟོལ་དང་སྐྱབ་པ་
 སྐྱབ་ཆེན་འཆོགས་པར་འོ་བརྒྱལ་མི་མངའ་མོད། མཁས་སྟན་གྱི་མཛད་ཐབས་མི་མངའ་པས་འདིག་རྟེན་མཐུན་འདུག་
 གནང་སྟོལ་ལ་མི་ཆོས་ཞན་གྲལ་དུ་བཅི་བ་དོན་ལ་གནས་ཀྱང་། རྩ་བའི་གླ་མ་བདེན་ཆོག་གྲལ་པའི་དང་སྟོང་ཆེན་
 པོའི་བྱིན་མཐུ་དང་། སྟོན་སྟོན་ཐུགས་བསྐྱེད་གྱི་གོ་ཆ་བཅན་པོས་མ་བཅོས་པའི་ཐུགས་གཤིས་རྩེན་པ་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་དེས།
 སྲིད་མཐའ་མ་བཀག་པ་ཅམ་ལས་ཀྱན་དགའ་མཁྱའི་རང་གི་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ། གདན་ས་རུམ་བཏེག་གཟི་བྱིན་ལམ་
 མེར་སྤར་བཞིན་རུམ་བཏེག་མཚུར་སྐར་གཞུང་རང་ནས་འདིན་སྦྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་བྱུང་བར། ཕྱོགས་གླིང་
 མཐའ་དབུས་ཀྱན་ནས་ཡི་རང་བསྐྱགས་བརྗོད་གྱི་མེ་ཏོག་འཕོར་གྱིན་སུམ་ལུན་དོ་རྩེ་འདིན་དབང་རྒྱལ་བ་ཆེ་མཐའ་
 ཡས་པའི་དོ་བོར་འདུལ་བ་ནམ་བཞིའི་ཕྱིན་ལས་མཁའ་ཁྱབ་དུ་རྒྱས་བཞིན་བཞུགས་པ་ང་ཡ་ཆུ།

ཞེས་སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་རྒྱལ་མཆོག་བཙུ་བདུན་པ་ཆེན་པོས། གཞན་མཚུངས་བྲལ་བའི་ཐུགས་བཅའི་གཟིགས་པ་སྤྱི་
 ན་དགེ་བའི་བྱིན་མཐུ་དང་། གངས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་སྤྱི་བའི་གཏེར་ཆེན་མཁས་མཆོག་བཟུ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་སྟོན་མེ་ལྟ་བུའི་ལམ་སྟོན་
 ཡིག་རིགས་སོགས་ཅི་དགར་སྤེལ་བའི་བཀའ་ངེད་གིས། གཞོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་བཀའ་ལྟར་ཅུང་ཟད་འཁྱུར་དུ་བཞོད་པར་བཀྲིས་ཏེ། ཀྱན་
 ཏིང་ཏུ་ཡི་གོ་ཤི་མཚུར་སྤྱད་པ་རྒྱལ་ཆ་བཏོ་ཐོག་སྤྱི་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་གི་ནམ་ཐར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཟེགས་མ་ཅམ་ཞིག་བྱིས་སྟོས་གཞལ་
 བ་འདི་ཉིད། རིང་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ཀྱི་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལུན་དུ་བསྟེན་པའི་འབངས་སྐལ་བཟང་ཅན་ཀྱིས་རབ་མཐར་བྱིན་དུ་
 འབོད་པས། དུག་པ་སེམྱེ་རྒྱལ་མཆོག་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་དགྲ་བརྒྱའི་མཛད་ཆེན་གྱི་ཆ་ཤས་ཅམ་བསྐྱན་པ་འདི་ཉིད། རབ་བྱུང་བཙུ་བདུན་
 པའི་ཐུགས་ཡོས་བོད་རྒྱ་ ༦ ཆོས་ ༡ (1/8/2011) ཉིན་གདན་ས་དཔལ་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་དུ་གྲུབ་པར། ལྷ་ཆེན་སོགས་མཐུན་འགྱུར་མཛད་པོ་
 ཡོངས་ལ་སྤྱིར་ནས་རྩེས་དྲན་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་དང་། འགལ་འཁྲལ་འོངས་པའི་ཆོགས་ནམས་ཅ་གསུམ་སྤྱན་སྤར་བཤགས་ཤིང་། དགེ་བས་བདག་སོགས་
 སྤྱི་མ་སྤྱི་བཞིའི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་མུར་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པ་དང་། སྤར་གསོལ་བ། ནམ་དག་ཆོས་དབྱིངས་སྟོས་པ་བྲལ་བའི་དབྱིངས། །
 བསམ་ཡས་གཞན་མཚུངས་བྲལ་བའི་རང་ཉིད་ལས། ལྷ་རྟོགས་གསལ་བའི་རིགས་ཀྱི་ནམ་པ་བཟ། མཚུངས་མེད་སྤྱི་མ་གང་དེའི་ཞབས་
 བརྟན་ཤོག ལྷ་ལྷ་བྱུང་མཁྱེན་བཅའི་དབང་ལྷུ་རྒྱ་གཏེར་གིས། གཤེན་གསུམ་སྤྱི་བརྒྱད་གོང་མའི་ནམ་ཐར་སྦྱོང་། འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་
 སྤྱིས་རབས་མཆན་འདིན་པ། གང་དེའི་ཞབས་བརྟན་མཛོད་པར་རབ་རྒྱས་ཤོག ལྷ་རིགས་མན་དག་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་སོན་ནས། རྟག་ཆད་
 བཞི་བྲལ་བཀའ་བརྒྱུད་འོར་བུའི་ཕྱིང་། གོལ་འཁྲལ་བྲལ་བའི་ལམ་གཉིས་མཐར་སོན་ཅིང་། མཆོག་སྤྱི་ཉིན་བྱེད་གང་དེའི་ཞབས་བརྟན་
 ཤོག ཁེས་དང་། དཔག་མེད་བསོད་ནམས་རྒྱ་གཏེར་ལས་འོང་གང་སྤྱི་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་རྒྱུན་པ་སྤྱན་ཆོགས་དགེ་ལེགས་འབྲས་བཟང་

1090 ལོར་ར་ལང་དུ་རས་ཆོས་ཤར་ཟེན་རྒྱུ་མ་ནམས་དང་ལྷན་དུ་བསྟོན་པ།

གཡུ་ལྷོ་གཡུ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་

རབ་མིན་ཕྱིན་ལས་ནམ་བཞིའི་དྲི་བསྐྱར་འབྲུལ་བས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་དགུའི་བསོད་ནམས་ཤིང་རྟ་ངང་གིས་འགྲུགས་ཤིང་མཁྱེན་རབ་གསེར་གྱི་
 ཡུ་བས་མངོས་པའི་བཅེ་ཆེན་སྟོང་རྗེའི་གདུགས་དཀར་བཟང་པོ་ལམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སླ་ན་རབ་བརྗེད་ལུང་རྟོགས་གཤོག་ཆལ་རབ་ཏུ་མངོས་
 ཤིང་བཤད་སྐྱབ་གསེར་གྱི་འདྲེན་བྱེད་བཀྲ་བ་ཐུབ་བསྟན་དེ་མེད་མ་དོས་དབུས་ན་ནམ་པར་རྩོལ་ལ་དགའ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ནོར་བུས་ཆེན་པའི་
 ཚད་མེད་བཞི་ཡི་བུམ་པ་བཟང་པོ་ཤེས་བྱའི་སྦྱང་བརྟུང་གསར་པས་གཏམས་ཤིང་བདེ་ཆེན་སྐྱེ་བཞིའི་པམ་གསར་པ་སྐྱེ་ལཱ་ལོ་འདབ་རབ་ཏུ་
 རྒྱས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་སྐྱེ་གསུམ་ཆ་བ་དུག་ལཱ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་ལྷ་པ་མ་སྦྱང་སྟོ་གྲོས་ལང་ཆོ་བརྟན་པའི་མཁྱེན་
 རབ་གསེར་གྱི་དཔལ་བེའུ་རྒྱ་དུ་འདྲུམ་ཞིང་སྟོབས་བརྟའི་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་དགོད་པའི་བདུད་བཞི་གཡུལ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཚན་མ་
 བཟང་པོ་སྤྲོད་གསུམ་གཡོ་བའི་སྐྱེ་དབྱངས་ཟབ་མོ་ཅི་ཡང་སྒྲོགས་པའི་གཉེན་དུ་ཤར་བས་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ཞི་བསེལ་དམ་ཆོས་གསེར་གྱི་
 འཁོར་ལོ་བདེན་བཞིའི་ཆེབས་སྟོང་རི་མོ་བཀྲ་བས་ཐུབ་བསྟན་སྤིང་བཞིའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་མད་བྱང་བྱག་གི་དཔལ་དུ་འཛིན་པས་ཉམ་ངའི་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀལ་ནམ་མཁྱེན་ཐར་པའི་ས་ལ་འཛོག་པའི་བཀྲ་ཤིས་དགེ་མཚན་ལུབ་པ་མེད་པའི་དགའ་སྟོན་ཅི་ཡང་རྒྱས་ལྟར་ཅིག་
 །ཅེས་རྒྱལ་མཚོག་ཀམ་པ་སྐྱེ་གོང་འོག་ནམ་གཉིས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་གསུང་བྱིན་ལྷབས་ཅན་འདི་གཉིས་རྟོན་འབྲེལ་མཚོག་ཏུ་དགེ་བའི་སྤང་དུ་བཀོད་
 པ་ལགས་སོ། །བཀྲ་ཤིས་ཞལ་དྲོ།

ནམ་ཐར་དབྱང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལག།

རྒྱལ་མཚོག་ཀམ་པ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་འབུམ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། རྗེ་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པ་ཆེན་པོའི་དྲིས་ལན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་
 པའི་རང་ནམ་དུ་ཀླ་ལའི་གོས་བཟང་། པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱ་གྱི་རང་ནམ་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བ། ཀྱི་ཆང་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་བ་ཅུ་ཤེལ་གྱི་ཕྱེང་བ།
 སྤྱག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་དོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་བརྟན་ནམ་མཁའ་འཛིགས་མེད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། མཁས་བྱུང་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ།
 རིག་འཛིན་འང་ཆོན་སྟོང་པོའི་ནམ་ཐར། གནས་སྟོ་བའི་ཀྱི་ཆང་ཡབ་སྲས་དུག་གི་ནམ་ཐར། ཀམ་འེ་མཁན་ཆེན་གྱི་མཚན་སྤྱ་རྒྱལ་ཆབ་
 པའི་དབུ་ཞུའི་ལོ་རྒྱས། མ་ཁེ་བ་ངས་དོན་བསྟན་རྒྱས་ཀྱི་ཀ་རབས་ནམ་ཐར་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་། རྗེ་སྟོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རང་ནམ་དང་།
 གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆའི་ནམ་ཐར། ཤེས་བྱ་ཀླན་ཁྱབ་མཛོད། རྟོང་མའི་ཆོས་འབྱུང་ལྷ་དབང་གཡུལ་རྒྱལ། མཁས་བརྟན་བཟང་པོ་རིན་པོ་ཆའི་ཀྱི་
 ཆང་སྤྲ་མ་བརྒྱད་པའི་ནམ་ཐར། གདན་ས་རུམ་བེུག་གི་དོ་རིང་ཡིག་ཆ། མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱལ་མཚོག་བརྟུག་པའི་ནམ་ཐར།
 མཁས་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཆོ་རིང་གི་རྒྱལ་མཚོག་བརྟུག་པའི་ནམ་ཐར། མགོན་བདེ་ཆེན་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་འབུག་རྗེ་དགེ་ལེགས་དར་རྒྱས་སྤིང་གི་

གཤམ་ལྷ་མཁའ་འཕེལ་ལྷ་སྐྱེ།

ལོ་རྒྱུས། བཀའ་བརྒྱད་བསྟན་ཆུས་ཀྱི་དོམ་ར་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། ལྷ་མ་ཆོ་དབང་གི་ཐར་མ་ལྷ་ཐང་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱལ་ཚབ་གོང་མའི་
གསོལ་དཔོན་དངོས་གྲུབ་ཆོས་ལྷན་གྱི་ཟིན་བྲིས་ཐོར་བྱ། རྒྱལ་ཚབ་ལྷ་ཐང་གི་ཞབས་གསལ་ཉིང་པ་ཆོའི་ཞལ་རྒྱན་ལག་བཅས་སོ། །

ཕུ་ལེ་རྒྱ་ལུ་ཐེ་ཡུ་ལེ་

▲ ༡༠༡༠ ལོ་ར་ལང་རྒྱུ་ཐེངས་བཞི་པའི་རས་ཆོས་བཤར་བཞིན་པའི་རྒྱ་བས་ཀྱི་རྣང་བརྟན།

▲ སྐ་གཞོན་ཐུའི་དུས་སྐྱེ་འཆམ་དུ་མེདས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒང་བརྟན།

༩ གཤམ་ཤམ་གྱི་དེ་ཡི་ཤམ་།

▲ མགོ་ཤི་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། སྤྱུང་མ་མགོན་ཏཱ་ལའི་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གཉིས་སྐྱ་གཞོན་ཅུའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷན་བཞུགས་སྣང་བརྙན།

▼ སྐྱབས་ཆེ་འཇམ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་གོང་མའི་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྣང་བརྙན།

▲ ལྷ་སར་མགོང་ས་མཆོག་ལ་མཆོལ་རྟེན་འབུལ་དང་འབྲེལ་མཇལ་ཁ་ལྷན་བཞིན་དུ།

། གཤམ་ལྷན་གྱི་དེ་ཉིད་ལྟར།

▲ ལྷན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མངལ་པ།

▼ མས་སྐྱ་གོང་མའི་མདུན་ནས་རི་མེད་ནམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཞུ་བཞིན་པ།

▲ རྒྱལ་མེ་འཇམ་མགོན་ཀོང་མུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་དུ་ལྷན་གསོལ་གནང་བཞིན་པ།

གཤམ་ལྷན་གྱི་འཇམ་མགོན་ཀོང་མུལ་རིན་པོ་ཆེ།

▲ རྒྱལ་མཁོན་ཀོང་ལྷུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། རྒྱན་གཟིགས་ལྷ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྒྲུང་བརྟན།

▼ གཡས་རྒྱམས་མགོན་ཏའི་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། གཡམ་མཁོན་ཀོང་ལྷུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་བཞུགས།

▲ བོད་དུ་འཛིན་ལྷག་མ་ཆེན་དང་ལྷན་བཞུགས།

▲ གནས་མཆོག་རྡོ་གདན་དུ་ཤལ་མགོན་ཀོང་ལྷུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྤང་བརྟན།

▲ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལོར་རྫོང་གཏན་དུ་མདུལ་ཁྱུ་དབང་ཀམ་པ་མཆོག་དང་། མའང་མ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནམས་ཀྱི་ལྷན་དུ་ཀམ་པ་དབྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སུ་མགོན་པོའི་གསོལ་ཀ་གསུང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བརྟན།

▲ བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་ལག་ནས་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་མངལ་ཁ་ལྷ་བཞིན་པ།

གཡུང་ལུ་གཞི་དེ་ཡི་ལཱ་།

▲ རྒྱལ་དབང་བཅུ་བདུན་པའི་ཡབ་ཡུམ་ལྷན་དུ་ཆོན་པ།

▲ གཡམ་ཤྲླུབས་ཇེ་སངས་རྒྱལ་མཉན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ལྷན་

▼ ཤྲླུབས་ཇེ་འབྲོང་སྤུལ་བལྟན་དགའ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཤྲླུབས་ཇེ་འབྲོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནམས་ཀྱི་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་བཞིན་པ།

༩ གཡམ་ཤྲླུབས་ཇེ་སངས་རྒྱལ་མཉན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ལྷན་

▲ བཀའ་བརྒྱུད་སློན་ལམ་ཐེངས་ཉེར་བརྒྱད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཏུན་བཞུགས་སྐབས་བསྟོན་པ།

▲ མཆོག་མཆོག་རི་པ་གསལ་བྱེད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་བཞུགས།

▼ མཆོག་མཆོག་ལྷན་དཔོན་བདེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་བཞུགས།

▶ འབྲུག་རྒྱལ་ཡུལ་ཆེན་མོ་ཨ་ཞེ་སྐལ་
བཟང་ཚེས་སྟོན་དབང་ལྷུག་དང་ལྷན་དུ་
མཇལ་འཕམ་མཛད་བཞིན་པ།

▶ ར་ལང་གདན་སའི་ཀ་འཛུགས་སྐབས་ཀྱི་
ཁྱབ་སྟོན་ཆེན་དང་ལྷན་བཞུགས།

◀ རུམ་བཏེག་ལ་ཐའེ་ལེ་རྩ་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་སྲས་མོ་མཆོག་ལ་བྱབ་དབང་གི་
སྐྱ་གནང་བཞིན་པ།

◀ རུམ་བཏེག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་
སྲིད་མྱོན་ཆེན་དང་མཇལ་འཕྲད་
མཛད་བཞིན་པ།

◀ ▶ རྩོམ་མཁས་སྤྱན་གཟིགས་ནམས་ལ་རྒྱན་དུ་བྱམས་གཟིགས་གནང་བཞིན་བཞུགས་པའི་སྣང་བརྟན་ལག་གཅིག །

༩ གཤམ་ལྟུག་གི་འཕྲིན་ལྟར།

༩ གཤམ་མཁོ་ཞེ་དེ་ཞེ་དེ།

▲ ༡༠༡༠ ལོར་བསྐྱོན་པའི་བྱེ་ཁྲི་གདན་ས་ར་ལང་དགོན་པའི་སྤང་བརྟན།

▲ ལུས་བཅུག་དགོན་དུ་རྩ་འཆམ་གྱི་འཆམ་དཔོན་ལ་མེས་པ།

༩ གཡུ་མཁའ་ལྷོ་པེ་ལཱ།

▲ ར་ལང་ཟུང་ཕུར་རྩ་འཆམ་གྱིས་པ།

▲ ༡༠༠༧ ལོར་ར་ལང་དུ་རྫོང་ཕུར་པའི་རྒྱལ་མཆོད་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུང་བརྒྱན།

གཡུ་མེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན།

▲ ༡༠༡༠ ལོར་འབྲས་ལྗོངས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བཀའ་དབང་རྩྭ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུང་བརྟན།

གཤམ་མཁོ་མཁོ་དེ་ཅི་ཞེ་དཀྱི།

▲ ར་ལང་ཐུར་སྐབ་ཀྱི་ཚེ་མ་བུ་འགོད་བཞིན་པ།

▲ ར་ལང་མདོས་གཏོར་གྱི་ཉ་ཞལ་བཟོ་བཀོད་གནང་བ།

▲ མ་མགོན་གྱི་འཆམ་སྐུ་ལ་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་སྐྱོན་པ།

- ▲ གནས་མཆོག་རྡོ་རྒྱལ་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་མྱོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཞལ་འདོན་གསུང་བཞིན་པ།
- ◀ གནས་མཆོག་རྡོ་རྒྱལ་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་མྱོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་གི་སྡེ་པ་སྦྱོལ་བཞིན་པ།

▲ བཀའ་བརྒྱད་མོན་ལམ་སྐབས་བསོད་སྟོམས་ལ་ཕེབས་དུས་བསྟོན་པ།

▶ བཀའ་བརྒྱད་མོན་ལམ་ཐེངས་ཉེར་དགུ་པའི་ཚོགས་ཕེབས་སྐབས་བསྟོན་པ།

▶ ༡༠༡༠ ལོར་འབྲས་ལྗོངས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤིང་དགོན་པའི་ནང་དུ་བསྟོན་པ།

▶ གནས་མཆོག་རྩོམ་གདན་དུ་བཀའ་བརྒྱད་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ལྷགས་སྟོན་གནང་བཞིན་པའི་སྤང་བརྟན།

གཤམ་མཁའ་ལོ་ཤིང་གསལ།

སྤྱི་ཁྱབ་ཚོམ་སྤྲིག་པ། རྒྱལ་དབང་བཅུ་བདུན་པ་མཆོག།
ཚོམ་པ་པོ། སྤྱིང་བརྗོད། རྒྱལ་དབང་བཅུ་བདུན་པ་མཆོག།

〈རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་མཆོག་ལ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བདུན་པ་མཆོག་

〈མཛད་ནུས་ཀྱི་ཕྱག་མཛོད་ཤིས་རབ་མཐར་ཕྱིན།

གཅིག་གྱུར་འཆར་འགོད་པ། མཁན་པོ་བསྟན་ཀྱས།

ཚོམ་སྤྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཀུན་བཟང་སྒྲོལ་མ། བདེ་སྟོང་བཟང་མོ། སློབ་དཔོན་ཀམ་ལྷག་པ།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྒྱལ་མཆོག་། དག་དབང་སྤོང་ལས། བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ། འབྲོང་པ་ཆེ་དབང་ཉེ་མ། སློབ་དཔོན་ཀམ་ལྷག་པ།

མཛེས་འགོད། FREEIMAGE DESIGN

Photo credits: རྒྱལ་ཚབ་སྤྲ་བྲང་། Bema Orser Dorje, Lama Lekchoe, Liao Guo Ming, Rubin Museum of Art
(p.16), Rob Linrothe (p.23, p.24), Karma Norbu Gurung (p.157)

དཔེ་སྟུན། རྒྱལ་སྤྱིའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ།

དམིགས་བསལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཁྱེད་ལྷལ། རྒྱལ་ཚབ་སྤྲ་བྲང་། མཁས་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་། ཀམ་ཆོས་གྲགས། ལྷན་གྲུབ་དམ་ཆོས།

བཀའ་བརྒྱུད་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཐེངས་ཉེར་དགུ་པའི་སྐབས་རྗེ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་བརྟན་བཞགས་ཆེད་དེ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལྷ་ ༡ པོར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ། ཆད་ཡོད་དེབ་གངས། ༡༠༠

བཀའ་བརྒྱུད་སྟོན་ལམ་བྲག་ནས། www.kagyumonlam.org

ebook by dharmaebooks.org